PATVIRTINTA

Klaipėdos regiono plėtros tarybos
2023 m. kovo 3 d.
sprendimu Nr. K/S-7

KLAIPĖDOS REGIONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021-2027 M. PLANAS

TURINYS

TURINYS **2**

1 ĮVADAS **4**

2 ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA 5

2.1 BENDRA INFORMACIJA APIE KLAIPĖDOS REGIONĄ IR SAVIVALDYBES 5

2.2 KLAIPĖDOS REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS ORGANIZAVIMAS 7

2.3 KLAIPĖDOS REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS FINANSAVIMAS 16

2.3.1 Principo „teršėjas moka“ įgyvendinimas 16

2.3.2 Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos 19

2.3.3 Investicinių projektų įgyvendinimas ir finansavimas 21

2.4 KLAIPĖDOS REGIONO STATISTINIAI IR ATLIEKŲ TVARKYMO DUOMENYS 23

2.4.1 Gyventojų skaičius ir būstai 23

2.4.2 Komunalinių atliekų turėtojų aptarnavimas 26

2.4.3 Susidariusių ir surinktų komunalinių atliekų kiekiai ir sudėtis 26

2.4.4 Sutvarkytų komunalinių atliekų kiekiai 36

2.5 MIŠRIŲ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMAS IR TVARKYMAS 37

2.5.1 Mišrių komunalinių atliekų surinkimo sistema 38

2.5.2 Mechaninio apdorojimo įrenginiai, jų pajėgumai ir sutvarkyti kiekiai 41

2.5.3 Komunalinių atliekų šalinimo įrenginiai ir jų pajėgumai 41

2.5.4 Atliekų naudojimo energijai gauti įrenginiai ir jų pajėgumai 43

2.6 PAKUOČIŲ ATLIEKŲ IR KITŲ ANTRINIŲ ŽALIAVŲ SURINKIMAS IR TVARKYMAS 44

2.7 BIOLOGIŠKAI SKAIDŽIŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS 54

2.7.1 Biologinių atliekų namudinis kompostavimas ir žaliųjų atliekų rūšiuojamasis surinkimas 54

2.7.2 Kompostavimas žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse 55

2.7.3 Maisto / virtuvės atliekų tvarkymas 57

2.8 KITŲ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SRAUTŲ SURINKIMAS IR TVARKYMAS 58

2.9 VISUOMENĖS ŠVIETIMAS IR INFORMAVIMAS 62

2.10 VALSTYBINIŲ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO UŽDUOČIŲ 2014-2020 M. IR ANKSTESNIO PLANAVIMO LAIKOTARPIO PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO ANALIZĖ 62

2.11 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ, GRĖSMIŲ ANALIZĖ 70

3 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA 2021-2027 M. 71

3.1 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO UŽDUOTYS IKI 2027 M. 72

3.2 KLAIPĖDOS REGIONO KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI 74

3.3 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SRAUTŲ SUSIDARYMO ATEITYJE VERTINIMAS 75

3.4 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SRAUTŲ TVARKYMO ATEITYJE VERTINIMAS 78

3.4.1 Komunalinių atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo ateityje vertinimas 81

3.4.2 Biologinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas 81

3.4.3 Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymo ateityje vertinimas ... 85
3.4.4 Kitų komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas ... 86
3.4.5 Po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas ... 88
3.4.6 Šiukšlinimo mažinimo priemonės ... 89
3.5 PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ DYDŽIUI VERTINIMAS ... 89
4 KLAIPĖDOS REGIONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO PRIEMONIŲ PLANAS 2021-2027 M. ... 91
5 PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI ... 108
PRIEDAI ... 110

1 ĮVADAS

Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano tikslas – suderinti Klaipėdos regiono savivaldybių veiksmus, organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant kelioms savivaldybėms bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius. Klaipėdos komunalinių atliekų tvarkymo regionas (toliau – Klaipėdos regionas) apima Klaipėdos miesto, Klaipėdos rajono, Kretingos rajono, Šilutės rajono, Palangos miesto, Neringos, Skuodo rajono savivaldybių teritorijas, kaip buvo nustatyta *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane*.

Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. planas atnaujina *Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planą,* patvirtintą Klaipėdos regiono plėtros tarybos 2014 m. lapkričio 18 d. sprendimu Nr. 51/3S-27 „Dėl Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano patvirtinimo“, ir numato priemones, užtikrinančias *2021−2030 metų nacionaliniame pažangos plane* bei *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane (VAPTP)* nustatytų užduočių įgyvendinimą. Šis planas prisidės prie *Klaipėdos regiono plėtros plano* įgyvendinimo.

Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis, regioninių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų vykdymo laikotarpis turi sutapti su *Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano* vykdymo laikotarpiu, todėl atnaujinamas *Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo planas* rengiamas 2021-2027 metų laikotarpiui.

Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. planas parengtas pagal *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* reikalavimus ir 2010 m. gruodžio 16 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintus *Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimus* (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymo Nr. D1-274 redakcija). *Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. planą* sudaro šios pagrindinės dalys:

1. įvadas;
2. esamos komunalinių atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės apžvalga;
3. komunalinių atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija;
4. atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas;
5. plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai.

Už *Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* įgyvendinimo koordinavimą yra atsakinga Klaipėdos regiono plėtros taryba. Šį planą taip pat įgyvendina *UAB Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras* (toliau – KRATC) ir Klaipėdos regiono savivaldybės – Klaipėdos miesto, Klaipėdos rajono, Kretingos rajono, Palangos miesto, Neringos, Skuodo rajono ir Šilutės rajono.

Sprendimus dėl *Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* įgyvendinimo įvertinimo ir plano pakeitimų priima Klaipėdos regiono plėtros taryba, atsižvelgdama į KRATC ir regiono savivaldybių siūlymus.

Šiam planui, vadovaujantis *Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše* numatyta tvarka, buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas, įskaitant ir visuomenės informavimo procedūras. Visuomenės informavimo procedūros atliktos vadovaujantis 2015 m. kovo 9 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1–208 patvirtintu *Visuomenės*

dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose ir vertinimo subjektų, Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų užsienio valstybių informavimo tvarkos aprašu.

2 ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

Esama komunalinių atliekų tvarkymo būklės Klaipėdos regione apžvalga parengta remiantis Klaipėdos miesto, Klaipėdos rajono, Kretingos rajono, Neringos, Palangos miesto, Skuodo rajono, Šilutės rajono savivaldybių ataskaitomis Aplinkos apsaugos agentūrai apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemas 2014-2021 m. (toliau – Savivaldybių ataskaitos AAA), kitais Klaipėdos regiono savivaldybių administracijų pateiktais duomenimis, KRATC, Lietuvos statistikos departamento ir Nekilnojamo turto registro duomenimis.

2.1 Bendra informacija apie Klaipėdos regioną ir savivaldybes

Klaipėdos komunalinių atliekų tvarkymo regionas sutampa su Klaipėdos apskrities teritorija. Klaipėdos apskritis yra vienintelė iš dešimties Lietuvos apskričių, besiribojanti su Baltijos jūra ir Kuršių mariomis. Klaipėdos apskritis yra Lietuvos vakaruose. Ją sudaro Klaipėdos ir Palangos miestų, Skuodo, Kretingos, Klaipėdos, Šilutės rajonų ir Neringos savivaldybių teritorijos.

Pav. 1. Klaipėdos apskrities žemėlapis.

Klaipėdos apskritis. Apskrities centras – Klaipėdos miestas. Kiti apskrities miestai – Gargždai, Kretinga, Neringa, Palanga, Priekulė, Salantai, Skuodas ir Šilutė. Apskritis ribojasi su Latvijos ir Rusijos Federacijos (Kaliningrado sritis) teritorijomis, Lietuvoje – Telšių ir Tauragės apskritimis.

Savivaldybių duomenimis, 2021 m. Klaipėdos apskrityje gyveno 350,4 tūkst. gyventojų (trečioji apskritis Lietuvoje). Miestuose gyveno 73,4 proc., kaimuose – 26,6 proc. apskrities gyventojų. Tankiausiai apgyventos Klaipėdos ir Palangos miestų savivaldybės, rečiausiai – Skuodo rajono savivaldybė. Pagal užimamą 5.209,2 km^2 plotą Klaipėdos apskritis yra septintoji apskritis Lietuvoje.

Apskrityje pagaminama 11,7 proc. Lietuvos pramonės produkcijos. Išplėtota laivų statybos ir remonto, statybinių medžiagų, medienos apdirbimo, plaušienos ir popieriaus, baldų, metalo apdirbimo, tekstilės, maisto, gėrimų ir tabako pramonė, laivyba. Ūkiui svarbiausias yra Klaipėdos jūrų uostas, kuriame sutelkta didžiausios ir svarbiausios apskrities įmonės. Ūkio plėtrai svarbi Klaipėdos laisvoji ekonominė zona, Būtingės terminalas.

Apskričiai priklauso didžiausi Lietuvoje naftos, gintaro ištekliai, dar yra durpių, žvyro, smėlio, opokos. Apskričiai tenka 10,8 proc. Lietuvos užsienio investicijų. Žemės ūkio naudmenos užima 54,0 proc. apskrities teritorijos, iš jų 83,6 proc. – ariamoji žemė, 14,6 proc. – pievos ir natūralios ganyklos, 1,8 proc. – sodai ir uogynai. Žemės ūkis specializuojasi ir plėtoja augalininkystę, gyvulininkystę, sodininkystę, žemdirbystę. Apskričiai priklauso apie 80 proc. Lietuvos žuvų resursų, didžiausia Lietuvoje žuvininkystės verslo infrastruktūra. Išplėtotas turizmas. Daugiausia turistų pritraukia Kuršių nerija, Neringos, Palangos kurortai su smėlio paplūdimiais, poilsio namų ir gydyklų kompleksais, Klaipėdos senamiestis, muziejai.

Klaipėdos miesto savivaldybė. Klaipėda – trečiasis pagal dydį Lietuvos miestas (165,7 tūkst. gyv.) ir Klaipėdos apskrities centras, įsikūręs Kuršių marių ir Baltijos jūros susiliejimo vietoje; tai vienintelis Lietuvos jūrų uostas. Klaipėdos miesto plotas – 98,35 km^2. Mieste vystoma jūrų pramonė, jūros verslai ir transportas.

Klaipėdos rajono savivaldybė. Klaipėdos rajone gyvena 66,9 tūkst. gyventojų ir jų skaičius pastaraisiais metais nuolat auga. Rajono administracinis centras Gargždai apie 17 km nutolęs nuo Klaipėdos miesto. Savivaldybės teritorija užima 1.336 km^2 plotą, tai sudaro 25,6 proc. Klaipėdos apskrities teritorijos. Vakarinius rajono pakraščius skalauja Baltijos jūra ir Kuršių marios.

Kretingos rajono savivaldybė. Kretingos rajono savivaldybė užima 989 km^2 plotą, tai sudaro 19 proc. Klaipėdos apskrities teritorijos. Didelė dalis rajono yra pajūrio kurortinėje zonoje. Kretingos rajono savivaldybėje gyvena 39,5 tūkst. gyventojų. Kretingos ir Skuodo rajonai Klaipėdos apskrityje turtingiausi kultūros paveldo objektais. Čia gausybė archeologinių vertybių, piliakalnių, pilkapių.

Neringos savivaldybė. Neringos savivaldybė (plotas 90 km^2) apjungia Kuršių nerijos gyvenvietes: Nidą, Preilą, Pervalką, Juodkrantę, Alksnynę. Jose gyvena apie 3,8 tūkst. gyventojų. Kuršių nerijos aplinką saugo nacionalinis parkas, kuris čia buvo įsteigtas 1991 m. 2000 m. visa Kuršių nerija įtraukta į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą kaip kultūrinio kraštovaizdžio vertybė. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, kasmet Neringą aplanko ir jos apgyvendinimo įstaigose apsistoja apie 75 tūkst. turistų.

Palangos miesto savivaldybė. Palangos miesto savivaldybė užima 79 km^2 plotą, tai sudaro 1,5 proc. Klaipėdos apskrities teritorijos. Palangos mieste yra vienintelė Šventosios seniūnija, kuriai priklauso Šventosios ir Būtingės gyvenvietės ir taip pat aštuonios seniūnaitijos. Miestas šiaurėje ribojasi su Latvijos Respublika, rytuose – su Kretingos ir Klaipėdos rajonais, vakaruose – su Baltijos jūra. Tai vienas didžiausių Lietuvos kurortų ir turizmo centrų. Palangos mieste gyvena 18,5 tūkst. gyventojų, o per 2021 metus Palangos apgyvendinimo įstaigos priėmė beveik 370 tūkst. turistų.

Skuodo rajono savivaldybė. Skuodo rajono savivaldybė užima 911 km^2 plotą, tai sudaro 17,5 proc. Klaipėdos apskrities teritorijos. Rajonas yra Klaipėdos apskrities šiaurinėje dalyje, Latvijos pasienyje. Rajone gyvena apie 17,6 tūkst. gyventojų, iš jų 5,7 tūkst. gyvena administraciniame centre – Skuodo mieste. Rajonas suskirstytas į 9 seniūnijas. Skuodo rajonas yra labiausiai nutolęs nuo Lietuvos sostinės Vilniaus: nuo Skuodo iki Vilniaus – 350 km (iki Klaipėdos – 74 km, iki Baltijos jūros – 40 km). Skuodo rajone yra dalis Žemaitijos nacionalinio ir Salantų regioninio parko, 9 draustiniai. Skuodo rajone žemės ūkio veikla labiau reikšminga kaimo gyventojų užimtumui ir pajamoms nei šalyje ar apskrityje.

Šilutės rajono savivaldybė. Šilutės rajone gyvena apie 38,4 tūkst. gyventojų. Rajono administracinis centras – Šilutės miestas, apie 50 km nutolęs nuo Klaipėdos, kuriame gyvena apie 15,7 tūkst. gyventojų. Savivaldybės teritorija užima 1.706 km^2 plotą, tai sudaro 32,8 proc.

Klaipėdos apskrities teritorijos. Tai pamario rajonas, jo vakarinius pakraščius skalauja Kuršių marios. Pietvakariuose teka didžiausia Lietuvos upė Nemunas. Tai Šilutės rajono, o kartu ir pasienio riba, skirianti Lietuvos Respubliką nuo Rusijos Federacijos. Rajone įsteigtas Nemuno deltos regioninis parkas, kurio plotas 28,8 km^2.

Lentelė 1. Klaipėdos regiono (apskrities) ir savivaldybių statistiniai rodikliai.

Teritorija	Teritorija, km^2	Gyventojai	
		Skaičius 2021 m.	Pokytis, lyginant su 2014 m.
Klaipėdos regionas (apskritis)	**5 209**	**350 380**	**-0,1%**
Klaipėdos m.	98	165 710	0,1%
Klaipėdos r.	1 336	66 903	2,7%
Kretingos r.	989	39 463	-1,4%
Neringos	90	3 771	3,2%
Palangos m.	79	18 532	0,6%
Skuodo r.	911	17 637	-2,1%
Šilutės r.	1 706	38 364	-1,9%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, Klaipėdos regiono savivaldybės.

2.2 Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo sistemos organizavimas

Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis, savivaldybės organizuoja komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, būtinas jų teritorijose susidarančioms komunalinėms atliekoms tvarkyti, užtikrina tų sistemų funkcionavimą, organizuoja šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, tvarkymą ir administruoja komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimą. Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo, rūšiavimo, naudojimo ir šalinimo paslaugas visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams (fiziniams ir juridiniams asmenims, jų filialams ir atstovybėms)[1]. Viena, kelios ar visos į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančios savivaldybės, didindamos atliekų tvarkymo sistemos efektyvumą, gali įsteigti juridinį asmenį – komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorių – ir jam pavesti atlikti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo funkcijas ir (ar) regioninių komunalinių atliekų tvarkymo įrenginių valdymą ir (ar) komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą.

Siekdamos efektyvaus regioninės ir savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimo, Klaipėdos regiono savivaldybės teisės aktų nustatyta tvarka pavedė savivaldybių vykdomosioms institucijoms, KRATC, atliekų tvarkytojams ir kitiems komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalyviams, komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą ir (ar) komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimą.

[1] **Pastaba:** Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neapima gamybos, sveikatos priežiūros veikloje susidarančių atliekų, žemės ūkio, miškininkystės, žvejybos, septikų, taip pat kanalizacijos ir nuotekų valymo atliekų, įskaitant nuotekų dumblą, eksploatuoti netinkamos transporto priemonės ir ne buityje susidarančias statybines atliekas.

Lentelė 2. Pagrindinės komunalinių atliekų tvarkymo funkcijos ir jas įgyvendinantys komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalyviai

Savivaldybė	Regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros eksploatacija	Regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros planavimas ir plėtra	Komunalinių atliekų apdorojimas ir šalinimas	Komunalinių atliekų surinkimas ir transportavimas	Pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimas ir transportavimas	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimas	Vietinės rinkliavos administravimas
Klaipėdos m.	UAB Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras (KRATC)			UAB „Ecoservice“	UAB „Ecoservice“	KRATC	KRATC
Klaipėdos r.				UAB „Ekonovus“	UAB „Ekonovus“	VšĮ „Gargždų švara“	VšĮ „Gargždų švara“
Kretingos r.				SĮ „Kretingos komunalininkas“	SĮ „Kretingos komunalininkas“	SĮ „Kretingos komunalininkas“	SĮ „Kretingos komunalininkas“
Neringos				UAB „Ecoservice“	UAB „Ecoservice“	KRATC	KRATC
Palangos m.				UAB „Palangos komunalinis ūkis“	UAB „Palangos komunalinis ūkis“	Savivaldybė	BĮ Palangos miesto rinkliavų centras
Skuodo r.				UAB „Ekonovus“	UAB „Ekonovus“	Savivaldybė	Savivaldybė
Šilutės r.				UAB „Ecoservice“	UAB „Ecoservice“	Savivaldybė	Savivaldybė

Klaipėdos regiono savivaldybės 2003 metais įkūrė UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“ (KRATC), kurios pagrindiniai veiklos tikslai – regioninės atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas ir administravimas Klaipėdos regione, komunalinių atliekų tvarkymas, komunalinių atliekų sąvartynų ir kitų atliekų tvarkymo objektų statybos, plėtimo ir modernizavimo, saugaus jų eksploatavimo užtikrinimas ir kt. KRATC pagrindinės veiklos sritys Klaipėdos regione apima:

• atliekų tvarkymą Dumpių sąvartyne;

• vienuolikos didžiųjų atliekų, antrinių žaliavų ir buityje susidariusių pavojingų atliekų surinkimo ir (ar) žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių Klaipėdos regione eksploatavimą;

• didžiųjų atliekų apdorojimo aikštelės eksploatavimą;

• komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimą Klaipėdos miesto ir Neringos savivaldybėse;

• Klaipėdos mechaninio atliekų rūšiavimo (MA) įrenginių eksploatavimą;

• kitų KRATC akcininkų pavestų funkcijų ir užduočių vykdymą.

Klaipėdos miesto savivaldybė. Klaipėdos miesto savivaldybė su KRATC sudarė koncesijos sutartį, kuriai pritarė Klaipėdos miesto savivaldybės taryba 2007 m. kovo 29 d. sprendimu Nr. T2-7 (sutarties naujai redakcijai pritarta 2017 m. balandžio 27 d. sprendimu Nr. T2-88). Tokiu būdu savivaldybė KRATC pavedė Klaipėdos miesto savivaldybės teritorijoje teikti viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas ir būti Klaipėdos miesto savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriumi.

Pagal koncesijos sutartį KRATC atsako už komunalinių atliekų, įskaitant pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas, surinkimo ir vežimo paslaugos organizavimą ir teikimą atliekų turėtojams, privalo parinkti atliekų surinkėjus, įgyvendinti kitas Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų tvarkymo plane numatytas priemones. Taip pat KRATC yra įpareigotas organizuoti ir vykdyti savivaldybės tarybos sprendimu nustatytos vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą surinkimą bei atlikti kitus veiksmus, susijusius su komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimu.

Klaipėdos rajono savivaldybė. Klaipėdos rajono savivaldybėje komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo funkcijas, įskaitant atliekų tvarkymo sistemos kūrimą, diegimą, tobulinimą ir kontrolę, visuomenės informavimą atliekų tvarkymo klausimais bei vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą rinkimo organizavimą bei vykdymą, steigimo dokumentų pagrindu atlieka 2011 m. savivaldybės įsteigta viešoji įstaiga „Gargždų švara“. Klaipėdos rajono tarybai 2020-04-16 priėmus sprendimą Nr. T11-91 „Dėl Klaipėdos rajono savivaldybės didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių ir pusiau požeminių komunalinių atliekų surinkimo aikštelių eksploatavimo“, viešajai įstaigai „Gargždų švara“ pavesta eksploatuoti dvi 2 DGASA ir visas pusiau požemines konteinerių aikšteles.

Kretingos rajono savivaldybė. Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2006 m. spalio 27 d. sprendimu Nr. T2-111 buvo įsteigta savivaldybės įmonė „Kretingos komunalininkas“, kurios vienas iš veiklos tikslų – teikti viešąsias paslaugas ir vykdyti kitą veiklą, siekiant padėti Kretingos rajono savivaldybei užtikrinti viešuosius interesus komunalinių atliekų tvarkymo srityje. Šiai savivaldybės įmonei yra pavesta vykdyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus funkcijas bei administruoti vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą surinkimą. Savivaldybės įmonė „Kretingos komunalininkas“ taip pat teikia komunalinių atliekų surinkimo iš komunalinių atliekų turėtojų ir vežimo paslaugas Kretingos rajono savivaldybėje.

Neringos savivaldybė. Neringos savivaldybė su KRATC sudarė koncesijos sutartį, kuriai pritarė Neringos savivaldybės taryba 2007 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. T1-225 (sutarties naujai redakcijai pritarta 2017 m. kovo 23 d. sprendimu Nr. T1-59). Sutarties pagrindu savivaldybė KRATC pavedė Neringos miesto savivaldybės teritorijoje teikti viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas ir būti Neringos miesto savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriumi. Pagal koncesijos sutartį KRATC atsako už komunalinių atliekų, įskaitant ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas, surinkimo ir vežimo paslaugos organizavimą ir teikimą atliekų turėtojams, privalo parinkti atliekų surinkėjus, įgyvendinti kitas Neringos miesto savivaldybės atliekų tvarkymo plane numatytas priemones. Taip pat KRATC yra įpareigotas organizuoti ir vykdyti savivaldybės tarybos sprendimu nustatytą vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą bei atlikti kitus veiksmus, susijusius su komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimu.

Palangos miesto savivaldybė. Šioje savivaldybėje komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus funkcijas vykdo Palangos miesto savivaldybės administracija. Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą administravimą savivaldybėje vykdo Palangos miesto savivaldybės įteigta biudžetinė įstaiga – Palangos miesto rinkliavų centras. Komunalinių atliekų surinkimo iš atliekų turėtojų ir vežimo paslaugas savivaldybėje teikia savivaldybės valdoma UAB „Palangos komunalinis ūkis“.

Skuodo rajono savivaldybė. Skuodo rajono savivaldybėje komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus funkcijas vykdo Skuodo rajono savivaldybės administracija. Savivaldybės administracija taip pat vykdo vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą administravimą. Komunalinių atliekų surinkimo iš atliekų turėtojų ir vežimo paslaugas savivaldybėje teikia savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų būdu parinkti atliekų tvarkytojai.

Šilutės rajono savivaldybė. Šilutės rajono savivaldybėje komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus funkcijas bei vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą

iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą administravimą vykdo Šilutės rajono savivaldybės administracija. Komunalinių atliekų surinkimo iš atliekų turėtojų ir vežimo paslaugas savivaldybėje teikia savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų būdu parinkti atliekų tvarkytojai.

Klaipėdos regiono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemas savo teritorijose organizuoja pagal savivaldybių tarybų patvirtintus savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo planus (Lentelė 3).

Lentelė 3. Klaipėdos regiono savivaldybių atliekų tvarkymo planų tvirtinimas.

Savivaldybė	Savivaldybių atliekų tvarkymo planus tvirtinantys Tarybų sprendimai
Klaipėdos m.	Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2013 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. T2-130 patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės 2013-2020 m. atliekų tvarkymo planas
Klaipėdos r.	Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos 2016 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. T11-43 patvirtintas Klaipėdos rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014-2020 m.
Kretingos r.	Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2015 m. gruodžio 17 d. sprendimu Nr. T2-317 patvirtintas Kretingos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas
Neringos	Neringos savivaldybės tarybos 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimu Nr. T1-235 patvirtintas Neringos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo 2014-2020 metams planas
Palangos m.	Palangos miesto savivaldybės tarybos 2014 m. rugsėjo 30 d. sprendimu Nr. T2-288 patvirtintas Palangos miesto savivaldybės 2014-2020 m. komunalinių atliekų tvarkymo planas
Skuodo r.	Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2016 m. rugpjūčio 23 d. sprendimu Nr. T9-130 patvirtintas Skuodo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas
Šilutės r.	Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2015 m. gruodžio 23 d. sprendimu Nr. T1-170 patvirtintas Šilutės rajono savivaldybės komunalinių atliekų 2015-2020 metų tvarkymo planas

Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis ir siekiant įgyvendinti *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane* bei šiame *Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane* nustatytas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, Klaipėdos regiono savivaldybių atliekų tvarkymo planai turės būti atnaujinti.

Komunalinių atliekų turėtojams Klaipėdos regione teikiamos šios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos:

- mišrių komunalinių atliekų tvarkymas;
- pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų) tvarkymas;
- biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas;
- didelių gabaritų atliekų, įskaitant naudotas padangas bei buityje susidarančias statybines (smulkaus buities remonto) atliekas, tvarkymas;
- elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas;
- buityje susidarančių pavojingųjų atliekų tvarkymas;
- kitų komunalinių atliekų, už kurių tvarkymo organizavimą pagal Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymą atsako savivaldybės, tvarkymas.

2021 m. komunalinių atliekų tvarkymo paslauga buvo prieinama ir teikiama visiems atliekų turėtojams 100 proc., išskyrus Šilutės rajono savivaldybę, kurioje tik 49 proc. sodų paskirties objektų savininkų teikiama ši paslauga. Tačiau visi sodų paskirties objektų savininkai gali

nemokamai naudotis DGASA ir ŽAKA paslaugomis, artimiausiais bendro naudojimo rūšiavimo konteineriais.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimas kiekvienoje savivaldybėje detaliai reglamentuojamas *savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklėse.* Informacija apie Klaipėdos regiono savivaldybių tarybų sprendimus dėl savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklių tvirtinimo pateikta Lentelė 4.

Lentelė 4. Klaipėdos regiono savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklės.

Teritorija	Savivaldybių atliekų tvarkymo taisykles tvirtinantys Tarybų sprendimai
Klaipėdos m.	Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2011 m. lapkričio 24 d. sprendimas Nr. T2-370 „Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (nauja redakcija – 2013 m. gruodžio 18 d. sprendimu Nr. T2-334)
Klaipėdos r.	Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. gruodžio 21 d. sprendimas Nr. T11-402 „Dėl Klaipėdos rajono savivaldybės vietinės rinkliavos nuostatų, Klaipėdos rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodikos, Klaipėdos rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“
Kretingos r.	Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos 2009 m. birželio 30 d. Nr. T2-194 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (nauja redakcija – 2021 m. balandžio 29 d. sprendimas Nr. T2-125)
Neringos	Neringos savivaldybės tarybos 2014 m. vasario 20 d. sprendimas Nr. T1-31 „Dėl Neringos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“
Palangos m.	Palangos miesto savivaldybės tarybos 2014 m. kovo 27 d. sprendimas Nr. T2-95 „Dėl Palangos miesto savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (nauja redakcija - 2022 m. gruodžio 2 d. sprendimu Nr. T2-213)
Skuodo r.	Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2019 m. gruodžio 19 d. sprendimas Nr. T9-191 „Dėl Skuodo rajono atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“
Šilutės r.	Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2019 m. gruodžio 19 d. sprendimas Nr. T1-208 „Dėl Šilutės rajono atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“

Klaipėdos regiono savivaldybės yra pasirašiusios bendradarbiavimo sutartis su pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijomis – VšĮ „Žaliasis taškas“, VšĮ „Gamtos ateitis“[2] ir VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“[3] – bei trišales sutartis dėl pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo visose regiono savivaldybėse. Tačiau priėmus *Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 2, 4, 4-2, 7, 10, 11-2 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymą*, savivaldybės (arba jų pavedimu – komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriai) iki 2022 m. gruodžio 1 d. *Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo* nustatyta tvarka turi pradėti procedūras pakuočių atliekų tvarkytojams, kurie teiks komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo paslaugą, parinkti[4]. O esamos bendradarbiavimo sutartys su pakuočių atliekų tvarkymo

[2] VšĮ „Gamtos ateitis“ nuo 2023-01-01 perdavė visas teises ir pareigas, organizuojant gamintojų ir importuotojų pakuočių atliekų tvarkymą, Gamintojų ir importuotojų asociacijai „Gamtos ateitis“

[3] VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“ pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijos Nr. 003 galiojimas panaikintas Aplinkos apsaugos agentūros 2022-10-05 sprendimu Nr. LO-4 ir įstaiga 2022-10-12 įgijo bankrutuojančios įmonės statusą.

[4] Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos (2021-07-01) sudarytos terminuotos pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo sutartys su savivaldybėmis (arba savivaldybių pavedimu – su komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriais), pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją turinčiomis gamintojų ir importuotojų

organizavimo licenciją turinčiomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis per 6 mėnesius nuo pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir finansavimo sutarčių pasirašymo turės būti pakeistos arba sudarytos naujos, kad atitiktų naujus *Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo* reikalavimus.

Gamintojams ir importuotojams nustatytai pareigai organizuoti atliekų, kurios susidarė naudojant gamintojų ir importuotojų tiektus Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais gaminius (elektros ir elektroninę įrangą, baterijas ir akumuliatorius, apmokestinamuosius gaminius, išskyrus baterijas ir akumuliatorius, supakuotus gaminius), tvarkymą ir Vyriausybės nustatytoms atliekų tvarkymo užduotims įvykdyti, Klaipėdos regione yra įdiegtos savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančios atliekų surinkimo sistemos. Informacija apie šias sistemas ir jų operatorius pateikta Lentelė 5.

organizacijomis ir atliekų tvarkytojais, kuriuos savivaldybės (arba savivaldybių pavedimu – komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriai), bendradarbiaudamos su pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją turinčiomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis, parinko viešojo konkurso, organizuoto Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka, būdu, galioja iki šiose sutartyse numatyto sutarties galiojimo termino pabaigos.

Lentelė 5. Papildančios atliekų surinkimo sistemos Klaipėdos regione (2021 m.)[5]

Teritorija	Papildančią sistemą diegiantis / įdiegęs asmuo	Papildančią sistemą eksploatuojantis asmuo	Pavadinimas atliekų, kurioms rinkti yra įdiegta papildanti sistema
Klaipėdos m.	Asociacija EEPA	UAB „EMP recycling“, UAB „Žalvaris“, UAB „Karavanas LT“, UAB „Utilsa“, UAB „Baltic metl“, UAB „Kaunakiemis“	Apmokestinamųjų gaminių (nešiojamų baterijų), EEĮ atliekos
	VšĮ „Žaliasis taškas“	KRATC	Popieriaus ir kartono, PET, plastikinės, stiklo, aliuminio, kitos metalinės, kombinuotos, medinės pakuotės atliekų
		UAB „Baltic metal“	Metalinės pakuotės atliekų
Klaipėdos r.	Asociacija EEPA	UAB „Karavanas LT“, UAB „Žalvaris“, UAB „Kaunakiemis“, UAB „EMP recycling“	EEĮ atliekos
	VšĮ „Žaliasis taškas“		Pakuočių atliekų
	VšĮ „Gamtos ateitis“		Pakuočių atliekų
Kretingos r.	Asociacija EEPA	UAB „EMP recycling“, UAB „Žalvaris“, UAB „Kaunakiemis“, UAB „Karavanas LT“, UAB „Utilsa“	EEĮ, baterijų ir akumuliatorių atliekos
	VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	UAB „EMP recycling“, UAB „Atliekų tvarkymo centras“	Smulkiosios EEĮ atliekos
Neringos	Gamintojų ir importuotojų asociacija		Apmokestinamųjų gaminių, EEĮ, alyvų atliekos, eksploatuoti netinkamos transporto priemonės, pakuotės atliekos
	Asociacija EEPA	Juridinis asmuo, kuriam asociacija EEPA pavedė vykdyti visus arba dalį įsipareigojimų	EEĮ, baterijų ir akumuliatorių atliekos
Palangos m.	Gamintojų ir importuotojų asociacija		Alyvų atliekos, apmokestinamųjų gaminių atliekos, buityje susidarančios EEĮ atliekos, eksploatuoti netinkamos transporto priemonės, pakuotės atliekos
	VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	UAB „EMP recycling“, UAB „Atliekų tvarkymo centras“	EEĮ atliekos
Skuodo r.	Asociacija EEPA	UAB „EMP recycling“, UAB „Žalvaris“, UAB „Kaunakiemis“, UAB „Karavanas LT“, UAB „Utilsa“	EEĮ, baterijų ir akumuliatorių atliekos
	VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“		EEĮ atliekos

[5] Kadangi Aplinkos apsaugos agentūros 2022-10-05 sprendimu Nr. LO-4 panaikintas VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“ pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijos Nr. 003 galiojimas ir įstaiga 2022-10-12 įgijo bankrutuojančios įmonės statusą, duomenys apie jos įdiegtas ir 2021 m. veikusias papildančias sistemas nenurodomi

Teritorija	Papildančią sistemą diegiantis / įdiegęs asmuo	Papildančią sistemą eksploatuojantis asmuo	Pavadinimas atliekų, kurioms rinkti yra įdiegta papildanti sistema
	Autogamintojų ir importuotojų asociacija AGIA	UAB „Žalvaris“	Apmokestinamųjų gaminių ir alyvos atliekos
Šilutės r.	VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	UAB „EMP recycling“, UAB „Atliekų tvarkymo centras“	EEĮ atliekos
	Asociacija EEPA	UAB „EMP recycling“, UAB „Žalvaris“, UAB „Kaunakiemis“, UAB „Karavanas LT“, UAB „Utilsa“	EEĮ, baterijų ir akumuliatorių atliekos

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2020 m., EEĮ gamintojų ir importuotojų organizacijų duomenys.

Sukurta regioninė komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra Klaipėdos regione pateikta Pav. 2.

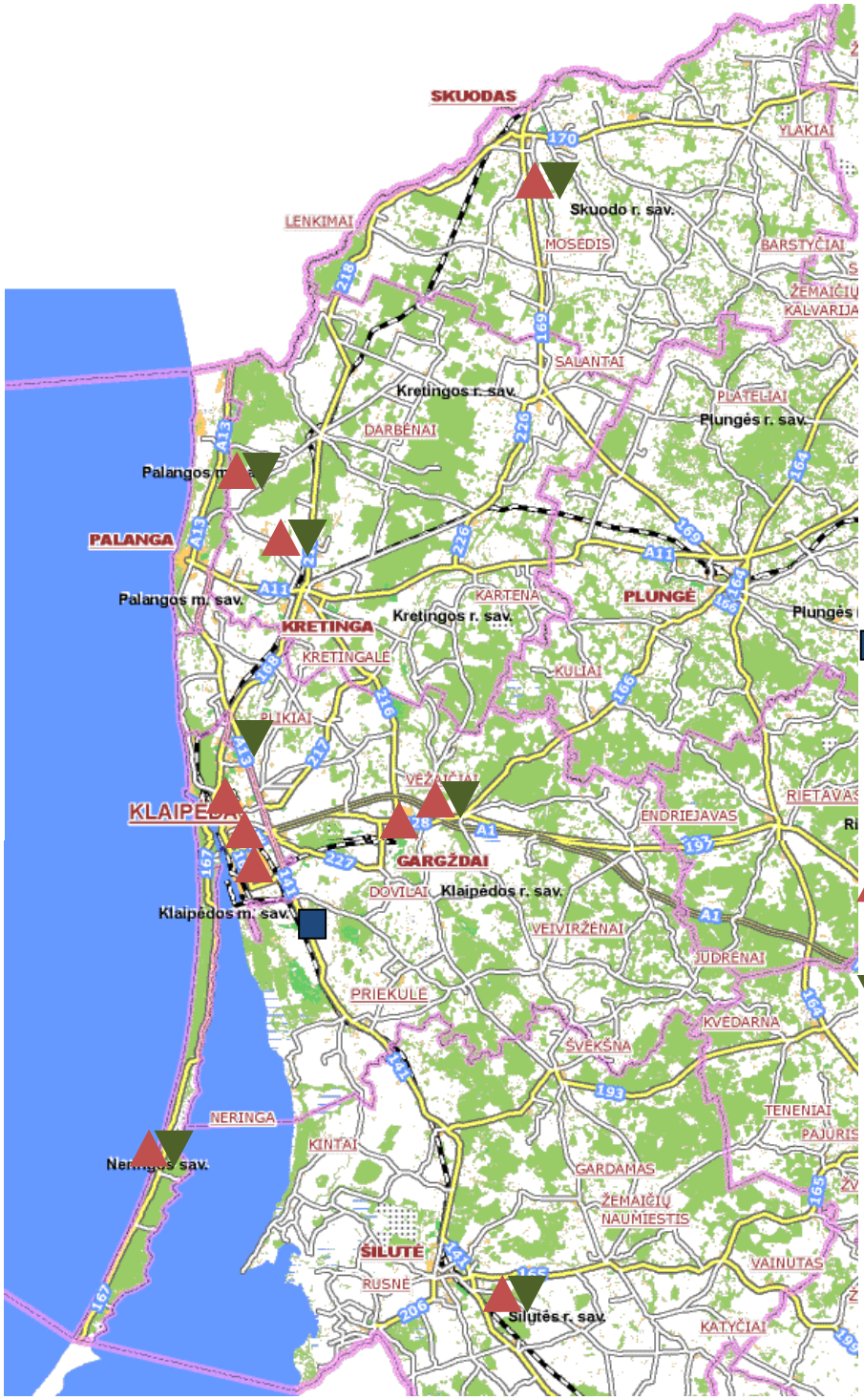

Klaipėdos regioninis nepavojingųjų atliekų sąvartynas, MKA mechaninio padorojimo įrenginys, didžiųjų atliekų (baldų) apdorojimo aikštelė bei šlako apdorojimo aikštelė (Dumpių k., Klaipėdos r.)

Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės

Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės

Pav. 2. Regioninė komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra Klaipėdos regione.

Klaipėdos rajone veikia dar 2 DGASA (Gargždуose bei Glaudėnuose) bei statoma nauja Kuodžių k., Priekulės sen., kuri bus įrengta ir pradėta eksploatuoti 2023 m. Šios aikštelės įrengtos Klaipėdos rajono savivaldybės iniciatyva, jas eksploatuoja VšĮ „Gargždų švara“,

aikštelėmis gali naudotis Klaipėdos rajono savivaldybės vietinės rinkliavos mokėtojai, išskyrus juridinius asmenis.

2.3 Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo sistemos kūrimas ir plėtra finansuojama iš šių šaltinių: ES ir valstybės paramos lėšų, KRATC skolintų lėšų, vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, savivaldybių biudžetų lėšų, kitų lėšų.

2.3.1 Principo „teršėjas moka“ įgyvendinimas

Pagal *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymą,* atliekų tvarkymo srityje taikomas principas „*teršėjas moka*“, kuris reiškia, kad atliekų tvarkymo išlaidas, įskaitant išlaidas, patirtas reikiamai atliekų tvarkymo infrastruktūrai įrengti ir jai eksploatuoti, turi apmokėti pirminis atliekų darytojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas ir (ar) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ir (ar) importuotojas.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodara už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nustatoma vadovaujantis minėtu „*teršėjas moka*“ principu, taip pat solidarumo, proporcingumo, nediskriminavimo, sąnaudų susigrąžinimo principais, kurie apibrėžti *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme*.

Remiantis minėtais principais bei vadovaujantis *Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 71*, savivaldybės nustato vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius. Nustatant šiuos dydžius, apskaičiuojamos pastovios bei kintamos būtinosios komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos, kurias turi padengti kiekvienas nekilnojamo turto objektas (objektų rūšių sąrašą nustato Aplinkos ministerija).

Vietinė rinkliava ar kita įmoka už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą yra nustatoma ir administruojama vadovaujantis savivaldybių tarybų sprendimais tvirtinamais vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatais / metodikomis ar atskirais sprendimais.

Klaipėdos regiono savivaldybių *Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatai* patvirtinti šiais savivaldybių tarybų sprendimais:

- Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2010 m. lapkričio 25 d. sprendimu Nr. T2-330 su pakeitimais (naujausi rinkliavos dydžiai patvirtinti 2020 m. gruodžio 23 d. sprendimu Nr. T2-304);
- Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. gruodžio 21 d. sprendimu Nr. T11-402 su pakeitimais (naujausi rinkliavos dydžiai patvirtinti 2021 m. sausio 28 d. sprendimu Nr. T11-27);
- Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2014 m. gruodžio 18 d. sprendimu Nr.T2-378 su pakeitimais (naujausi rinkliavos dydžiai patvirtinti 2021 m. kovo 25 d. sprendimu Nr. T2-86);
- Neringos savivaldybės tarybos 2017 m. balandžio 20 d. sprendimu Nr. T1-73 su pakeitimais (naujausi rinkliavos dydžiai patvirtinti 2019 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. T1-53);
- Palangos miesto savivaldybės tarybos 2017 m. birželio 22 d. sprendimu Nr. T2-162 su pakeitimais;

- Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2019 m. gruodžio 19 d. sprendimu Nr. T9-190 su pakeitimais;
- Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2021 m. gruodžio 16 d. sprendimu Nr. T1-865 su pakeitimais (naujausi rinkliavos dydžiai patvirtinti 2022 m. birželio 30 d. sprendimu Nr.T1-1079).

Klaipėdos regiono savivaldybėse taikomi skirtingi dvinarės vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą ir atliekų tvarkymą apmokestinimo principai, t. y. nustatoma pastovioji rinkliavos dedamoji ir kintama rinkliavos dedamoji.

Klaipėdos miesto savivaldybėje gyventojams gyvenantiems individualiuose namuose, taip pat sodų paskirties namuose pastovioji rinkliavos dedamoji apskaičiuojama pagal valdomų nekilnojamojo turto objektų skaičių, o kintamoji – pagal konteinerio ištuštinimą arba nekilnojamojo turto objektų skaičių (jei individualus konteineris nepriskirtas). Gyventojams gyvenantiems butuose pastovioji ir kintama rinkliavos dedamoji apskaičiuojama pagal nekilnojamojo turto objekto bendrą plotą. Viešbučių, administracinės, prekybos ir kitos paskirties nekilnojamojo turto objektų, naudojamų ūkinei veiklai vykdyti, kintamoji ir pastovioji įmokos dalys priklauso nuo nekilnojamojo objekto ploto. Tais atvejais, kai vietinės rinkliavos mokėtojas deklaruoja komunalinių atliekų kiekį, – vietinės rinkliavos kintama dalis už kalendorinius metus apskaičiuojama vienos tonos komunalinių atliekų sutvarkymo kainą padauginus iš deklaruoto komunalinių atliekų kiekio tonomis, bei pridėjus pastoviąją dalį, skaičiuojamą pagal objektų skaičių.

Klaipėdos rajono savivaldybė. Vietinės rinkliavos dydžiai apskaičiuojami ir perskaičiuojami vadovaujantis savivaldybės tarybos patvirtinta *Klaipėdos rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžių nustatymo metodika*. Gyventojams vietinės rinkliavos pastovioji dedamoji nustatyta pagal nekilnojamojo turto vienetus, o kintamoji rinkliavos dalis priklauso nuo konteinerių ištuštinimo dažnio. Viešbučių, administracinės, prekybos ir kitos paskirties nekilnojamojo turto objektams, naudojamiems ūkinei veiklai vykdyti, kintamoji ir pastovioji įmokos dalis priklauso nuo nekilnojamojo objekto ploto. Tais atvejais, kai vietinės rinkliavos mokėtojas deklaruoja komunalinių atliekų kiekį, – vietinės rinkliavos kintama dalis už kalendorinius metus apskaičiuojama vienos tonos komunalinių atliekų sutvarkymo kainą padauginus iš deklaruoto komunalinių atliekų kiekio tonomis, bei pridėjus pastoviąją dalį, kurią nekilnojamojo turto objektų savininkai ar įgalioti asmenys moka atsižvelgiant į tai, kokiai nekilnojamojo turto objektų grupei jie priskiriami. Sodų ir garažų paskirties objektams kintamoji ir pastovioji įmokos dedamosios nustatytos pagal turto vienetą.

Kretingos rajono savivaldybėje vietinės rinkliavos dydžiai apskaičiuojami ir perskaičiuojami vadovaujantis savivaldybės tarybos patvirtinta *Kretingos rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžių nustatymo metodika*. Gyventojams, gyvenantiems daugiabučiuose namuose, pastovioji rinkliavos dedamoji apskaičiuojama pagal nekilnojamo turto objektų skaičių. Gyventojams gyvenantiems individualiuose namuose pastovioji rinkliavos dedamoji apskaičiuojama pagal valdomų nekilnojamojo turto objektų skaičių, o kintamoji – pagal konteinerių skaičių ir tūrį. Viešbučių, administracinės, prekybos ir kitos paskirties nekilnojamojo turto objektai, naudojami ūkinei veiklai vykdyti, apmokestinami pastoviąja įmoka, kuri apskaičiuojama pagal nekilnojamojo turto objekto plotą, ir kintamąja įmoka, priklausančia nuo konteinerių skaičius, tūrio ir ištuštinimo dažnio.

Neringos savivaldybėje pastoviosios ir kintamosios rinkliavos dedamosios dydis visiems komunalinių atliekų turėtojams priklauso nuo jų valdomo apmokestinamo nekilnojamojo turto objekto paskirties ir bendro ploto.

Palangos miesto savivaldybė. Vietinės rinkliavos dydžiai apskaičiuojami ir (ar) perskaičiuojami pagal savivaldybės tarybos patvirtintą *Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžių nustatymo metodiką*. Gyventojams, gyvenantiems daugiabučiuose namuose, pastovioji ir kintamoji rinkliavos dedamosios priklauso nuo valdomo nekilnojamo turto objekto ploto. Gyventojams gyvenantiems individualiuose namuose pastovioji rinkliavos dedamoji apskaičiuojama pagal valdomų nekilnojamojo turto objektų skaičių, o kintamoji – pagal konteinerių išsituštinimų skaičių. Viešbučių, administracinės, prekybos ir kitos paskirties nekilnojamojo turto objektai, naudojami ūkinei veiklai vykdyti, apmokestinami pastoviąja ir kintama įmoka, kuri apskaičiuojama pagal nekilnojamojo turto objekto plotą.

Skuodo rajono savivaldybė. Gyvenamosios paskirties pastatuose pastovioji rinkliavos dalis, priklauso nuo gyventojų skaičiaus, o kintamoji – daugiabučiuose namuose, priklauso nuo nekilnojamojo turto vieneto, individualiuose namuose – nuo naudojamų komunalinių atliekų konteinerių skaičiaus, tūrio (dydžio) ir ištuštinimo dažnio. Sodų ir garažų paskirties pastatams rinkliavos pastovioji ir kintamoji dalys priklauso nuo nekilnojamojo turto paskirties ir objektų skaičiaus. Viešbučių, administracinės, prekybos ir kitos paskirties nekilnojamojo turto objektams, naudojamiems ūkinei veiklai vykdyti, rinkliavos pastovioji ir kintamoji dalys priklauso nuo naudojamų komunalinių atliekų konteinerių skaičiaus ir tūrio.

Šilutės rajono savivaldybė. Pastoviosios rinkliavos dedamosios dydis visiems komunalinių atliekų turėtojams priklauso nuo jų valdomo apmokestinamo nekilnojamojo turto objekto paskirties. Vietinės rinkliavos kintamoji dalis priklauso nuo apmokestinamo nekilnojamojo turto objekto paskirties, nekilnojamojo turto objekto ploto arba, jei nekilnojamojo turto objektui priskirtas individualus konteineris – nuo konteinerio tūrio.

Lentelė 6 pateikiama vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą įvedimo data Klaipėdos regiono savivaldybėse ir namų ūkių vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos 2021 m. kiekvienoje savivaldybėje.

Lentelė 6. Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą Klaipėdos regiono savivaldybėse įvedimo data ir vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos, tenkančios namų ūkiui per mėnesį (2021 m. duomenimis)

Teritorija	Administratorius	Rinkliavos įvedimo data	Vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos, tenkančios namų ūkiui per mėnesį, Eur/l namų ūkiui /mėn., 2021 m.
Klaipėdos m.	KRATC	2008-07-01	3,71
Klaipėdos r.	VšĮ „Gargždų švara“	2012-08-01	4,59
Kretingos r.	SĮ „Kretingos komunalininkas“	2009-08-01	5,81
Neringos	KRATC	2008-05-01	5,60
Palangos m.	BĮ Palangos miesto rinkliavų centras	2010-01-01	4,00
Skuodo r.	Savivaldybė	2010-01-01	2,78
Šilutės r.	Savivaldybė	2009-10-01	4,28

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA.

KRATC pagal sutartis su Klaipėdos miesto ir Neringos savivaldybėmis yra patikėta administruoti vietinę rinkliavą ir vykdyti jos išieškojimo funkcijas. Kitos savivaldybės rinkliavos lėšas administruoja pačios arba šią funkciją yra pavedusios kitoms institucijoms (Lentelė 6). Lėšos komunalinių atliekų tvarkymui savivaldybėse naudojamos pagal savivaldybių tarybų patvirtintas specialiąsias komunalinių atliekų tvarkymo programas.

Vietinės rinkliavos lengvatas nustato kiekvienos savivaldybės taryba, todėl bendros atleidimo nuo įmokų tvarkos Klaipėdos regione nėra.

Principas „teršėjas moka“ reikalauja, kad atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų ne tik atliekų turėtojas, bet ir (arba) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ir (ar) importuotojas. Lietuvoje gamintojo atsakomybės principas jau ilgą laiką taikomas pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, transporto priemonių, alyvų, baterijų ir akumuliatorių bei kitų apmokestinamųjų gaminių (pvz., naudotų padangų) atliekų tvarkymui. Priėmus *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 1, 2, 3-3, 25, 28, 30, 32-1, 34-24, 34-25, 34-26, 35 straipsnių ir 5 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo antruoju-3 ir aštuntuoju-11 skirsniais įstatymą* šio principo taikymas buvo praplėstas ir palaipsniui pradedamas taikyti drėgnųjų servetėlių, oro balionėlių, tabako gaminių su filtrais, filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, ir žvejybos įrankių, kurių sudėtyje yra plastiko, atliekų tvarkymui.

Gaminių ar pakuočių, kurioms taikomas gamintojo atsakomybės principas, atliekų tvarkymui tenkančių išlaidų finansavimas yra gamintojų ir importuotojų pareiga. Įgyvendinant šią pareigą gamintojai ir importuotojai ar jų licencijuotos organizacijos sudaro *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme* ir (ar) *Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatyme* nurodytas sutartis su savivaldybėmis ar jų įgaliotais komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriais. Išlaidos, kurias pagal *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymą* ir (ar) *Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymą,* privalo finansuoti gamintojai ir importuotojai, nėra įtraukiamos į vietinę rinkliavą.

2.3.2 Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos

„Sąnaudų susigrąžinimo“ principas nustato, kad mokėjimai už komunalinių atliekų tvarkymą turi padengti visas būtinąsias su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias sąnaudas. Taigi vietinės rinkliavos dydžiai turi būti nustatomi tokiu būdu, kad surinktos lėšos dengtų suplanuotas Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo, eksploatacijos, plėtros ir administravimo sąnaudas: atliekų tvarkymo sistemos plėtros ir administravimo, vietinės rinkliavos administravimo, atliekų surinkimo ir transportavimo, apdorojimo, naudojimo energijai gauti, šalinimo, sąvartyno eksploatavimo, infrastruktūros plėtros, uždarymo, rekultivavimo, priežiūros po uždarymo bei kitas su atliekų tvarkymu susijusias išlaidas.

Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos atliekų turėtojams paskirstomos vadovaujantis „solidarumo“ principu. Kadangi Klaipėdos regiono savivaldybėse atliekų surinkimo ir transportavimo iki regioninio atliekų šalinimo įrenginio sąnaudos skiriasi, todėl atliekų priėmimo į sąvartyną mokestis diferencijuojamas tokiu būdu, kad bendra vienos tonos komunalinių atliekų tvarkymo kaina visose Klaipėdos regiono savivaldybėse būtų panaši. Dėl šios priežasties visoms Klaipėdos regiono savivaldybėms nustatytas skirtingas sąvartyno „vartų mokestis“. 2014 m. nustatytas vienos tonos mišrių ir didelių gabaritų komunalinių atliekų priėmimo „vartų mokestis“ (su PVM) buvo perskaičiuotas ir nuo 2021 m. padidintas vidutiniškai 25 proc.

Lentelė 7. Vienos tonos komunalinių atliekų priėmimo „vartų mokestis“ (su PVM) 2014-2021 m.

Savivaldybė	KRATC vartų mokestis 2014-2020 m., Eur su PVM	KRATC vartų mokestis nuo 2021 m., Eur su PVM
Neringos	46,77	54,16
Palangos miesto	36,37	44,62
Kretingos rajono	35,54	43,52
Šilutės rajono	35,48	44,13
Skuodo rajono	35,95	43,51
Klaipėdos rajono	39,21	50,17
Klaipėdos miesto	37,05	52,76

Šaltinis: KRATC.

Komunalinių atliekų tvarkymo bendrąsias sąnaudas sudaro šių atskirų veiklų sąnaudos:

- komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo sąnaudos;
- DGASA eksploatavimo sąnaudos;
- komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos, į kurias įeina Klaipėdos regioninio sąvartyno eksploatavimo, įskaitant uždarymo, rekultivavimo ir priežiūros po uždarymo, ir netinkančių eksploatuoti sąvartynų uždarymo bei priežiūros po uždarymo sąnaudos, komunalinių atliekų atidavimo deginimui sąnaudos, mechaninio komunalinių atliekų apdorojimo proceso sąnaudos, žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių eksploatavimo sąnaudos bei bendrosios administracinės ir finansinės investicinės veiklos sąnaudos;
- komunalinių atliekų tvarkymo administravimo sąnaudos bei vietinės rinkliavos administravimo, į kurį įeina vietinės rinkliavos rinkimo organizavimo ir vykdymo (vietinės rinkliavos apskaičiavimo atskiriems subjektams, sąskaitų išrašymo, jų išsiuntimo ir kitos) sąnaudos.

Komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo sąnaudos pastaruoju metu taip pat didėjo, jų augimui įtakos turėjo kuro brangimas, darbo užmokesčio augimas bei didėjančios transporto priemonių kainos. Vidutiniškai regione atliekų surinkimo paslaugos per 3 metus pabrango 22 proc., išskyrus Šilutės rajono savivaldybę (pastarojoje 2021 m. surinkimo ir vežimo sąnaudos sumažėjo 5 proc., lyginant su 2019 m.).

Lentelė 8. Komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo sąnaudos, 2019-2021 m.

Savivaldybė	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis, proc.
Klaipėdos m. sav.	904 472	877 266	1 003 758	11%
Klaipėdos r. sav.	468 955	469 783	564 385	20%
Kretingos r. sav.	579 078	667 072	740 528	28%
Neringos sav.	157 443	177 891	182 265	16%
Palangos m. sav.	544 554	949 739	862 486	58%
Skuodo r. sav.	179 879	183 801	179 314	0%
Šilutės r. sav.	535 857	551 446	508 826	-5%

Šaltinis: KRATC, Klaipėdos regiono savivaldybės.

2020 m. visų komunalinių atliekų turėtojų vietinės rinkliavos priskaitymai Klaipėdos regione siekė apie 10,55 mln. Eur, iš kurių apie 73 proc. (7,73 mln. Eur) buvo priskaityta gyvenamosios paskirties objektams. 2021 m. Klaipėdos regiono gyventojams vietinės rinkliavos priskaitymai

padidėjo iki 8,62 mln. Eur, tačiau vidutiniai komunalinių atliekų tvarkymo kaštai vienam namų ūkiui sudarė mažiau kaip 1 proc. vidutinių disponuojamų namų ūkio pajamų regione.

Lentelė 9. Atliekų tvarkymo kaštai namų ūkiams Lietuvos regionuose, 2021 m.

Regionas	Bendri atliekų tvarkymo kaštai tenkantys gyventojams	Priskaityti mokesčiai už atliekų tvarkymą gyvento-jams (rinkliava ar kitos įmokos)	Namų ūkių skaičius regione	Vidutinės disponuo-jamos namų ūkio pajamos regione 2021 metais	Vidutiniai atliekų tvarkymo kaštai namų ūkiui regione		Išlaidos už komunalinių atliekų tvarkymą palyginus su disponuojamomis namų ūkio pajamomis regione
					Gyvento-jams tenkantys kaštai	**Faktiškai gyventojų sumokami kaštai**	
	Eur	Eur	vnt.	Eur	Eur/namų ūkiui		%
Alytaus	5 133 824	4 478 767	92 869	16 728	55,28	48,23	0,29
Kauno	12 782 506	12 928 264	253 710	16 800	50,38	50,96	0,30
Klaipėdos	8 976 897	8 624 742	165 022	16 716	54,40	52,26	0,31
Marijampolės	3 802 254	2 838 564	64 100	11 484	59,32	44,28	0,39
Panevėžio	5 159 503	5 286 399	106 200	14 388	48,58	49,78	0,35
Šiaulių	6 953 492	7 502 380	122 000	15 948	57,00	61,49	0,39
Tauragės	2 328 666	2 248 487	50 197	15 768	46,39	44,79	0,28
Telšių	3 043 066	3 600 428	65 200	14 736	46,67	55,22	0,37
Utenos	3 337 894	3 599 561	65 700	12 012	50,81	54,79	0,46
Vilniaus	24 051 918	24 051 918	394 000	28 559	61,05	61,05	0,21
Iš viso	**75 637 210**	**75 159 509**	**1 378 998**	**19 273**	**54,85**	**54,50**	**0,28**

Šaltinis: Lietuvos regionų atliekų tvarkymo centrų asociacija (LRATCA).

2.3.3 Investicinių projektų įgyvendinimas ir finansavimas

Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūros kūrimas buvo pradėtas įgyvendinant ISPA projektą Nr. 2002/LT/16/P/PE/010 „*Klaipėdos apskrities atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas*“. Bendra šio projekto vertė – 11,75 mln. EUR. Už šias lėšas per 2004-2009 metus buvo numatyta pastatyti Klaipėdos regioninį sąvartyną, įrengti 10 atliekų priėmimo ir kompostavimo aikštelių, uždaryti ir rekultivuoti 7 sąvartynus bei 32 šiukšlynus. Projektas finansuotas iš trijų šaltinių: 50 proc. (5,875 mln. EUR) sudarė ES ISPA teikiamos lėšos, 20 proc. (2,35 mln. EUR) – valstybės investicijos. Trūkstamas 30 proc. (3,525 mln. EUR) projekto išlaidas dengė KRATC, kuris šiuo tikslu yra paėmęs banko paskolą.

Įgyvendinant 2007-2013 m. Europos Sąjungos Struktūrinės paramos projektą Nr. VP3-3.2-AM-01-V-01-019 „*Klaipėdos regiono senų sąvartynų uždarymas, didelių gabaritų atliekų surinkimo bei kompostavimo aikštelių įrengimas*“, Klaipėdos regione įrengta 10 DGASA ir 7 kompostavimo aikštelės, projekto kaina – daugiau kaip 18 mln. litų. Darbai finansuoti iš Europos Sąjungos Sanglaudos fondo (apie 15 mln. litų), valstybės biudžeto (apie 0,3 mln. litų) bei KRATC lėšomis (daugiau kaip 3 mln. litų).

Su Europos Sąjungos struktūrine parama Klaipėdos regione uždaryti visi 7 seni sąvartynai: Glaudėnų (Kalotė), Kiškėnų (Klaipėdos r.), Joskaudų (Palanga), Puodkalių (Skuodo r.), Ankštakių (Kretingos r.), Rumšų (Šilutės r.) ir Neringos miesto. Visi sąvartynai buvo rekultyvuoti iki 2011 metų pabaigos. Uždarymo darbai kainavo 30,877 mln. litų. Sąvartynų rekultivacijai panaudotos Europos Sąjungos, KRATC ir Lietuvos Vyriausybės lėšos, išskyrus

Šilutės rajono Rumšų sąvartyną, kurio rekultivacija buvo finansuojama tik iš Europos Sąjungos Sanglaudos fondo.

KRATC 2015 m. įgyvendino ES finansuojamą projektą Nr. VP3-3.2-AM-01-V-02-005 *„Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“*, kurio metu esamo Klaipėdos regioninio sąvartyno teritorijoje (Dumpių k., Klaipėdos r.) pastatytas regioninis atliekų mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginys (metiniai pajėgumai 75 tūkst. tonų, dirbant viena pamaina). Pagrindinė šio įrenginio paskirtis – iš mišrių komunalinių atliekų srauto atskirti antrines žaliavas (metalus, plastiką, popierių, kartoną, stiklą) ir kitas vertingas medžiagas. Projektas finansuotas iš Europos Sąjungos Sanglaudos fondo ir KRATC lėšomis. Bendra projekto vertė 34 mln. 399 tūkst. litų be PVM.

Klaipėdos regioniniame Dumpių sąvartyne įrengta moderni trijų pakopų sąvartyno filtrato valymo sistema, įgyvendinus projektą Nr. ILPR.01.01.00-72-039/10 „Aplinkosaugos gerinimas Lietuvos ir Rusijos Federacijos pasienyje“, pagal 2007–2013 m. Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos EKPP bendradarbiavimo per sieną programą. Bendra projekto vertė – 4,3 mln. EUR, iš kurių Lietuvos partneriui tenkanti dalis sudarė 1,7 mln. EUR bei 10 proc. kofinansavimas.

UAB „Fortum Klaipėda“ (nuo 2021 m. UAB „Gren Klaipėda”) Klaipėdos laisvoje ekonominėje zonoje (LEZ) savo lėšomis pastatė biokuro ir atliekų termofikacinę jėgainę, kurioje elektros ir šilumos energijos gamybai naudojamos po rūšiavimo likusios netinkamos perdirbimui, bet turinčios energetinę vertę atliekos. Taip pat naudojamos gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekos, gali būti naudojamas ir biokuras. Investicijų vertė siekė apie 126 mln. EUR. Jėgainė eksploatuojama nuo 2013 m.

Įgyvendinant projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Klaipėdos miesto, Skuodo ir Kretingos rajonų bei Neringos savivaldybėse“, kurio bendra vertė 7,1 mln. EUR (be PVM) ir kuris finansuojamas pagal Lietuvos 2014-2020 metų Europos Sąjungos Struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir ją įgyvendinančią Sanglaudos skatinimo veiksmų programą Sanglaudos fondo ir savivaldybių biudžeto lėšomis, pagerinta rūšiuojamojo surinkimo (konteinerinių aikštelių bei konteinerių) infrastruktūra Klaipėdos miesto, Skuodo ir Kretingos rajonų bei Neringos savivaldybėse.

Klaipėdos rajono savivaldybė įgyvendina iš dalies Europos Sąjungos sanglaudos fondo lėšomis finansuojamą projektą Nr. 05.2.1-APVA-R-008-31-0002 „Komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra Klaipėdos rajone“, kurio bendra vertė 1,6 mln. EUR. Didžioji dalis projekto veiklų jau įgyvendintos, planuojama projekto pabaiga – 2023 m. liepos mėn. Projekto metu buvo suplanuota Klaipėdos rajono savivaldybės gyvenvietėse suprojektuoti ir įrengti 40 pusiau požeminių konteinerių aikštelių, tris didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles bei įsigyti 6000 žaliųjų atliekų kompostavimo priemonių (dėžių), skirtų individualioms valdoms, vykdyti visuomenės informavimą.

Palangos miesto savivaldybės administracija šiuo metu įgyvendina projektą Nr. 05.2.1-APVA-R-008-31-0003 „Komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra Palangos mieste“. Projekto įgyvendinimo metu valstybinėje žemėje, greta daugiabučių gyvenamųjų namų, įrengiamos aikštelės su požeminiais konteineriais. Įgyvendinus projektą Palangos mieste bus įrengtos 36 modernios bendro naudojimo aikštelės su požeminiais konteineriais. Projekto vertė 1,2 mln. EUR.

Iš Europos sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-31-0005 „Maisto atliekų apdorojimo infrastruktūros sukūrimas Klaipėdos RATC“ diegiami maisto atliekų apdorojimo pajėgumai (ne mažesni kaip 6 673 t/metus) rūšiuojamuoju

būdu iš gyventojų surinktoms maisto atliekoms apdoroti, atskiriant priemaišas ir paruošiant tolimesniam perdirbimui biomasę. Projektas bus baigtas įgyvendinti 2023 m., projekto vertė 2,1 mln. EUR, iš kurių 80 proc. sudaro Europos Sąjungos Sanglaudos fondo lėšos bei 20 proc. KRATC lėšos.

KRATC kartu su tarptautiniais partneriais taip pat dalyvauja Interreg projektuose, skatinančiuose pakartotinį naudojimą (2 LIFE projektas) bei gerinančiuose viešosios politikos priemones ir remiančius atliekų tvarkymo procedūrų naujoves (SMART WASTE projektas).

2.4 Klaipėdos regiono statistiniai ir atliekų tvarkymo duomenys

2.4.1 Gyventojų skaičius ir būstai

Gyventojai ir namų ūkiai. Didžiausias komunalinių atliekų kiekis susidaro buityje, t. y. pas gyventojus, namų ūkiuose. Komunalinių atliekų kiekis ir sudėtis priklauso nuo daugelio veiksnių: namų ūkio dydžio, gyventojų skaičiaus, jų gyvenamosios vietos (daugiabutis ar individualus namas, miestas ar kaimas), vartojimo (pajamų) ir t.t.

Savivaldybių duomenimis, 2021 m. Klaipėdos regione gyveno 350,4 tūkst. gyventojų. Palyginus su 2013 m. duomenimis, gyventojų skaičius Klaipėdos regione sumažėjo tik 0,6 proc. Klaipėdos mieste gyventojų skaičius analizuojamu laikotarpiu svyravo, tačiau 2021 m. buvo beveik toks pat kaip 2013 m. Gyventojų mažėjimo kasmet tendencija stebima Skuodo ir Šilutės rajonų savivaldybėse, Kretingos rajono savivaldybėje pastaraisiais metais gyventojų skaičius išlieka ganėtinai stabilus, o Klaipėdos rajono, Palangos miesto ir Neringos savivaldybėse stebimas gyventojų skaičiaus didėjimas.

Lentelė 10. Gyventojų skaičius Klaipėdos regione ir savivaldybėse, 2013-2021 m.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Klaipėdos m. sav.	164 974	177 131	163 425	163 845	169 875	165275	166 649	166 861	165 710
Klaipėdos r. sav.	54 776	54 933	55 801	56 435	52 595	59365	62 142	64 007	66 903
Kretingos r. sav.	44 416	43 912	42 676	42 102	41 418	41418	39 407	41 418	39 463
Neringos sav.	4 414	4 525	4 652	4 725	4 820	5024	3 445	3 639	3 771
Palangos m. sav.	17 620	17 676	17 919	17 919	17 919	17457	17 964	18 389	18 532
Skuodo r. sav.	20 977	20 706	20 733	20 040	20 040	19474	18 990	18 217	17 637
Šilutės r. sav.	45 156	45 156	45 156	45 156	45 156	45120	38 204	37 076	38 364
Klaipėdos regionas	**352 333**	**364 039**	**350 362**	**350 222**	**351 823**	**353 133**	**346 801**	**349 607**	**350 380**

Šaltinis: Klaipėdos regiono savivaldybės.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis (Pav. 3), 71 proc. Klaipėdos regiono gyventojų gyvena mieste (daugiausiai – Klaipėdos mieste). Labiausiai kaimiškos savivaldybės Klaipėdos regione – Klaipėdos, Skuodo ir Šilutės rajonų savivaldybės, kuriose daugiau nei 60 proc. gyventojų gyvena kaime.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, gyventojų ir būstų 2021 m. visuotinio surašymo metu Klaipėdos regione gyvenamąjį fondą sudarė 44 523 individualūs (vieno buto) namai, 2 485 butai dviejų butų name ir 113 142 butai daugiabučiuose namuose.

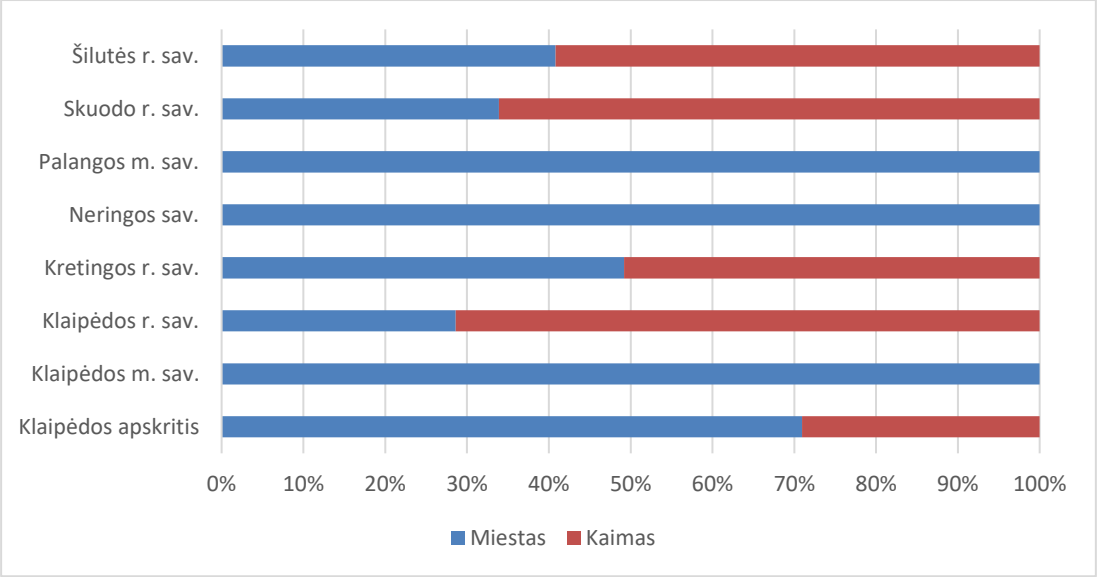

Pav. 3. Gyventojų pasiskirstymas mieste ir kaime, 2021 m. (šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas)

65 proc. visų Klaipėdos regiono gyventojų gyvena daugiabučiuose namuose (59 proc. miestuose ir 6 proc. kaimuose). Klaipėdos, Kretingos ir Skuodo rajonuose 2/3 ir daugiau gyventojų gyvena individualiuose namuose arba kotedžuose, Klaipėdos mieste, Neringoje ir Palangoje didžioji dalis gyventojų gyvena daugiabučiuose, o Šilutės rajone individualiuose namuose ir daugiabučiuose gyvena apylygis skaičius žmonių.

Lentelė 11. Gyventojų pasiskirstymas pagal būstų tipus

Savivaldybė	Gyventojai, gyvenantys individualiuose namuose		Gyventojai, gyvenantys daugiabučiuose		Gyventojai, gyvenantys individualiuose namuose	Gyventojai, gyvenantys daugiabučiuose
	Mieste	Kaime	Mieste	Kaime		
Klaipėdos m. sav.	8%	0%	92%	0%	8%	92%
Klaipėdos r. sav.	12%	60%	16%	12%	72%	28%
Kretingos r. sav.	25%	42%	25%	9%	67%	33%
Neringos sav.	9%	0%	91%	0%	9%	91%
Palangos m. sav.	28%	0%	72%	0%	28%	72%
Skuodo r. sav.	14%	62%	20%	4%	76%	24%
Šilutės r. sav.	9%	38%	32%	21%	47%	53%
Klaipėdos regionas	**12%**	**23%**	**59%**	**6%**	**35%**	**65%**

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2021 m. Gyventojų ir būstų surašymo duomenys.

Duomenys apie 2022 m. Klaipėdos regione esančius vieno ir dviejų butų gyvenamuosius (individualius) namus bei daugiabučius gyvenamuosius namus pateikti Lentelė 12. Klaipėdos regione NTR įregistruota 49 tūkst. individualių namų ir kiek daugiau nei 5 tūkst. daugiabučių. Vertinant pateiktus duomenis galima teigti, kad Klaipėdos regiono miestuose yra apie 32 proc. viso regiono individualių namų ir 71 proc. visų regiono daugiabučių namų.

Lentelė 12. Gyvenamieji namai Klaipėdos regione, 2022 m.

Teritorija	Nekilnojamo turto registre (NTR) registruoti gyvenamieji namai					
	Vieno ir dviejų butų gyvenamieji (individualūs) namai			Daugiabučiai gyvenamieji namai		
	Miestas	Kaimas	Iš viso	Miestas	Kaimas	Iš viso
Klaipėdos m.	4 817	-	**4 817**	2 095	-	**2 095**
Klaipėdos r.	2 126	15 896	**18 022**	182	535	**717**
Kretingos r.	3 246	6 392	**9 638**	263	224	**487**
Neringos	118	-	**118**	147	-	**147**
Palangos m.	3 151	-	**3 151**	475	-	**475**
Skuodo r.	994	4 949	**5 943**	90	85	**175**
Šilutės r.	1 189	6 200	**7 389**	371	618	**989**
Klaipėdos regionas	**15 641**	**33 437**	**49 078**	**3 623**	**1 462**	**5 085**

Šaltinis: Valstybės įmonė Registrų centras.

Klaipėdos regione pastaraisiais metais sparčiai vyko gyvenamųjų namų statyba, individualių namų nuo 2014 m. iki 2022 m. padaugėjo 58 proc., t.y. per šį laikotarpį buvo pastatyta 18 tūkst. naujų namų – daugiausia Klaipėdos rajone (10,6 tūkst.), Klaipėdos mieste (2,2 tūkst.) ir Kretingos rajone (2,1 tūkst.). Daugiabučių plėtra buvo gerokai mažesnė, per šį laikotarpį daugiabučių namų išaugo 8 proc. arba 375 namais. Daugiausiai jų buvo pastatyta Klaipėdos mieste (167 namai) ir Palangoje (121 namas). Gyvenamųjų namų pokytis visose savivaldybėse pateiktas Lentelė 13.

Lentelė 13. Gyvenamųjų namų pokytis 2022 m., lyginant su 2014 m.

Teritorija	Nekilnojamo turto registre registruoti gyvenamieji namai					
	Vieno ir dviejų butų gyvenamieji (individualūs) namai			Daugiabučiai gyvenamieji namai		
	Miestas	Kaimas	Iš viso	Miestas	Kaimas	Iš viso
Klaipėdos m.	85%		**85%**	9%		**9%**
Klaipėdos r.	60%	162%	**144%**	9%	7%	**7%**
Kretingos r.	26%	29%	**28%**	3%	3%	**3%**
Neringos	9%	-	**9%**	14%		**14%**
Palangos m.	115%	-	**115%**	34%		**34%**
Skuodo r.	10%	6%	**7%**	1%	2%	**2%**
Šilutės r.	52%	11%	**16%**	0%	1%	**1%**
Klaipėdos regionas	**60%**	**57%**	**58%**	**10%**	**3%**	**8%**

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Klaipėdos regione 1-2 butų namuose yra 47 tūkst. butų, o daugiabučiuose namuose – 113,7 tūkst. butų (Lentelė 14).

Lentelė 14. Butai Klaipėdos regiono individualiuose ir daugiabučiuose namuose (2021 m.)

Teritorija	Butai 1-2 butų namuose			Butai daugiabučiuose namuose			Iš viso būstų
	Miestas	Kaimas	Iš viso	Miestas	Kaimas	Iš viso	
Klaipėdos m.	4 914	-	**4 914**	76 036	-	76 036	**80 950**
Klaipėdos r.	2 246	13 197	**15 443**	4 214	2 943	7 157	**22 600**
Kretingos r.	3 542	6 795	**10 337**	4 795	1 533	6 328	**16 665**

Teritorija	Butai 1-2 butų namuose			Butai daugiabučiuose namuose			Iš viso būstų
	Miestas	Kaimas	Iš viso	Miestas	Kaimas	Iš viso	
Neringos	127	-	**127**	1 668	-	1 668	**1 795**
Palangos m.	2 317	-	**2 317**	9 157	-	9 157	**11 474**
Skuodo r.	1 004	5 053	**6 057**	1 918	429	2 347	**8 404**
Šilutės r.	1 527	6 293	**7 820**	6 890	4 141	11 031	**18 851**
Klaipėdos regionas	**15 677**	**31 338**	**47 015**	**104 678**	**9 046**	**113 724**	**160 739**

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2021 m. Gyventojų ir būstų surašymo duomenys.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, vidutinės disponuojamos pajamos vienam namų ūkiui per metus 2021 m. Klaipėdos regione sudarė 16 716 Eur (Lietuvos Respublikoje – 17 568 Eur). Šie statistiniai duomenys leidžia daryti prielaidą, kad Klaipėdos regione gyventojų vartojimas gali būti kiek mažesnis, negu Lietuvos vidurkis, todėl ir susidarančių komunalinių atliekų kiekis gali būti mažesnis, nei vidurkis šalyje.

Ūkio subjektai. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2022 m. sausio 1 d. Klaipėdos regione veikė 12 730 ūkio subjektų, t.y. beveik 21 proc. daugiau nei 2014 m. (Lentelė 15).

Lentelė 15. Ūkio subjektų skaičius Klaipėdos regione ir savivaldybėse (2014 m. ir 2022 m.)

Teritorija	Ūkio subjektų skaičius 2014 m.	Ūkio subjektų skaičius 2022 m.
Klaipėdos m.	6 125	6 815
Klaipėdos r.	1 392	2 254
Kretingos r.	862	1 092
Neringos	200	339
Palangos m.	675	829
Skuodo r.	315	303
Šilutės r.	974	1 098
Klaipėdos regionas	**10 543**	**12 730**

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

2.4.2 Komunalinių atliekų turėtojų aptarnavimas

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane nustatyta, kad savivaldybės iki 2016 metų privalėjo užtikrinti, kad visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga. Visose Klaipėdos regiono savivaldybėse viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos užtikrinimas siekia 100 proc. visiems atliekų turėtojams – tiek gyventojams, tiek ūkio subjektams, išskyrus Šilutės rajono savivaldybę, kurioje tik 49 proc. sodų paskirties objektų savininkų teikiama ši paslauga. Tačiau visi sodų paskirties objektų savininkai gali nemokamai naudotis DGASA ir ŽAKA paslaugomis, artimiausiais bendro naudojimo rūšiavimo konteineriais.

2.4.3 Susidariusių ir surinktų komunalinių atliekų kiekiai ir sudėtis

Klaipėdos regione surinktų komunalinių atliekų kiekiai pateikti Lentelė 16. 2014-2019 m. surenkamų komunalinių atliekų kiekiai buvo panašūs – per metus visame regione iš komunalinių atliekų turėtojų buvo surenkama apie 145 tūkst. komunalinių atliekų (nevertinant namudinio kompostavimo). Nuo 2019 m. stebima mažėjimo tendencija, kuri siejama ne tik su rūšiuojamojo surinkimo plėtra, tačiau ir su pasikeitusia komunalinių atliekų statistinių duomenų

apskaitos sistema (prie komunalinių atliekų nepriskiriamos eksploatuoti netinkamos transporto priemonės ir statybinės atliekos, nors šios atliekos susidaro buityje ir yra surenkamos per savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, pavyzdžiui, per DGASA).

Lentelė 16. Surinktų komunalinių atliekų kiekiai Klaipėdos regione 2014-2021 m., tonomis

Savivaldybė	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Pokytis
Klaipėdos m. sav.	74 047	70 750	75 692	78 314	67 783	67 925	60 910	61 293	-17%
Klaipėdos r. sav.	21 897	23 663	21 316	18 311	24 085	21 003	21 645	21 322	-3%
Kretingos r. sav.	15 754	15 101	16 145	16 397	17 502	16 995	17 286	16 752	6%
Neringos sav.	3 671	3 186	2 841	3 298	2 815	3 041	3 225	3 130	-15%
Palangos m. sav.	11 340	12 631	15 196	15 200	14 692	14 314	17 123	14 078	24%
Skuodo r. sav.	4 784	4 691	4 651	4 651	4 622	4 901	4 517	4 666	-2%
Šilutės r. sav.	12 973	12 727	11 730	13 008	14 016	12 118	11 642	11 858	-9%
Klaipėdos regionas	**144 466**	**142 749**	**147 571**	**149 178**	**145 514**	**140 296**	**136 349**	**133 099**	**-8%**

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA

Vienas iš svarbiausių rodiklių reprezentuojančių atliekų susidarymą yra komunalinių atliekų kiekis, tenkantis vienam statistiniam gyventojui. 2013 m. Klaipėdos regione vidutiniškai buvo surinkta apie 427 kg komunalinių atliekų vienam gyventojui (Lentelė 17), tačiau šis rodiklis svyravo nuo 234 kg/gyv. Skuodo rajone iki 624 – 894 kg/gyv. Neringos ir Palangos savivaldybėse. Lyginant komunalinių atliekų susidarymą vienam statistiniam gyventojui, būtina atsižvelgti į vertinamos teritorijos specifiką, pavyzdžiui, Skuodo rajonas yra kaimiškas rajonas, kuriame didelė dalis biologiškai skaidžių atliekų yra sukompostuojama vietoje ir nepatenka į komunalinių atliekų surinkimo sistemą, o Palangos ir Neringos savivaldybės yra kurortinės vietovės, kuriose kurortinio sezono metu komunalinių atliekų susidarymas išauga beveik 4 kartus, lyginant su žiemos mėnesiais. 2021 m. vienam Klaipėdos regiono gyventojui susidarė 380 kg komunalinių atliekų, tačiau kaip buvo minėta aukščiau, šis sumažėjimas labiau siejamas su pasikeitusia komunalinių atliekų statistinių duomenų apskaitos sistema, nei su faktiniu komunalinių atliekų sumažėjimu vienam regiono gyventojui. Visu analizuojamu laikotarpiu nuo 2013 m. Skuodo rajono savivaldybėje vienam gyventojui susidarė mažiausiai atliekų visame regione, o didžiausi kiekiai tenka kurortinių savivaldybių statistiniams gyventojams.

Lentelė 17. Surinktų komunalinių atliekų kiekiai Klaipėdos regione 2014-2021 m., kg/gyv.

Savivaldybė	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Klaipėdos m. sav.	432	418	433	462	461	410	408	365	370
Klaipėdos r. sav.	382	399	424	378	348	406	338	338	319
Kretingos r. sav.	363	359	354	383	396	423	431	417	424
Neringos sav.	624	811	685	601	684	560	883	886	830
Palangos m. sav.	894	642	705	848	848	842	797	931	760
Skuodo r. sav.	234	231	226	232	232	237	258	248	265
Šilutės r. sav.	294	287	282	260	288	311	317	314	309
Klaipėdos regionas	**427**	**397**	**407**	**421**	**424**	**412**	**405**	**390**	**380**

Vertinant pagal atliekų surinkimo būdą (Pav. 4), Klaipėdos regione surinktos mišrios komunalinės atliekos 2021 m. vis dar sudarė didžiąją dalį – apie 73 % viso surinktų komunalinių atliekų kiekio, atskirai surinktos komunalinės atliekos – apie 27 % (vertinant atliekas, surenkamas tik per savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas). Kaip

matyti iš Pav. 4, rūšiuojamasis surinkimas auga, o surenkamų mišių komunalinių atliekų kiekiai mažėja ganėtinai lėtai, o pastaraisiais metais šis santykis beveik nesikeitė.

Klaipėdos regione surinktų atliekų sudėtis pavaizduota Pav. 5. Didžiausią kiekį atskirai surinktų atliekų 2021 m. sudarė pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos (10 proc., vertinant nuo viso surinktų komunalinių atliekų kiekio), žaliosios atliekos (9 proc.,), didžiosios atliekos ir medienos atliekos (7 proc. kartu).

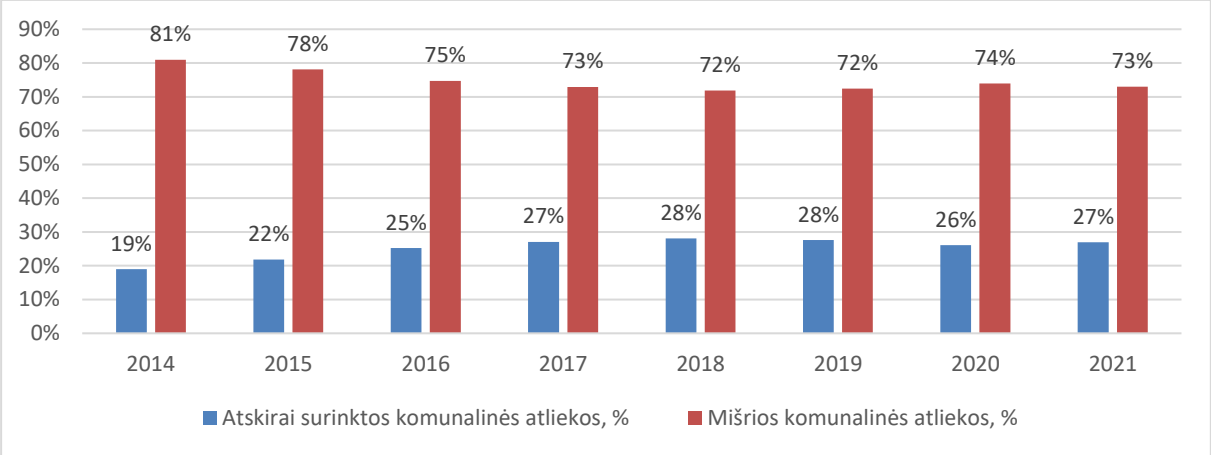

Pav. 4. Atskirai surinktos ir mišrios komunalinės atliekos 2014-2021 m.

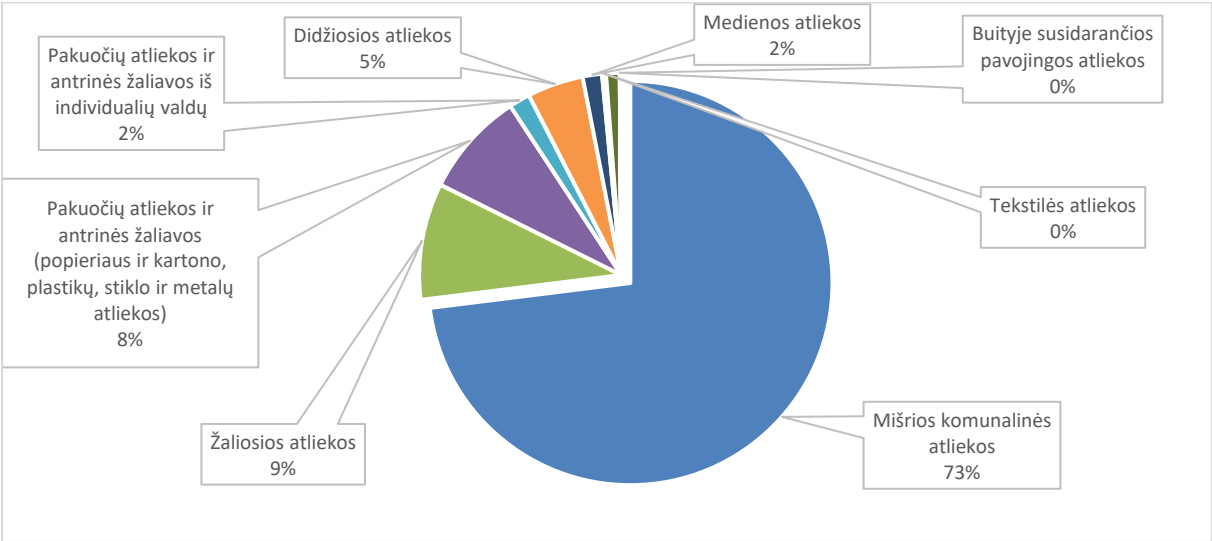

Pav. 5. Per savivaldybių organizuojamas sistemas surinktų komunalinių atliekų frakcijos Klaipėdos regione, 2021 m.

Lyginant Klaipėdos regione surinktų komunalinių atliekų kiekius ir sudėtį 2013 m. (Lentelė 22) ir 2020 m. (Lentelė 23), matyti, kad per savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų surinkimo sistemas atskirai surinktų atliekų kiekis išaugo nuo 18 proc. iki 26 proc., atskirai surenkamų antrinių žaliavų kiekis padidėjo beveik 2 kartus, o biologiškai skaidžių atliekų surenkami kiekiai regione išliko panašių apimčių. Bendras atskirai surenkamų atliekų kiekis padidėjo beveik 8,5 tūkst. t, o mišrių komunalinių atliekų kiekis sumažėjo beveik 23 tūkst. t. Iš atskirai surenkamų atliekų frakcijų labiausiai išaugo žaliųjų atliekų ir didelių gabaritų atliekų kiekiai, o iš antrinių žaliavų – stiklo atliekų kiekiai.

Nuo 2016-ųjų Lietuvoje veikia vienkartinių gėrimų pakuočių užstato sistema, per kurią kasmet surenkama daugiau nei 600 mln. vienkartinių gėrimų pakuočių. Klaipėdos regione 2021 m. buvo surinkta 3,6 tūkst. t vienkartinių užstatinių gėrimų pakuočių atliekų (Lentelė 18).

Lentelė 18. 2021 m. surinktų Užstato administratoriaus pavedimo davėjų pakuočių atliekų kiekis, t

Savivaldybė	PET, t	Metalinės aliumininės, t	Metalinės plieninės, t	Stiklinės, t	Iš viso vienkartinių užstatinių gėrimų pakuočių, t
Klaipėdos m. sav.	636,66	280,33	0,79	776,03	**1 693,81**
Klaipėdos r. sav.	226,06	102,35	0,33	247,71	**576,45**
Kretingos r. sav.	148,79	67,27	0,15	157,77	**373,98**
Neringos sav.	14,43	6,45	0,02	73,31	**94,21**
Palangos m. sav.	110,37	47,86	0,11	257,65	**416,00**
Skuodo r. sav.	57,02	24,26	0,10	29,21	**110,58**
Šilutės r. sav.	143,79	69,26	0,16	122,63	**335,84**
Klaipėdos regionas	**1 337,12**	**597,78**	**1,66**	**1 664,31**	**3 600,87**

Šaltinis: USAD, 2022 m.

AAA duomenimis, dalis pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų, susidarančių įmonėse, įstaigose ir organizacijose ir kurios tvarkomos tiesiogiai perduodant atliekų tvarkytojams, taip pat yra priskiriamos komunalinėms atliekoms. 2020 m. pas juridinius asmenis susidarė ir buvo surinktos 15 tūkst. t pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų bei apie 250 t maisto atliekų.

Vertinama, kad Klaipėdos regione išdalintuose namudinio kompostavimo konteineriuose (dėžėse) (21,8 tūkst. vnt.) buvo sukompostuota apie 6,7 tūkst. tonų biologinių atliekų, kurios nepateko į mišrių komunalinių atliekų konteinerius, t. y. nepateko į komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemą. Detalesnė informacija apie namudinį kompostavimą pateikta 2.7.1 skyriuje.

Taigi įvertinus juridinių įmonių atliekas, vienkartinių gėrimų pakuočių užstato sistemos atliekas, namų sąlygomis sukompostuotas žaliąsias atliekas bei per savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemas surenkamas atliekas, bendras komunalinių atliekų kiekis Klaipėdos regione 2021 m. siekė apie 158,7 tūkst. t.

Lentelė 19. Per savivaldybių organizuojamas sistemas, pakuočių užstato sistemą ir juridinių asmenų surinktos bei namų sąlygomis sukompostuotos komunalinės atliekos Klaipėdos regione, 2021 m.

Savivaldybė	MKA, t	Atskirai per KAT sistemą surinktos atliekos, t	Surinktos pakuotės per užstato sistemą, t	Iš juridinių asmenų surinktos pakuočių atliekos, t (2020 m.)	Iš juridinių asmenų surinktos maisto atliekos, t	Namų sąlygomis sukompos-tuotos ŽA, t	Iš viso KA, t
Klaipėdos m.	43 612	17 682	1 694	7 150	175	680	**70 992**
Klaipėdos r.	16 269	5 052	576	5 859	48	2 267	**30 071**
Kretingos r.	12 110	4 642	374	497	-	1 789	**19 412**
Neringos	2 027	1 103	94	98	-	30	**3 352**
Palangos m.	9 886	4 192	416	521	27	227	**15 269**
Skuodo r.	3 601	1 065	111	101	-	393	**5 271**
Šilutės r.	9 698	2 160	336	785	1	1 382	**14 361**
Klaipėdos regionas	**97 204**	**35 895**	**3 601**	**15 011**	**250**	**6 767**	**158 728**

Įvertinus atskirai surinktas komunalines atliekas per kitas surinkimo sistemas (pakuočių užstato, juridinių asmenų) bei namų sąlygomis sukompostuotas žaliąsias atliekas, atskirai surinktų komunalinių atliekų kiekiai 2021 m. išaugo iki 39 proc., lyginant su visu susidariusiu ir surinktu komunalinių atliekų kiekiu (Pav. 6).

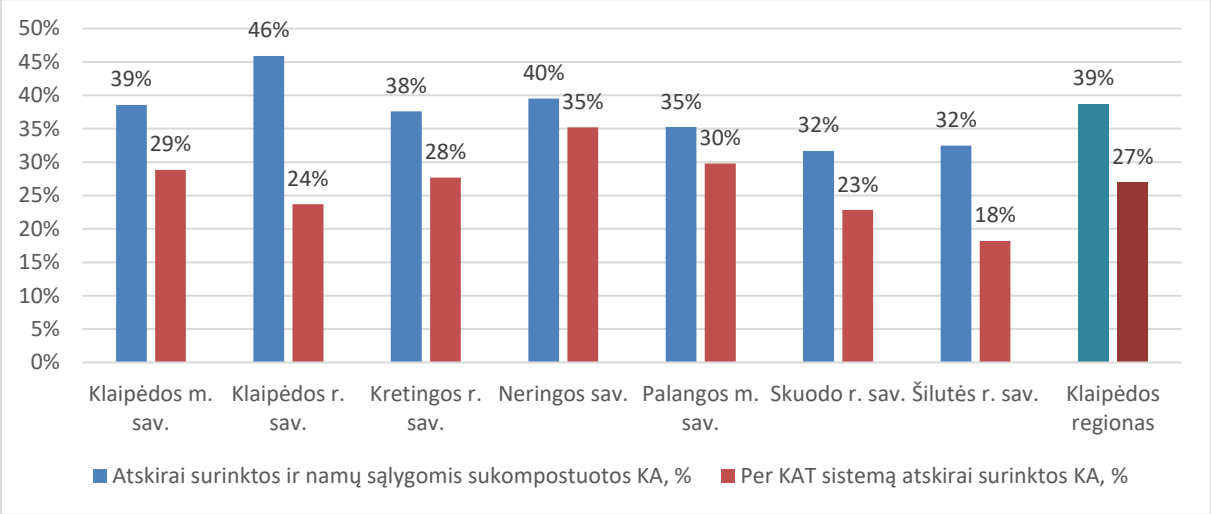

Pav. 6. Per savivaldybių organizuojamas sistemas, pakuočių užstato sistemą ir juridinių asmenų surinktos bei namų sąlygomis sukompostuotos komunalinės atliekos savivaldybėse, 2021 m.

2012 m. Klaipėdos regioniniame sąvartyne KRATC pradėjo vykdyti į sąvartyną atvežtų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbus – atliekų monitoringą. Atliekų sudėties tyrimai vykdomi, vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011-08-31 įsakymu Nr. D1-661 „*Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo*“. Į Klaipėdos regioninį sąvartyną atvežtų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo apibendrinti (apjungti į stambesnes grupes) duomenys už 2016-2021 m. pateikti Pav. 7. Remiantis mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo duomenimis, į sąvartyną atvežtose mišriose komunalinėse atliekose vyrauja pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos (įskaitant popieriaus ir kartono (PK) atliekas – beveik 40 %, inertinės atliekos sudaro apie 27 %, biologiškai skaidžios atliekos sudaro apie 20 % (be PK atliekų), o visos kitos atliekų frakcijos – apie 15 %.

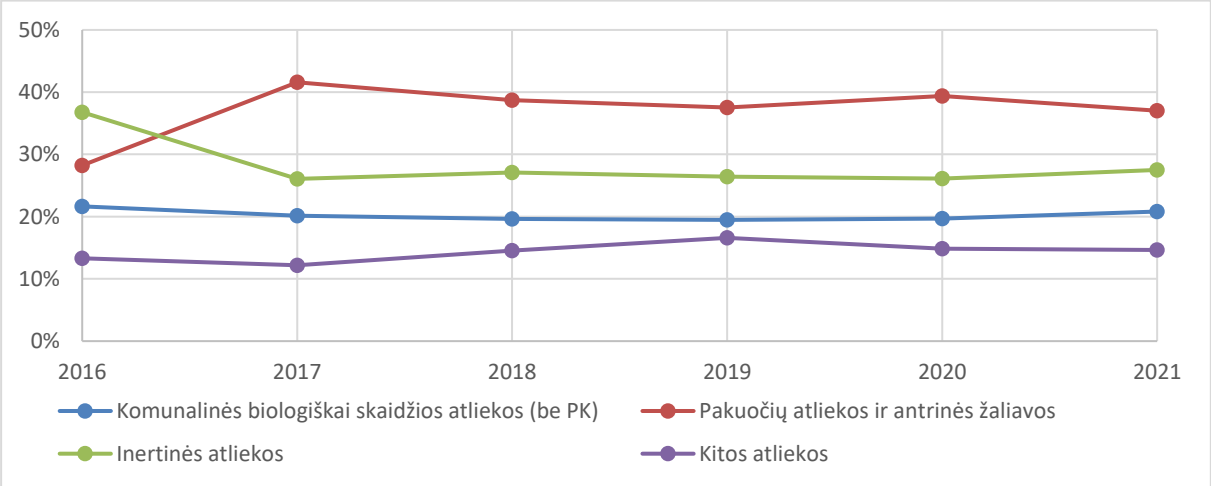

Pav. 7. Į Klaipėdos regioninį sąvartyną atvežtų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo duomenys (apibendrinti 2016-2021 m. duomenys)

Kitos atliekos

Klaipėdos regione komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje tvarkomos ne tik vietinės rinkliavos mokėtojų komunalinės atliekos, bet ir kitos regione susidarančios atliekos (pvz., mišrios statybinės ir griovimo atliekos, gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekos, bešeimininkės atliekos). Remiantis KRATC duomenimis, 2021 m. iš regione veikiančių įmonių, kurios neapmokestinamos vietine rinkliava, t. y. joms taikomas specialus atliekų priėmimo į sąvartyną tarifas, buvo surinkta 25,69 tūkst. tonų mišrių statybinių ir griovimo atliekų bei 32,3 tūkst. tonų pramonės ir komunalinių atliekų (Lentelė 20).

Lentelė 20. Į Klaipėdos regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną, didžiųjų atliekų apdorojimo aikštelę ir Mechaninį atliekų rūšiavimo įrenginį priimti atliekų kiekiai

Atliekų pavadinimas	2020 m. priimtas atliekų kiekis, t	2021 m. priimtas atliekų kiekis, t	Pokytis, t
Mišrios komunalinės atliekos	99 409,51	98 714,74	-694,77
Didžiosios atliekos	11 297,15	10684,49	-612,66
Mišrios statybinės ir griovimo atliekos	21 933,76	25 691,02	3 756,26
Kitos pramonės ir komunalinės atliekos	33 866,94	32 283,88	-1 583,06

Šaltinis: KRATC.

Remiantis Savivaldybių ataskaitomis AAA už 2021 m., tvarkant aplinką buvo surinkta 1,8 tūkst. tonų bešeimininkių komunalinių atliekų, kurių sutvarkymui savivaldybės papildomai skyrė 159 tūkst. Eur savivaldybės biudžeto ar savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų.

Lentelė 21. Bešeimininkės atliekos, surinktos ir sutvarkytos savivaldybių biudžeto lėšomis, Klaipėdos regiono savivaldybėse 2021 m.

Savivaldybė	Atliekos kodas	Atliekos pavadinimas	Susidarė bešeimininkių atliekų, t	Sutvarkyta bešeimininkių atliekų, t	Skirta lėšų, Eur
Klaipėdos m. sav.	16 01 03	naudotos padangos	96,36	96,36	11 259,60
	17 09 04	mišrios statybinės ir griovimo atliekos, nenurodytos 17 09 01, 17 09 02 ir 17 09 03	364,04	364,04	26 037,27
	20 02 01	biologiškai suyrančios atliekos	10,22	10,22	255,50
	20 03 07	didžiosios atliekos	29,80	29,80	1 817,80
Klaipėdos r. sav.	16 01 03	naudotos padangos	272,37	272,37	31 309,00
	17 06 01	izoliacinės medžiagos, kuriose yra asbesto	1,56	1,56	174,64
	17 06 05	statybinės medžiagos, turinčios asbesto	2,52	2,52	282,11
	17 09 04	mišrios statybinės ir griovimo atliekos, nenurodytos 17 09 01, 17 09 02 ir 17 09 03	75,98	75,98	8 505,92

Savivaldybė	Atliekos kodas	Atliekos pavadinimas	Susidarė bešeimininkių atliekų, t	Sutvarkyta bešeimininkių atliekų, t	Skirta lėšų, Eur
	20 02 01	biologiškai suyrančios atliekos	4,04	4,04	452,27
Kretingos r. sav.	16 01 03	naudotos padangos	127,40	127,40	7 985,00
Neringos sav.	13 02 08	kita variklio, pavarų dėžės ir tepalinė alyva	0,51	0,51	123,42
	16 01 03	naudotos padangos	2,92	2,92	884,51
	16 01 07	tepalų filtrai	0,05	0,05	23,23
	16 01 14	aušinamieji skysčiai, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų	0,03	0,03	23,96
	16 01 21 01	degalų filtrai	0,02	0,02	10,16
	17 06 05	statybinės medžiagos, turinčios asbesto	0,51	0,51	217,26
Palangos m. sav.	06 10 02	atliekos, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų	0,04	0,04	423,00
	16 01 03	naudotos padangos	16,40	16,40	1 764,00
	17 06 05	statybinės medžiagos, turinčios asbesto	20,00	20,00	2 323,00
	20 02 01	biologiškai suyrančios atliekos	473,03	473,03	38 028,02
Skuodo r. sav.	16 01 03	Naudotų padangų atliekos	67,70	67,70	6 164,07
Šilutės r. sav.	16 01 03	naudotos padangos	40,69	40,69	3 692,68
	16 01 19	plastikai	0,43	0,43	124,30
	20 01 35 02	ekranai, monitoriai ir įranga, kurioje yra ekranų, kurių paviršiaus plotas didesnis nei 100 cm^2	0,34	0,34	840,00
	20 03 07	didžiosios atliekos	221,10	221,10	16 582,50
Klaipėdos regionas	**Iš viso:**		**1 828,07**	**1 828,07**	**159 303,22**

Didžiausią kiekį bešeimininkių atliekų pagal svorį sudarė naudotos padangos (34%), biologiškai suyrančios atliekos (27%), mišrios statybinės ir griovimo atliekos (24%) bei didžiosios atliekos (14%).

Bešeimininkių atliekų daugiausiai buvo surinkta ir sutvarkyta 2017 m. ir 2019 m. – visame regione daugiau kaip 3 tūkst. t per metus, pastaraisiais metais bešeimininkių atliekų kiekis sumažėjo, per metus nesiekia 2 tūkst. t (Pav. 8).

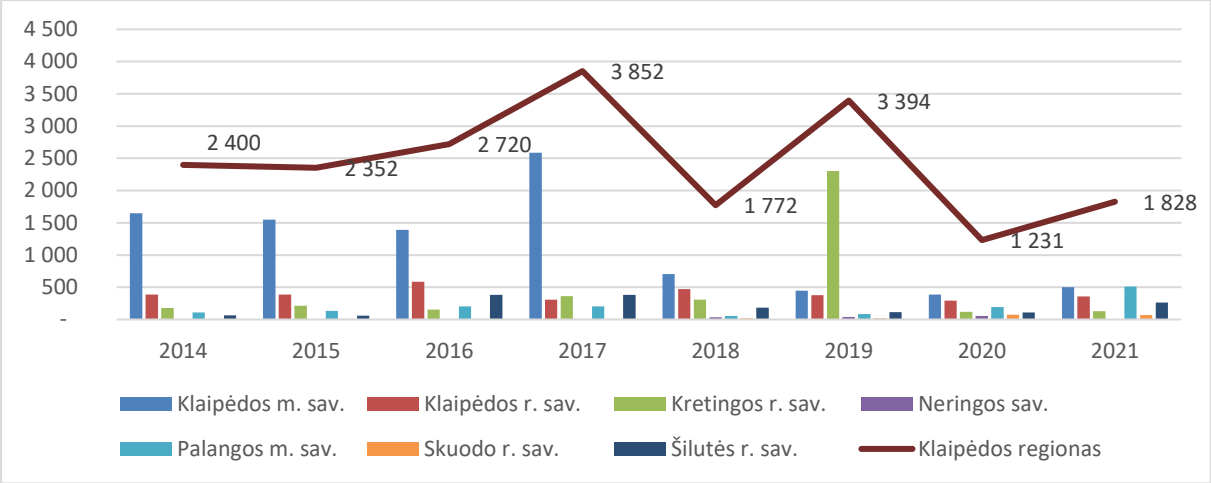

Pav. 8. Sutvarkytos bešeimininkės atliekos Klaipėdos regiono savivaldybėse, tonomis, 2014-2021 m.

Lentelė 22. Klaipėdos regione surinkti komunalinių atliekų kiekiai ir sudėtis (2013 m.).

Eil. Nr.	Atliekos	Bendras atliekų surinkimas							
		Atskirai surinktos atliekos, t	Proc. bendro kiekio	Mišrios komunalinės atliekos, t	Proc. mišrių atliekų kiekio	Išrūšiuota sąvartyne, t	Mišrios komunalinės atliekos (po rūšiavimo sąvartyne), t	Iš viso komunalinės atliekos, t	Komunalinių atliekų sudėtis, proc.
1	Žaliosios atliekos	7 501	5,0%	5 384	4,4%	-	5 384	12 886	8,6%
2	Medienos atliekos	-	0,0%	1 018	0,8%	-	1 018	1 018	0,7%
3	Kitos biologinės atliekos	5 500	3,7%	35 105	28,5%	-	35 105	40 605	27,0%
4	Plastikų atliekos	968	0,6%	21 644	17,5%	353	21 291	22 612	15,0%
5	Popieriaus/kartono atliekos	2 324	1,5%	12 302	10,0%	576	11 726	14 626	9,7%
6	Stiklo atliekos	1 632	1,1%	9 685	7,9%	135	9 550	11 317	7,5%
7	Metalo laužas	2 033	1,4%	2 538	2,1%	230	2 308	4 571	3,0%
8	Kombinuotų pakuočių atliekos	1	0,0%	1 181	1,0%	101	1 080	1 182	0,8%
9	Tekstilės atliekos	162	0,1%	-	-	-	-	162	0,1%
10	Naudotos padangos	811	0,5%	-	-	-	-	811	0,5%
11	Elektros ir elektorinės įrangos atliekos	739	0,5%	44	0,0%	40	4	783	0,5%
12	Pavojingosios atliekos	20	0,0%	26	0,0%	-	26	47	0,0%
13	Statybos ir griovimo (inertinės) atliekos	887	0,6%	10 879	8,8%	-	10 879	11 766	7,8%
14	Didelių gabaritų atliekos	4 088	2,7%	-	-	-	-	4 088	2,7%
15	Kitos atliekos	396	0,3%	23 565	19,1%	-	23 565	23 961	15,9%
	Iš viso komunalinių atliekų:	**27 063**	**18,0%**	**123 376**	**100,0%**	**1 435**	**121 941**	**150 438**	**100,0%**
	Iš viso pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų	*6 957*	*4,6%*	*46 169*	*37,4%*	1 295	44 874	*53 126*	*35,3%*
	*Iš viso biologiškai skaidžių atliekų**	*15 325*	*10,2%*	*53 809*	*43,6%*	576	53 233	*69 135*	*46,0%*

**Biologiškai skaidžios atliekos – tai biologinės (maisto ir žaliosios) atliekos ir popieriaus/kartono ir medienos atliekos.*

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.

Lentelė 23. Klaipėdos regione surinkti komunalinių atliekų kiekiai ir sudėtis (2020 m.).

Eil. Nr.	Atliekos	Bendras susidarymas							
		Atskirai surinktos atliekos	Proc. bendro kiekio	Mišrios komunalinės atliekos	Proc. mišrių atliekų kiekio	Išrūšiuota MA, t	Mišrios komunalinės atliekos (po rūšiavimo MA t	Iš viso komunalinės atliekos, t	Komunalinių atliekų sudėtis, proc.
1	Žaliosios atliekos	12 864	9,4%	2 783	2,8%		2 783	15 647	11,5%
2	Medienos atliekos	-	0,0%	1 071	1,1%		1 071	1 071	0,8%
3	Kitos biologinės atliekos	-	0,0%	10 388	10,3%		10 388	10 388	7,6%
4	Plastikų atliekos, įsk. pakuotes	540	1,9%	17 645	17,5%	707	16 937	20 184	14,8%
5	Popieriaus/kartono atliekos, įsk. pakuotes	2 362	1,7%	9 911	9,8%	922	8 990	12 273	9,0%
6	Stiklo atliekos, įsk. pakuotes	2 920	2,1%	6 982	6,9%	151	6 831	9 902	7,3%
7	Metalų ir metalinių pakuočių atliekos	2 698	2,0%	4 300	4,3%	660	3 641	6 998	5,1%
8	Kombinuotų pakuočių atliekos	178	0,1%	857	0,9%	449	408	1 035	0,8%
9	Pakuočių atliekos iš individualių valdų	1 681	1,2%	-	0,0%		-	1 681	1,2%
10	Elektros ir elektorinės įrangos atliekos	571	0,4%	129	0,1%		129	700	0,5%
11	Baterijų ir akumuliatorių atliekos	5	0,0%	10	0,0%		10	15	0,0%
12	Pavojingosios atliekos	23	0,0%	20	0,0%		20	43	0,0%
13	Tekstilės atliekos	173	0,1%	5 601	5,6%		5 601	5 774	4,2%
14	Statybinės ir griovimo (inertinės) atliekos	-	0,0%	26 338	26,1%		26 338	26 338	19,3%
15	Didžiosios atliekos	9 401	6,9%	-	0,0%		-	9 401	6,9%
16	Kitos atliekos	110	0,1%	14 796	14,7%		14 796	14 906	10,9%
	Viso komunalinių atliekų:	**35 524**	**26,1%**	**100 826**	**100,0%**	**2 888**	**97 942**	**136 349**	**100,0%**
	Viso antrinių žaliavų ir pakuočių	*12 377*	*9,1%*	*39 695*	*39,4%*	*2888*	*36 807*	*52 073*	*38,2%*
	*Viso biologiškai skaidžių atliekų***	*15 226*	*11,2%*	*24 153*	*24,0%*	*922*	*23 231*	*39 379*	*28,9%*

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2020 m.

2.4.4 Sutvarkytų komunalinių atliekų kiekiai

Remiantis savivaldybių duomenimis, didžiausia dalis surinktų ir apdorotų komunalinių atliekų yra nukreipiama į deginimą su energijos išgavimu (UAB „Gren Klaipėda“) (daugiau kaip 90 tūkst. t kasmet), perdirbama daugiau kaip 35 tūkst. t., o pašalinama labai nedaug – 2021 m. buvo pašalinta tik 3,5 tūkst. t komunalinių atliekų iš viso Klaipėdos regiono (Lentelė 24).

Lentelė 24. Sutvarkyti komunalinių atliekų kiekiai Klaipėdos regione, 2014-2021 m.

Tvarkymo būdas	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Perdirbta/ panaudota pakartotinai KA, t	125 329	112 199	114 969	120 061	35 671	32 290	36 823	37 803
Sudeginta KA, t					97 323	93 777	93 517	93 290
Pašalinta KA, t	18 977	30 549	32 602	29 117	12 520	14 229	6 009	3 526

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2014-2021 m.

Klaipėdos regione jau šiuo metu yra įvykdyta valstybinė komunalinių atliekų tvarkymo užduotis - iki 2030 m. sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) (Pav. 9), tačiau sudeginama komunalinių atliekų 2,5 karto daugiau negu perdirbama.

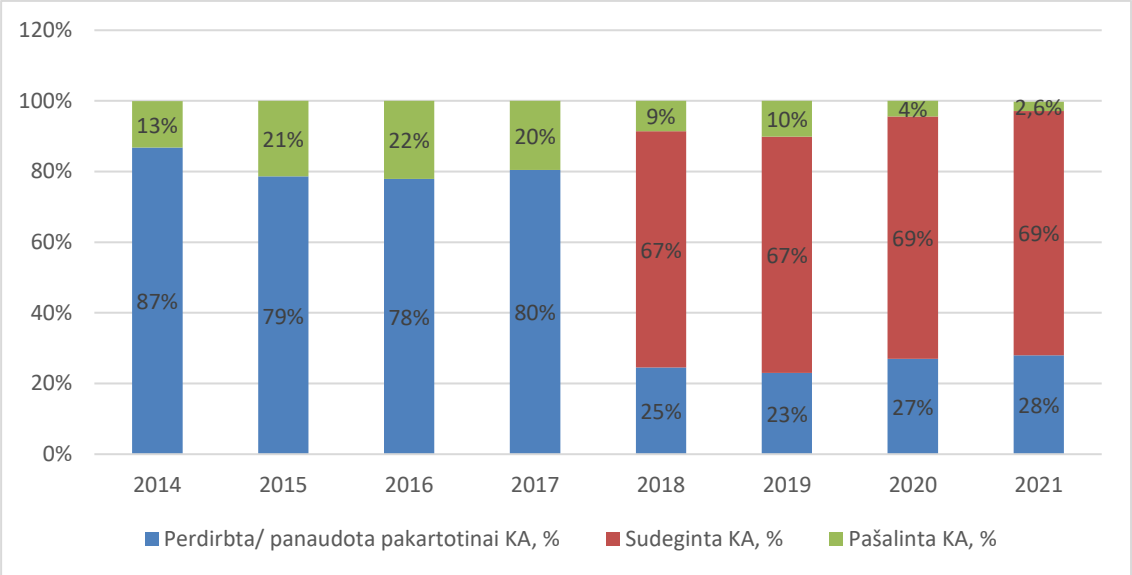

Pav. 9. Komunalinių atliekų tvarkymas pagal tvarkymo būdus Klaipėdos regione

Atliekų tvarkytojų valstybės registro (ATVR) duomenimis (2022 m. lapkričio mėn.) Klaipėdos regione leidimus veiklai (teisę verstis atliekų tvarkymo veikla) turėjo 92 komunalines atliekas surenkančios, rūšiuojančios, apdorojančios, naudojančios ar šalinančios įmonės.

Lentelė 25. Komunalinių atliekų tvarkytojai, 2022 m. ATVR duomenys

Savivaldybė	Atliekų tvarkytojai, vnt.
Klaipėdos m.	56
Klaipėdos r.	21
Kretingos r.	4
Neringos	3
Palangos m.	3
Skuodo r.	3
Šilutės r.	2
Klaipėdos regionas	**92**

Detalesnė informacija apie Klaipėdos regiono komunalinių atliekų susidarymą, surinkimą ir tvarkymą pateikta tolimesniuose 2.5-2.8 skyriuose.

2.5 Mišrių komunalinių atliekų surinkimas ir tvarkymas

Remiantis savivaldybių duomenimis, Klaipėdos regione 2021 m. buvo bendrai surinkta 97,2 tūkst. t mišrių komunalinių atliekų (Lentelė 26). Kaip matyti iš analizuojamų duomenų, surenkamų mišrių komunalinių atliekų kiekiai kasmet tolygiai mažėja, o 2021 m. šių atliekų buvo surinkta 17 proc. mažiau, lyginant su 2014 m. Daugiau kaip 20 proc. sumažėjimas stebimas Klaipėdos m., Skuodo ir Šilutės rajonų savivaldybėse. Vienintelėje Neringos savivaldybėje mišrių komunalinių atliekų kiekiai ne mažėja, o didėja, tikėtina, kad tokią tendenciją lemia kurorto plėtra.

Lentelė 26. Surinkti mišrių komunalinių atliekų kiekiai, tonomis, 2014-2021 m.

Savivaldybė	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Pokytis
Klaipėdos m. sav.	55 462	51 322	52 854	53 757	48 298	47 188	44 527	43 612	-21%
Klaipėdos r. sav.	19 327	19 506	17 824	15 698	16 686	16 349	16 280	16 269	-16%
Kretingos r. sav.	13 015	13 015	13 015	13 369	13 117	12 492	12 686	12 110	-7%
Neringos sav.	1 903	1 928	1 835	1 784	1 729	1 787	2 025	2 027	7%
Palangos m. sav.	10 039	9 662	9 049	8 894	9 286	9 318	12 023	9 886	-2%
Skuodo r. sav.	4 538	4 350	4 229	4 123	3 962	4 075	3 693	3 601	-21%
Šilutės r. sav.	12 683	11 788	11 501	11 156	11 544	10 389	9 593	9 698	-24%
Klaipėdos regionas	**116 968**	**111 570**	**110 306**	**108 780**	**104 623**	**101 597**	**100 826**	**97 204**	**-17%**

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2014-2021 m.

Vertinant mišrių atliekų kiekius, tenkančius vienam gyventojui, lyderiaujančios yra kurtinės savivaldybės – Palangos miesto ir Neringos, šiose savivaldybėse vienam statistiniam gyventojui nerūšiuotų atliekų tenka 533 kg per metus. Mažiausiai mišrių komunalinių atliekų sugeneruoja 1 Skuodo rajono savivaldybės gyventojas – 204 kg/metus (Pav. 10).

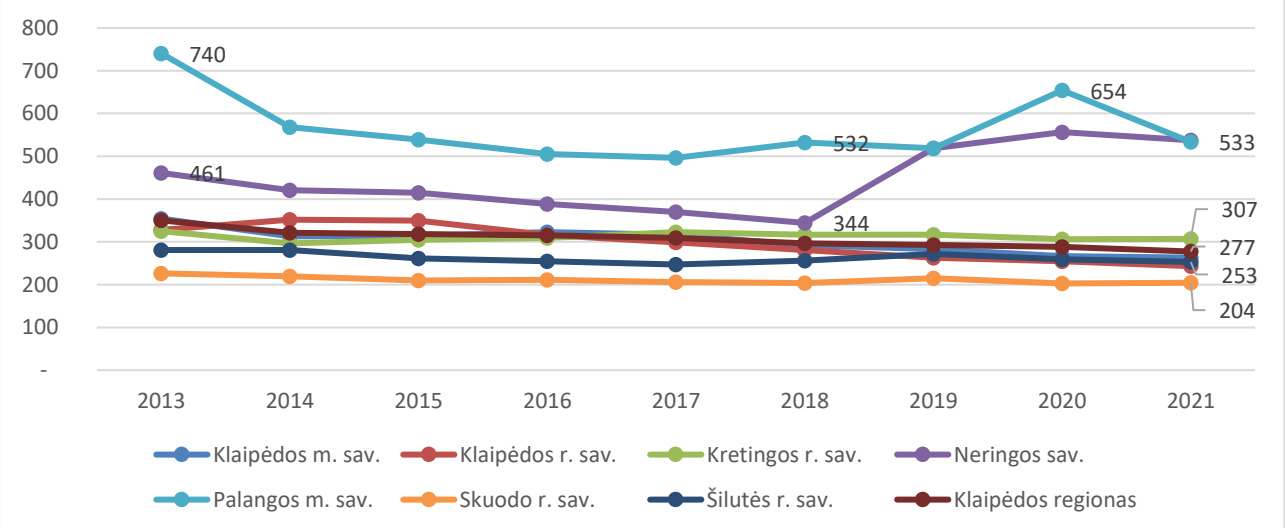

Pav. 10. Surinktų mišrių komunalinių atliekų kiekiai Klaipėdos regione 2014-2021 m., kg/gyv.

2.5.1 Mišrių komunalinių atliekų surinkimo sistema

Klaipėdos regione mišrių komunalinių atliekų surinkimui taikoma konteinerinė atliekų surinkimo sistema. Mišrioms komunalinėms atliekoms iš individualių namų valdų surinkti dažniausiai naudojami 120, 140 arba 240 litrų talpos konteineriai. Mišrioms komunalinėms atliekoms surinkti iš daugiabučių gyvenamųjų namų, įstaigų, įmonių ir organizacijų naudojami kolektyviniai 770-1100 litrų talpos antžeminiai arba 1300-5000 litrų pusiau požeminiai ir požeminiai konteineriai. Dažnai į tuos pačius kolektyvinius konteinerius metamos tiek gyventojų, tiek įmonių ir organizacijų mišrios komunalinės atliekos.

Mišrios komunalinės atliekos surenkamos apvažiavimo būdu pagal iš anksto atliekų surinkėjo sudarytą ir su atitinkamos Savivaldybės administracija ar jos pavedimu veikiančiu komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriumi suderintą grafiką, apie kurį turi būti informuoti atliekų turėtojai.

Savivaldybių įmonės ar konkurso būdu parinkti komunalinių atliekų vežėjai teikia platesnę, nei tik mišrių komunalinių atliekų, surinkimo paslaugą. Aptarnaujami yra ir kitų atliekų (antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų, žaliųjų atliekų, tekstilės) konteineriai, apvažiavimo būdu teikiama didelių gabaritų, buityje susidarančių pavojingųjų atliekų, EEĮ atliekų surinkimo paslauga (Lentelė 27).

Lentelė 27. Komunalines atliekas surenkančios įmonės Klaipėdos regione, kurios yra pasirašiusios sutartis su savivaldybėmis

Teritorija	Įmonės pavadinimas	Sutartis su savivaldybe / adminis-tratoriumi	Surenkamos atliekos						
			Mišrios	AŽ ir pakuočių	Didelių gabaritų	Žaliosios	Pavojingosios	EEĮ	Tekstilės
Klaipėdos m.	UAB „Ecoservice“	X	X	X	X	X	X	X	X
Klaipėdos r.	UAB „Ekonovus“	X	X	X	X	X	-	-	X
Kretingos r.	SĮ „Kretingos komunalininkas“	X	X	X	X	X	-	-	X
Neringos	UAB „Ecoservice“	X	X	X	X	X	-	-	-
	BĮ „Paslaugos Neringai“	X	-	-	X	X	X	-	-
Palangos m.	UAB „Palangos komunalinis ūkis“	X	X	X	X	X	-	X	X
Skuodo r.	UAB „Ekonovus“	X	X	X	X	X	X	X	X
Šilutės r.	UAB „Ecoservice“	X	X	X	X	-	-	-	X

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2021 m., atliekų tvarkytojų duomenys.

Savivaldybių teritorijose surinktos mišrios komunalinės atliekos vežamos į Mechaninį atliekų apdorojimo (MA) įrenginį, esantį Dumpių kaime (Klaipėdos rajone) tolimesniam tvarkymui. Po atliekų apdorojimo (rūšiavimo) likusios netinkamos perdirbti ir turinčios energetinę vertę nepavojingosios komunalinės atliekos yra perduodamos energijai gauti, atskirtos mineralinės medžiagos naudojamos sąvartyno šlaitų formavimui ir pan. Klaipėdos regioniniame sąvartyne šalinamos netinkamos perdirbti atliekos, neapdorotos mišrios komunalinės atliekos nėra šalinamos. Atliekų, priimamų į MA įrenginius, priėmimo tvarką tvirtina MA įrenginių operatorius (KRATC).

Lentelė 28 pateiktas Klaipėdos regiono savivaldybių mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių minimalus ištuštinimo dažnis.

Lentelė 28. Mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių minimalus ištuštinimo dažnis.

Teritorija	Kolektyvinio naudojimo konteinerių minimalus aptarnavimo dažnis	Individualiose namų valdose esančių konteinerių minimalus aptarnavimo dažnis	Įmonių, įstaigų, organizacijų uždarose teritorijose, kolektyvinio naudojimo sodų bendrijose, garažų bendrijose esančių konteinerių minimalus aptarnavimo dažnis
Klaipėdos m.	senamiesčio teritorijoje – ne rečiau kaip 1 kartą per dieną; kitus kolektyvinius antžeminius mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerius – ne rečiau kaip 1 kartą per savaitę; požeminius ar pusiau požeminius konteinerius – ne rečiau kaip 1 kartą per savaitę.	nuo birželio 1 d. iki rugpjūčio 31 d. – 1 kartą per savaitę; kitu laikotarpiu – 1 kartą per 2 savaites.	ne rečiau kaip 1 kartą per 2 savaites.
Klaipėdos r.	Pusiau požeminiai mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriai - ne rečiau kaip 2 kartus per savaitę; antžeminiai bendro naudojimo mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriai, Gargždų ir Priekulės miestuose - ne rečiau kaip 4 kartus per mėnesį; kaimo vietovėje – ne rečiau kaip 2 kartus per mėnesį.	Gargždų ir Priekulės mieste - ne rečiau kaip 2 kartus per mėnesį; kaimo vietovėje ne rečiau kaip 1 kartą per mėnesį.	-
Kretingos r.	Kretingos mieste tuštinami pagal grafiką ne rečiau kaip 1 kartą per savaitę, Kretingos rajone – ne rečiau kaip 1 kartą per dvi savaites. Pakuočių atliekų kolektyviniai konteineriai tuštinami ne rečiau kaip 1 kartą per mėnesį.	ne rečiau kaip 1 kartą per mėnesį.	-
Neringos	nuo birželio 1 d. iki rugsėjo 15 d. – kasdien; kitu metu – Nidoje, Juodkrantėje - 3 kartus per savaitę, Preiloje –2 kartus per savaitę, o Pervalkoje – 1 kartą.		
Palangos m.	Pietinėje ir Šiaurinėje pusėje: nuo birželio 1 d. iki rugsėjo 1 d. – 2 kartus per savaitę; gegužės ir rugsėjo mėnesiais – 1 kartą per savaitę; kitu metu – 1 kartą per 2 savaites. Šventosios sen.: liepos ir rugpjūčio mėn. – 2 kartus per savaitę; birželio mėn. – 1 kartą per savaitę; kitu metu – 1 kartą per 2 savaites.		Palangos m. J. Basanavičiaus g.: gegužės - rugsėjo mėnesiais - kiekvieną kalendorinę mėnesio dieną; kitu metu – 2 kartus per savaitę. Pietinė ir Šiaurinė pusė: gegužės - rugsėjo mėnesiais - 3 kartus per savaitę; kitu metu – 2 kartus per savaitę. Šventosios sen.: birželio - rugpjūčio mėnesiais - 4 kartus per savaitę; gegužės ir rugsėjo mėnesiais – 2 kartus per savaitę; kitu metu – 1 kartą per savaitę. Sodų bendrijose – birželio – rugpjūčio mėnesiais – 1 kartą savaitėje; kitu metu – 1 kartą per 2 savaites.

Teritorija	Kolektyvinio naudojimo konteinerių minimalus aptarnavimo dažnis	Individualiose namų valdose esančių konteinerių minimalus aptarnavimo dažnis	Įmonių, įstaigų, organizacijų uždarose teritorijose, kolektyvinio naudojimo sodų bendrijose, garažų bendrijose esančių konteinerių minimalus aptarnavimo dažnis
Skuodo r.	Skuodo mieste – 3 kartus per savaitę; Ylakių, Mosėdžio, Skuodo seniūnijose – 1 kartą per savaitę; kitose savivaldybės vietovėse – 1 kartą per 2 savaites (26 kartus per metus).	Skuodo mieste, Ylakių ir Mosėdžio miesteliuose, Daukšių ir Luknių kaimuose – 1 kartą per savaitę; kitose savivaldybės vietovėse – 1 kartą per 2 savaites (26 kartus per metus).	Atliekos iš juridinių asmenų surenkamos atsižvelgiant į tai, kaip aptarnaujami kiti atliekų turėtojai, esantys toje aptarnavimo zonoje, ir į juridinio asmens pageidavimą, tačiau ne rečiau, kaip 1 kartą per 2 savaites (26 kartus per metus).
Šilutės r.	Šilutės mieste – 3 kartus per savaitę; Šilutės rajone – 1 kartą per savaitę;	Šiltuoju metų laiku (nuo balandžio 1 d. iki rugpjūčio 31 d.) – 2 kartus per mėnesį, o šaltuoju metų laiku (nuo rugsėjo 1 d. iki kovo 31 d.) 1 kartą per mėnesį).	ne rečiau kaip 1 kartą per mėnesį arba pagal suderintą su atliekų vežėju grafiką;

Šaltinis: Savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklės ir savivaldybių parinktų atliekų tvarkytojų informacija

2.5.2 Mechaninio apdorojimo įrenginiai, jų pajėgumai ir sutvarkyti kiekiai

Nuo 2015 m. veikia Klaipėdos regioninis mechaninio apdorojimo (MA) įrenginys (Dumpių k., Klaipėdos r.), kuriame rūšiuojamos mišrios komunalinės atliekos ir kurio pajėgumas siekia 75 000 t/m dirbant viena pamaina ir 125 000 t/m, dirbant dviem pamainomis. MA įrenginio paskirtis – iš mišrių komunalinių atliekų srauto atskirti: antrines žaliavas (popierius ir kartonas (19 12 01) ir jų pakuotės (15 01 01); kombinuotosios pakuotės (15 01 05); juodieji metalai (19 12 02); spalvotieji metalai (19 12 03); metalinės pakuotės (15 01 04); plastikai ir guma (19 12 04); plastikinės (kartu su PET) pakuotės (15 01 02); stiklas (19 12 05) ir jo pakuotės (15 01 07); medinės pakuotės (15 01 03)); atliekas, nebetinkančias perdirbimui, tačiau turinčias energetinę vertę (atgautas kietasis kuras, kurio kaloringumas ≥ 11 MJ/kg, drėgnumas ≤ 35 %) (19 12 10); biologiškai skaidžias atliekas, kurios toliau naudojamos kaip žemo kaloringumo degiosios atliekos (kaloringumas ≥ 6 MJ/kg, drėgnumas ≤ 65 %) (19 12 12); inertines atliekas (smėlį, akmenis, žemę) (19 12 09), atsitiktinai su mišriomis komunalinėmis atliekomis patenkančias stambių gabaritų atliekas (20 03 07); nebenaudojamą elektros ir elektronikos įrangą (nenurodyta 16 02 09-16 02) (16 02 14); atliekų rūšiavimo metu susidariusias atliekas, nebetinkamas naudojimui ir energijai gauti (19 12 12). MA įrenginį eksploatuoja KRATC, didelis dėmesys skiriamas kvapų prevencijai. MA įrenginyje išrūšiuojama 2,5-4,0 proc. perdirbimui tinkamų antrinių žaliavų (Lentelė 29).

Lentelė 29. Mišrių komunalinių atliekų apdorojimas MA įrenginyje ir tolimesnis tvarkymas, 2016-2021 m.

Metai	Iš regiono savivaldybių gautas MKA kiekis, t/m.	Įrenginyje apdorotų MKA kiekis, t/m.	Iš MKA atskirtų antrinių žaliavų (įskaitant pakuotes) kiekis, t/m.	Atiduotas perdirbti ar kitaip panaudoti antrinių žaliavų kiekis, t/m.	Paruoštų deginimui atliekų kiekis, t/m.	Po apdorojimo perduotas energijai gauti atliekų kiekis, t/m.	Likusių po apdorojimo atliekų kiekis pašalintas sąvartyne, t/m.	Likusių po apdorojimo atliekų kiekis panaudotas sąvartyne, %
2021	98 715	98 715	2 496	2 554	86 087	95 319	1 491	8 641
2020	99 410	99 410	2 888	2 734	90 073	90 073	1 145	0
2019	101 597	101 597	2 553	2 553	90 690	89 511	1 197	0
2018	104 623	104 623	3 184	2 807	93 239	97 947	0	8 494
2017	108 781	108 781	4 030	4 559	95 483	102 473	0	9 753
2016	10 2928	102 928	4 225	3 341	89 114	94 647	4 120	5 469

Šaltinis: KRATC.

Išrūšiuotos netinkamos perdirbti komunalinės atliekos, turinčios energetinę vertę, vežamos deginimui į atliekų termofikacinę jėgainę Klaipėdoje (2.5.4 skyrių). MA įrenginyje atskirtos antrinės žaliavos realizuojamos perdirbimui, inertinės atliekos panaudojamos sąvartyne kelių tvarkymui ar pašalintų atliekų perdengimui ir tik visai nedidelis kiekis 1,2 – 1,5 proc. yra šalinama sąvartyne.

2021 m. MA įrenginyje iš viso buvo apdorota 107,6 tūkst. t atliekų, palyginus su ankstesniais metais buvo išrūšiuota 5,0 tūkst. t daugiau atliekų. Tai sąlygojo naujos sutarties pasirašymas su UAB „Ekonovus“ dėl antrinių žaliavų perrūšiavimo paslaugos bei papildomas gamybinių atliekų rūšiavimas.

2.5.3 Komunalinių atliekų šalinimo įrenginiai ir jų pajėgumai

Klaipėdos regioninis sąvartynas įrengtas Dumpių k., Klaipėdos r., 14 km atstumu nuo didžiausio atliekų susidarymo šaltinio Klaipėdos regione – Klaipėdos miesto, nuošalioje, retai apgyvendintoje vietovėje. Šalia Klaipėdos regioninio sąvartyno nėra mokyklų, ligoninių,

saugomų teritorijų, kultūros vertybių, apylinkės nepasižymi jautriomis aplinkos poveikiui teritorijomis.

Sąvartyno 1-2 sekcijos, kurių projektinė talpa 1,5 mln. t, pradėtos eksploatuoti 2008 m. balandžio 1 d. Šių sekcijų likutinė talpa 2021 m. pabaigoje buvo apie 55 000 t, todėl buvo priimtas sprendimas įrengti likusią 3-iąją sekciją, o pirmąsias 2 dalinai uždengti, kad būtų sumažintas kvapų sklidimas ir filtrato kiekis. 3 sekcijos numatoma eksploatacijos data yra 2022 m. pabaigoje. Šiame sąvartyne, kurio kaupas užima 10,3 ha plotą, iš viso tilps apie 2,5 mln. tonų atliekų. 3-iosios sekcijos plotas – 3,27 ha, talpa – 1 mln. t nepavojingųjų atliekų, planuojamas eksploatavimo laikas – iki 10 metų. Planuojama sąvartyno eksploatacijos pabaiga yra 2030 m., o rekultivacijos pradžia – 2031 m., tačiau faktinis eksploatacijos laikas priklausys nuo tinkamo atliekų sluoksnių sutankinimo ir nuo kitų aplinkybių, todėl sąvartyno 3-ioji sekcija gali būti eksploatuojama ir po 2030 m. iki pilno užpildymo. Klaipėdos regioninį sąvartyną eksploatuoja KRATC.

Sąvartyno kaupo aukštis virš žemės paviršiaus projektuojamas 30-35 m. Sąvartyno zonoje įrengta filtrato surinkimo sistema su 2 mm storio membrana iš aukšto tankumo polietileno. Virš membranos paklotas 500 mm storio drenažinis smėlio sluoksnis, kuriame sumontuotas filtrato drenažo vamzdynas iš perforuotų polietileninių vamzdžių su žvirgždo apsauginiu sluoksniu. Drenažine sistema surinktas filtratas automatizuotomis filtrato surinkimo siurblinėmis paduodamas į filtrato kaupyklą, o po to filtrato ir mišrių nuotekų siurblinės pagalba nuvedamas į Klaipėdos m. biologinius nuotekų valymo įrenginius. Visose nuotekų linijose įrengtos monitoringo sistemos, įspėjančios apie bet kokį nuotėkį į gamtinę aplinką.

Sąvartyno kaupe II-ame sąvartyno eksploatavimo etape įrengta susidariusių dujų surinkimo sistema. Visos sąvartyne surinktos dujos tiekiamos į AB „Klaipėdos vanduo“ nuotekų valymo įrenginius, kur jos paverčiamos į naudingą energiją. Dėl remonto ar kitų priežasčių neveikiant AB „Klaipėdos vanduo“ generatoriams, sąvartyno dujos deginamos deginimo žvakėje.

Sąvartyne įrengta asbesto šalinimo sekcija, kurios projektinis pajėgumas 50 tūkst. t arba 3,3 tūkst. t per metus.

Sąvartyno teritorijoje įrengta dugno pelenų (šlako) apdorojimo aikštelė, kurios pajėgumas 90 tūkst. t per metus (60 tūkst. t vienu metu laikomas kiekis). Šią aikštelę įrengė KRATC ir 2020 m. sutartiniais pagrindais perdavė eksploatuoti UAB „Gren Lietuva“.

Klaipėdos regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne 2021 m. bendras pašalintas atliekų kiekis sudarė 34,9 tūkst. t, tame tarpe komunalinių atliekų 2,36 tūkst. t. 2020 m. buvo pašalinta 41,9 tūkst. t. Pašalintas atliekų kiekis sumažėjo 7 tūkst. t, nes 2020 m. pradėjo veikti didelių gabaritų atliekų apdorojimo aikštelė ir didelių gabaritų atliekos nebešalinamos. 2021 m. pašalintos atliekos:

- 1 607 t statybinių atliekų, turinčių asbesto;
- 158 t didžiųjų atliekų;
- 31 672 t kitų pramonės ir komunalinių atliekų;
- 1 491 t atliekų po rūšiavimo MA įrenginyje.

2.5.3.1 Šalinamų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekiai

Kaip pateikta Lentelė 30, šalinamų Klaipėdos regione susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekiai neviršijo *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane* Klaipėdos regionui ir atskiroms savivaldybėms nustatytų didžiausių leistinų šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekių 2014-2021 m. laikotarpiu, t. y. tiek Klaipėdos regiono savivaldybės, tiek visas regionas bendrai įvykdė valstybines biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo 2014-2021 m. užduotis.

Pagrindine komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduoties įvykdymo sąlyga galima įvardinti tai, kad nuo 2013 m. Klaipėdos regioniniame sąvartyne išrūšiuotos mišrios komunalinės atliekos naudojamos energijos gamybai biokuro ir atliekų termofikacinėje jėgainėje Klaipėdoje.

Lentelė 30. Komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduočių vykdymas (2014-2021 m.).

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Leistinas pašalinti BSA kiekis, t	42 699	42 699	38 427	38 427	34 157	34 157	29 888	29 888
Pašalintas BSA kiekis, t	902	1 112	1 244	1 272	1 927	2 912	3 390	3 845
Užduoties vykdymas	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip

Šaltinis: KRATC, Regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo ataskaitos (2014-2021 m.).

Kiekvienos Klaipėdos regiono savivaldybės 2021 m. regioniniame sąvartyne pašalintas komunalinių BSA grynasis kiekis pateiktas Lentelė 31.

Lentelė 31. Klaipėdos regioniniame sąvartyne 2021 m pašalintas komunalinių BSA grynasis kiekis

Savivaldybė	Didžiausias leistinas šalinti komunalinių BSA kiekis nuo 2020 m, t/metus	2021 m. pašalintas komunalinių BSA kiekis, t	Užduoties vykdymas
Klaipėdos m. sav.	14 294	3 288	Įvykdyta
Klaipėdos r. sav.	4 589	8	Įvykdyta
Kretingos r. sav.	3 650	67	Įvykdyta
Neringos sav.	236	0,4	Įvykdyta
Palangos m. sav.	1 385	0	Įvykdyta
Skuodo r. sav.	1 797	0	Įvykdyta
Šilutės r. sav.	3 936	482	Įvykdyta
Klaipėdos regionas	**29 888**	**3 845**	**Įvykdyta**

Šaltinis: KRATC.

2.5.3.2 Senų sąvartynų uždarymas ir priežiūra po uždarymo

Kadangi dar *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* buvo nustatyta, kad ne vėliau kaip nuo 2009 m. vidurio nepavojingąsias atliekas galima šalinti tik ES reikalavimus atitinkančiuose regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose, nuo 2009 m. vidurio Klaipėdos regioninis sąvartynas (Dumpių k., Klaipėdos r.) liko vienintelis sąvartynas Klaipėdos regione, į kurį galima vežti komunalines atliekas. Įgyvendinant projektą *„Klaipėdos apskrities atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“*, Glaudėnų sąvartynas buvo rekultivuotas 2009 m., o Joskaudų, Puodkalių, Ankštakių, Rumšų, Kiškėnų ir Neringos miesto sąvartynai baigti rekultivuoti iki 2011 m. pabaigos. Visi 32 senieji šiukšlynai Klaipėdos regione jau yra uždaryti ir sutvarkyti. Monitoringas vykdomas visuose uždarytuose sąvartynuose.

2.5.4 Atliekų naudojimo energijai gauti įrenginiai ir jų pajėgumai

Klaipėdos regionas yra pirmasis Lietuvos regionas, kuriame netinkančios perdirbti turinčios energetinę vertę komunalinės atliekos panaudojamos energijos gamybai. Klaipėdos LEZ teritorijoje nuo 2013 m. veikia UAB „Fortum Klaipėda“ (nuo 2021 m. UAB „Gren Klaipėda”)

biokuro ir atliekų termofikacinė jėgainė. Jėgainės statybai parinktas sklypas pramoninėje miesto zonoje, toliau nuo gyvenamųjų teritorijų, su gerai išvystyta inžinerine infrastruktūra – ryšių, elektros, vandentiekio ir nuotekų tinklais, šilumos bei karšto vandens tiekimo tinklais, dujotiekiu. Artimiausia gyvenamoji teritorija – Lypkių gyvenvietė/sodyba nutolusi maždaug 390 m, Švepelių gyvenvietė/sodyba – 600 m, artimiausias gyvenamasis daugiabutis namas, esantis Klaipėdos miesto gyvenamajame rajone – Vingyje, nutolęs apie 800 m nuo jėgainės. Jėgainės elektrinė galia siekia 20 MW, o šiluminė galia – 67 MW. Jėgainė veikia ištisus metus. Jėgainė per metus pajėgi sudeginti iki 255 tūkst. tonų atliekų[6]. Kaip pagalbinis kuras jėgainės paleidimo ir stabdymo metu naudojamos gamtinės dujos. Jėgainė oficialiai atidaryta nuo 2013 m. gegužės mėn..

2012 m. liepos mėn. KRATC pasirašė sutartį su UAB „Fortum Klaipėda“ (nuo 2021 m. UAB „Gren Klaipėda”) dėl netinkančių perdirbti turinčių energetinę vertę komunalinių atliekų deginimo biokuro ir atliekų termofikacinėje jėgainėje. Nuo 2013 m. pavasario Klaipėdos termofikacinėje jėgainėje iš komunalinių atliekų gaminama elektros bei šilumos energija.

Per 2021 m. UAB „Gren Klaipėda” elektrai ir šilumai pagaminti sunaudojo 724 680 MWh kuro mišinio (per 2020 m. 704 705 MWh), kuriame atsinaujinantys ištekliai (biokuras ir biologiškai skaidi dalis atliekose) sudarė 49,1 procentus (2020 m. 49,5 proc.). 2021 metais sudeginta 140 456 tonų komunalinių atliekų (102 336 tonos iš KRATC, 38 120 tonos iš kitų regionų), 115 782 tonos pramoninių atliekų ir 0 tonų biokuro (2020 metais sunaudota 139 882 tonų komunalinių atliekų ir 111 355 tonos pramoninių atliekų)[7].

2.6 Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimas ir tvarkymas

2013 m. Klaipėdos regione rūšiuojamuoju atliekų surinkimo būdu buvo surinkta beveik 7 tūkst. t pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų (stiklo, popieriaus ir kartono, plastikų ir metalo atliekų), o 2021 m. – jau 13,4 tūkst. t (Lentelė 32). 2021 m. 70 proc. visų surinktų antrinių žaliavų buvo surinkta konteinerine sistema. Lyginant su Klaipėdos regione susidariusių komunalinių atliekų kiekiu, atskirai surinktos antrinės žaliavos sudarė tik apie 10 %.

Lentelė 32. Klaipėdos regione atskirai surinktos antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas, pagal surinkimo būdą, 2021 m.

Savivaldybė	Kiekis surinktas konteineriuose, t	Kiekis, surinktas DGASA, t	Kiekis, surinktas apvažiuojant atliekų turėtojus, t	Kiekis, surinktas kitomis priemonėmis, t	Visas surinktas kiekis, t
Klaipėdos m. sav.	3 119	384	453	2 869	6 825
Klaipėdos r. sav.	2 531	222	-	-	2 753
Kretingos r. sav.	897				897
Neringos sav.	204	21	47	-	272
Palangos m. sav.	702	34	-	-	736
Skuodo r. sav.	447	19	-	-	466
Šilutės r. sav.	1 399	8	-	-	1 407
Klaipėdos regionas	**9 299**	**689**	**501**	**2 869**	**13 357**

[6] *Šaltinis: UAB „Gren Klaipėda“ internetinė svetainė: https://gren.com/lt/energija-is-atlieku/*

[7] *Šaltinis: UAB „Gren Klaipėda“ Nepriklausomo auditoriaus išvada, metinis pranešimas ir finansinės ataskaitos už metus, pasibaigusius 2021 m. gruodžio 31 d. https://grenweb01.blob.core.windows.net/gren-web-production/2022/05/gren-klaipeda_finansine-atskaitomybe_2021.pdf*

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2021 m.

Skirtingose savivaldybėse atskirai surinktų antrinių žaliavų kiekiai pateikti Lentelė 33. Pagal atliekų medžiagiškumą, daugiausia regione surenkama metalų, stiklo ir popieriaus bei kartono atliekų. Duomenis apie antrines žaliavas, surenkamas iš individualių valdų, deklaruoja tik Klaipėdos m., Kretingos r. ir Šilutės r. savivaldybės, kai tuo tarpu antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimo paslauga individualiais konteineriais teikiama visose regiono savivaldybėse, išskyrus Neringą. Beveik pusė viso regiono antrinių žaliavų kiekio yra surenkama Klaipėdos mieste.

Lentelė 33. Klaipėdos regiono savivaldybėse atskirai surinktos antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas, 2021 m.

Savivaldybė	Plastikų atliekos, t	Popieriaus/ kartono atliekos, t	Stiklo atliekos, t	Metalų atliekos, t	PA ir AŽ iš individualių konteinerių, t	Kombinuotosios pakuotės atliekos, t	Iš viso, t:
Klaipėdos m. sav.	757	1 583	943	2 818	724	-	6 825
Klaipėdos r. sav.	735	768	1 041	141	-	68	2 753
Kretingos r. sav.	28	41	88	-	739	-	897
Neringos sav.	59	87	112	14	-	1	272
Palangos m. sav.	301	171	209	15	-	40	736
Skuodo r. sav.	174	48	215	19	-	9	466
Šilutės r. sav.	189	214	210	11	784	-	1 407
Klaipėdos regionas	**2 243**	**2 912**	**2 818**	**3 018**	**2 247**	**119**	**13 357**

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2021 m.

Nuo 2016-ųjų Lietuvoje veikia vienkartinių gėrimų pakuočių užstato sistema, per kurią kasmet surenkama daugiau nei 600 mln. vienkartinių gėrimų pakuočių. Klaipėdos regione 2021 m. buvo surinkta 3,6 tūkst. t vienkartinių užstatinių gėrimų pakuočių atliekų. Savivaldybėse 2021 m. surinktos užstatinės pakuotės pagal rūšis pateiktos Lentelė 18, o bendri kiekiai nuo užstato sistemos įdiegimo pradžios – Lentelė 34. Kaip matyti iš pateiktų duomenų, surenkamų vienkartinės užstatinės pakuotės atliekų kiekiai kasmet po truputį didėja.

Lentelė 34. Klaipėdos regione surinktos vienkartinės užstatinės pakuotės atliekos, tonomis

Savivaldybė	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Klaipėdos m. sav.	1 092	1 349	1 436	1 544	1 533	1 694
Klaipėdos r. sav.	261	336	396	442	492	576
Kretingos r. sav.	200	261	284	295	308	374
Neringos sav.	44	49	56	58	75	94
Palangos m. sav.	216	262	305	349	373	416
Skuodo r. sav.	68	89	98	103	100	111
Šilutės r. sav.	201	249	266	283	295	336
Klaipėdos regionas	**2 082**	**2 596**	**2 841**	**3 073**	**3 177**	**3 601**

Šaltinis: USAD, 2022 m.

Palyginti su tais kiekiais, kuriuos būtų galima atskirti iš komunalinių atliekų srauto, atskirai surenkama vis dar nedaug antrinių žaliavų, o neišrūšiuotos antrinės žaliavos patenka į mišrias atliekas. Vertinama, kad 2013 m. į mišrių komunalinių atliekų srautą (konteinerius) pateko apie 46,2 tūkst. tonų antrinių žaliavų (Lentelė 22), 2020 m. – 39,7 tūkst. t (Lentelė 23), o 2021 m. –

37,3 tūkst. t. Klaipėdos regioniniame MA rūšiavimo įrenginyje iš MKA srauto kasmet išrūšiuojama 2,5-4,0 proc. perdirbimui tinkamų antrinių žaliavų (Lentelė 29). Likusios antrinės žaliavos kartu su kitomis degiosiomis komunalinėmis atliekomis panaudojamos energijos gamybai biokuro ir atliekų termofikacinėje jėgainėje Klaipėdoje.

AAA duomenimis, 2020 m. į Lietuvos rinką buvo išleista vidutiniškai 136 kg pakuočių vienam statistiniam Lietuvos gyventojui, iš kurių 10 kg/gyv./metus sudarė užstatinės vienkartinių gėrimų pakuotės, 24 kg/gyv./metus – įmonių savoms reikmėms sunaudojamos pakuotės bei 102 kg/gyv./metus visos kitos pakuotės, kurias būtų galima prilyginti pakuotėms, kurių atliekos galėtų susidaryti komunaliniame sraute.

Kaip matyti iš Lentelė 35 pateiktos analizės, efektyviausia yra vienkartinių gėrimų pakuočių užstato sistema – vertinant pagal 2020 m. pakuočių išleidimą į Lietuvos rinką, šios sistemos efektyvumas Klaipėdos regione siekia 100 proc. Antroje vietoje pagal efektyvumą ir rezultatyvumą[8] yra pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimas individualiais konteineriais – geriausi rezultatai pasiekiami miestų savivaldybėse (Klaipėdos, Palangos) ir priemiestinėje savivaldybėje – Klaipėdos rajone, kur surenkama apie pusė nuo išleistų į rinką pakuočių. Tačiau Klaipėdos regione tik 35 proc. gyventojų gyvena individualiuose namuose. O patys žemiausi rūšiavimo rezultatai (mažiausi tinkamai išrūšiuoti ir sutvarkyti kiekiai) yra daugiabučiuose gyvenančių gyventojų, kurie naudojasi bendro naudojimo konteineriais (Pav. 11), tad ateityje turėtų būti skiriamas didesnis dėmesys šiai tikslinei grupei, skatinant rūšiuoti atliekas ir naudotis jau sukurta rūšiavimo infrastruktūra.

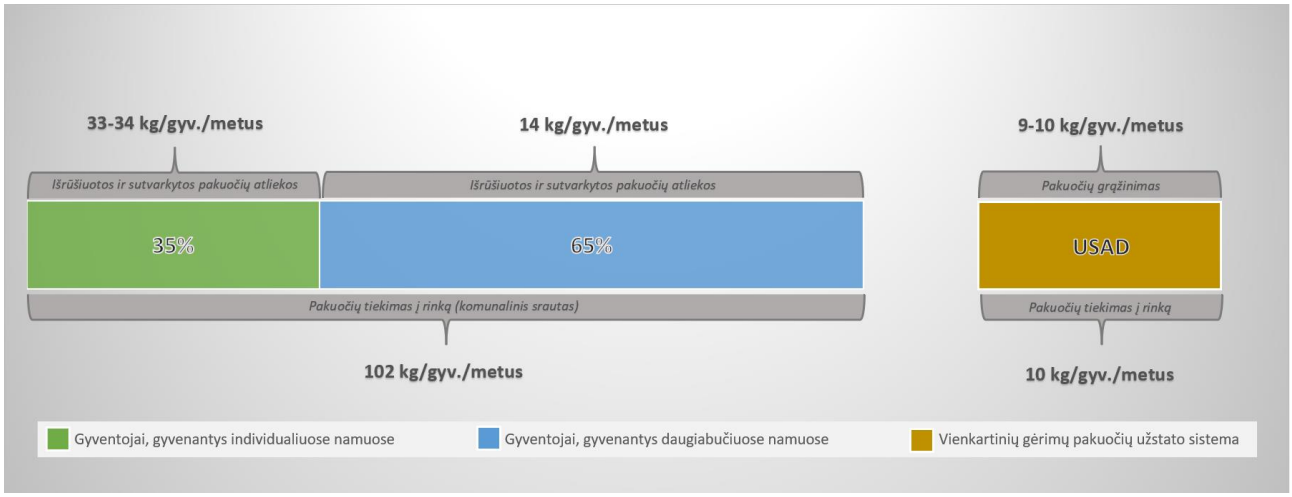

Pav. 11. Rūšiavimo sistemų efektyvumas Klaipėdos regione, 2020-2021 m.

[8] Vertinant tik sutvarkytus kiekius, t.y. nevertinant priemaišų.

Lentelė 35. Konteinerinėje ir užstato sistemoje Klaipėdos regiono savivaldybėse surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų palyginimas

Savivaldybė	Individualiais konteineriais surinktas ir sutvarkytas grynasis antrinių žaliavų kiekis (be priemaišų), t		Individualiais konteineriais surinktas ir sutvarkytas grynasis antrinių žaliavų kiekis (be priemaišų), kg/gyv.		Kolektyviniais konteineriais surinktas ir sutvarkytas grynasis antrinių žaliavų kiekis (be priemaišų), t		Kolektyviniais konteineriais surinktas ir sutvarkytas grynasis antrinių žaliavų kiekis (be priemaišų), kg/gyv.		Per USAD sistemą surinktas ir sutvarkytas vienkartinių užstatinių pakuočių atliekų kiekis, t		Per USAD sistemą surinktas ir sutvarkytas vienkartinių užstatinių pakuočių atliekų kiekis, kg/gyv.	
	2020 m.	2021 m.	2020 m.	2021 m.	2020 m.	2021 m.	2020 m.	2021 m.	2020 m.	2021 m.	2020 m.	2021 m.
Klaipėdos m. sav.	455	495	**43**	**47**	1 487	1 546	10	10	1 533	1 694	9	10
Klaipėdos r. sav.	2 641	2 088	**45**	**35**	610	464	**77**	**58**	492	576	7	9
Kretingos r. sav.	395	570	16	23	119	132	8	9	308	374	8	9
Neringos sav.	-	-	-	-	117	96	**31**	**26**	75	94	**20**	**25**
Palangos m. sav.	243	251	**48**	**50**	440	451	**33**	**33**	373	416	**20**	**22**
Skuodo r. sav.	172	374	13	27	59	67	15	17	100	111	6	6
Šilutės r. sav.	446	504	28	32	274	377	12	17	295	336	8	9
Klaipėdos regionas	**4 352**	**4 282**	**34**	**33**	**3 106**	**3 132**	**14**	**14**	**3 177**	**3 601**	**9**	**10**

Šaltinis: VšĮ „Gamtos ateitis“, USAD duomenys.

2022 m. pavasarį Aplinkos ministerijos iniciatyva atlikta visuomenės apklausa atskleidė, kad visas namų ūkyje susidarančias atliekas rūšiuoja 60 proc. Lietuvos gyventojų, 5 proc. daugiau nei 2020 m. Dar 29 proc. apklaustųjų rūšiuoja dalį atliekų. Labiausiai tai daryti motyvuoja noras saugoti aplinką – žmonės rūšiuodami siekia, kad kuo mažiau atliekų keliautų į sąvartyną, o kuo daugiau taptų žaliavomis ir energijos šaltiniu. Rūšiuoti skatina ir atliekų tvarkymo išlaidų mažinimas, nemokamas atliekų išvežimas. Nerūšiuojančių ar rūšiuojančių tik dalį atliekų buvo klausiama, ko trūksta, kad jie pradėtų tinkamai tvarkyti atliekas. Dažniausiai jie nurodė, kad reikėtų daugiau atliekų rūšiavimo konteinerių – 58 proc. Daugiau nei pusė nerūšiuojančių atliekų teigia, kad to nedaro nes, jų manymu, išrūšiuotos atliekos sumaišomos su komunalinėmis atliekomis. Kiek daugiau nei trečdalis nurodė, kad rūšiavimo konteineriai yra pernelyg toli nuo jų namų. Dauguma (75 proc.) apklaustųjų nurodė, kad prie jų namų yra visi rūšiavimo konteineriai ir ši dalis per metus išaugo 4 proc. Tuo metu namų ūkių, prie kurių nėra rūšiavimo konteinerių, mažėja, jų yra tik 10 proc., dažniau tai nurodė kaimų gyventojai.

Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo infrastruktūra

Klaipėdos regione pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos renkamos konteineriais, per DGASA tinklą, apvažiavimo būdu bei kitomis priemonėmis (pavyzdžiui, metalo laužo supirktuves) (Lentelė 32). Informacija apie Klaipėdos regiono savivaldybių naudojamus pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų konteinerius pateikta Lentelė 36 ir Lentelė 37.

Lentelė 36. Naudojami individualūs pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų konteineriai Klaipėdos regione (2022 m.).

Savivaldybė	Vieno ir dviejų butų gyvenamieji (individualūs) namai (2022 m. pradžioje)			Individualios valdos, kurioms teikiama KA surinkimo paslauga, vnt.	Turimas individualių pakuočių konteinerių skaičius, vnt.		Individualių valdų aprūpinimas rūšiavimo konteineriais
	Miestas	Kaimas	Iš viso		Pakuočių atliekoms, 0,24 m^3	Stiklo atliekoms, 0,12 m^3	
Klaipėdos m. sav.	4 817	0	4 817	4 965	4 662	0	94%
Klaipėdos r. sav.	2 126	15 896	18 022	18 900	22 905	22 244	100%
Kretingos r. sav.	3 246	6 392	9 638	9 633	8 371	8 266	87%
Neringos sav.	118	0	118	1 674	0	0	0%
Palangos m. sav.	3 151	0	3 151	3 713	2 150	0	58%
Skuodo r. sav.	994	4 949	5 943	5 802	4 946	4 929	85%
Šilutės r. sav.	1 189	6 200	7 389	7 243	7 422	7 422	102%
Klaipėdos regionas	**15 641**	**33 437**	**49 078**	**51 930**	**50 456**	**42 861**	**97%**

Šaltinis: savivaldybių duomenys, 2022 m.

Nuo 2013-2014 m. Klaipėdos regione kaip ir visoje Lietuvoje pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos renkamos ne tik kolektyviniais, bet ir individualiais konteineriais. Šiuo metu individualių valdų aprūpinimas individualiais konteineriais Klaipėdos regione yra ganėtinai aukštas ir siekia 97 proc. Neringos savivaldybėje dėl Kuršių nerijos ypatumų atliekų rūšiavimui naudojami tik kolektyviniai konteineriai. Klaipėdos ir Palangos m. savivaldybių individualios valdos aprūpintos vienu rūšiavimo konteineriu – Palangoje visos antrinės žaliavos metamos į vieną konteinerį, o Klaipėdoje – ant konteinerio dugno metamos stiklo atliekos, o į plastikinį maišą rūšiuojamos antrinės žaliavos, kuris talpinamas į tą patį konteinerį. Kitose savivaldybėse individualiose valdose naudojami rūšiavimo konteinerių komplektai – vienas konteineris stiklo atliekoms, kitas – visoms kitoms pakuočių atliekoms ir antrinėms žaliavoms.

Lentelė 37. Naudojami kolektyviniai pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų konteineriai Klaipėdos regione (2022 m.).

Savivaldybė	Daugiabučiai gyvenamieji namai (2022 m. pradžioje)			Daugiabučiuose namuose gyvenančių gyventojų skaičius, vnt.	Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės, vnt.	Gyventojų skaičius, kuriems tenka 1 antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, vnt.	Normatyvas - kolektyvinio naudojimo rūšiavimo konteinerių komplektas, skirtas naudotis gyventojų skaičiui[9]	Butų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, vnt.	Normatyvas - kolektyvinio naudojimo rūšiavimo konteinerių komplektas, skirtas naudotis būstų skaičiui	Naudojamas kolektyvinių pakuočių atliekų surinkimo konteinerių skaičius, vnt.*		
	Miestas	Kaimas	Iš viso							Popieriui	Plastikui	Stiklui
Klaipėdos m. sav.	2 095	-	2 095	155 107	363	427	100-600	210	50-250	369	355	288
Klaipėdos r. sav.	182	535	717	7 955	101	79		71		113	114	115
Kretingos r. sav.	263	224	487	14 854	60	248		104		60	61	59
Neringos sav.	147	-	147	3 771	53	71		30		53	53	53
Palangos m. sav.	475	-	475	13 497	52	260		177		70	80	80
Skuodo r. sav.	90	85	175	4 005	43	93		55		43	43	43
Šilutės r. sav.	371	618	989	22 654	116	195		94		142	123	122
Klaipėdos regionas	**3 623**	**1 462**	**5 085**	**221 843**	**788**	**282**		**145**		**850**	**829**	**760**

Šaltinis: savivaldybių duomenys, 2022 m.

[9] Vadovaujantis Pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo paslaugos teikimo būtinaisiais reikalavimais ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir finansavimo sutarties būtinąsiosiomis sąlygomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. D1-123.

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane buvo nustatyta, kad savivaldybės iki 2015 m. sausio 1 d. turi patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti bei užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti. Informacija apie Klaipėdos regiono savivaldybių sprendimus/įsakymus dėl antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo pateikta Lentelė 38.

Lentelė 38. Klaipėdos regiono savivaldybių sprendimai dėl antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo.

Teritorija	Sprendimo priėmimo data ir numeris
Klaipėdos m. sav.	Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2010 m. lapkričio 12 d. įsakymas Nr. AD1-2011 „Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės mišrių komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerių stovėjimo vietų ir aikštelių išdėstymo schemos patvirtinimo“ (paskutinis pakeitimas 2022 m. rugsėjo 6 d. sprendimu Nr. AD1-1099)
Klaipėdos r. sav.	Konteinerių aikštelių išdėstymas pateikiamas interaktyvioje GIS schemoje: https://gis.klaipedos-r.lt/portal/apps/webappviewer/index.html?id=64cbe86aa128479693b16ac72d5d37b8
Kretingos r. sav.	Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2009 m. rugpjūčio 27 d. sprendimas Nr. T2-232 „Dėl antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemų tvirtinimo“ (Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2013 m. spalio 31 d. sprendimo Nr. T2-258 redakcija); Kretingos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. rugpjūčio 29 d. įsakymas Nr. A1-766 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės modernizuojamų ir naujai įrengiamų komunalinių atliekų konteinerių aikštelių sąrašo ir išdėstymo schemų patvirtinimo“; Kretingos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. balandžio 30 d. įsakymas Nr. A1-348 „Dėl naujai įrengiamų požeminių konteinerių aikštelių schemų tvirtinimo“; Kretingos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. rugsėjo 24 d. įsakymas Nr. A1-810 „Dėl modernizuojamų ir naujai įrengiamų antžeminių konteinerių aikštelių schemų tvirtinimo“; Kretingos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. rugsėjo 24 d. įsakymas Nr. A1-811 „Dėl naujai įrengiamų pusiau požeminių konteinerių aikštelių schemų tvirtinimo“; Kretingos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. gegužės 20 d. įsakymas Nr. A1-529 „Dėl modernizuojamų ir naujai įrengiamų antžeminių konteinerių aikštelių schemų tvirtinimo“; Kretingos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. rugsėjo 7 d. įsakymas Nr. A1-916 „Dėl naujai įrengiamų pusiau požeminių konteinerių aikštelių schemų tvirtinimo“.
Neringos sav.	Neringos savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. birželio 6 d. įsakymas Nr. V13-309 „Dėl Neringos savivaldybės komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų konteinerių bei požeminių konteinerių aikštelių sąrašų ir išdėstymo schemų patvirtinimo“
Palangos m. sav.	Palangos miesto savivaldybės tarybos 2009 m. gegužės 8 d. sprendimas Nr. T2-129 „Dėl Palangos miesto savivaldybės antrinių žaliavų konteinerių aikštelių išdėstymo schemos patvirtinimo“
Skuodo r. sav.	Skuodo rajono savivaldybės antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių vietų parinkimo aktas, patvirtintas Skuodo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2007 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. A1-454 „Dėl komisijos sudarymo“
Šilutės r. sav.	Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2009 m. kovo 26 d. sprendimas Nr. T1-906 „Dėl komunalinių atliekų surinkimo konteinerių aikštelių vietų išdėstymo schemos patvirtinimo“ Šilutės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. rugpjūčio 24 d. įsakymas Nr. A1-1011 „Dėl Šilutės miesto ir Šilutės rajono savivaldybės buitinių atliekų surinkimo pusiau požeminių konteinerių aikštelių vietų“

Pakuočių atliekoms ir kitoms antrinėms žaliavoms surinkti Klaipėdos regione įrengtos 788 pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelės, vidutiniškai viena aikštele su rūšiavimo konteineriais aptarnaujami 282 gyventojai arba 145 butai, kas pilnai

atitinka Pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo paslaugos teikimo būtinuosius reikalavimus (Lentelė 37).

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane buvo nustatytas reikalavimas sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokios bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į ją. Antrinių žaliavų surinkimo konteineriai turi būti statomi šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose. Savivaldybių ar administratorių sprendimu, rūšiavimo konteineriai sodų ir garažų bendrijose yra statomi pagal poreikį, tose vietose, kur tikrai yra reikalingi, tačiau nestatomi tokiose vietose, kur gali sukurti tiesiog šiukšlynus.

Lentelė 39 pateikiama informacija apie antrinių žaliavų konteinerių aptarnavimo ir kitų komunalinių atliekų surinkimo apvažiavimo būdu minimalų dažnį, nustatytą savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklėse.

Lentelė 39. Antrinių žaliavų konteinerių aptarnavimo ir kitų komunalinių atliekų surinkimo apvažiavimo būdu minimalus dažnis

Teritorija	Antrinių žaliavų konteineriai	Didelių gabaritų atliekos	Žaliosios atliekos	Buities pavojingosios atliekos	EEĮ atliekos	Statybos ir griovimo atliekos
Klaipėdos m.	Kolektyviniai konteineriai (išskyrus stiklo) – ne rečiau kaip 1 k. per savaitę; kolektyviniai stiklo konteineriai – ne rečiau kaip 1 k. per mėnesį, individualūs konteineriai – ne rečiau kaip kas 2 savaites, individualius stiklo konteinerius – ne rečiau kaip 1 k. per tris mėnesius	2 k. per metus	nuo gruodžio 1 d. iki kovo 31 d. ne rečiau vieną kartą per mėnesį, kitu laikotarpiu – ne rečiau kaip vieną kartą per savaitę.	2 k. per metus	2 k. per metus	Surenkamos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje
Klaipėdos r.	Kolektyviniai konteineriai – popieriaus ir plastiko ne rečiau kaip 2 k. per mėnesį; stiklo – ne rečiau kaip 1 kartą per 3 mėnesius; individualūs konteineriai (išskyrus stiklo) - ne rečiau kaip 1 k. per mėnesį, stiklo pakuočių individualūs konteineriai – ne rečiau kaip 4 k. per metus.	Pagal grafiką	Šakos turi būti pristatomos į DGASA. Kitų žaliųjų atliekų – 1 k. per mėnesį pagal grafiką (nuo balandžio 1 d. iki gruodžio 1 d.).	Ne rečiau kaip 2 k. per metus	Surenkamos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje	Surenkamos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje
Kretingos r.	Kolektyviniai konteineriai tuštinami ne rečiau kaip 1 k. per mėnesį; individualūs konteineriai (išskyrus stiklo) tuštinami ne rečiau kaip 1 k. per mėnesį, stiklo pakuočių individualūs konteineriai – ne rečiau kaip 4 k. per metus.	Pagal grafiką	Šakų surinkimas - ne rečiau kaip 2 k. per metus. Kitų žaliųjų atliekų - pagal grafiką.	Ne rečiau kaip 2 k. per metus	Surenkamos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje	Surenkamos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje
Neringos	Ne rečiau kaip 1 k. per ketvirtį.	2 k. per metus	nuo balandžio 1 d. iki lapkričio 30 d. – ne rečiau kaip 1 k. per savaitę; kitu laiku – ne rečiau kaip 2 k. per mėnesį	Ne mažiau kaip 4 k. per metus	2 k. per metus	Surenkamos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje
Palangos m.	Ne rečiau kaip kartą per dvi savaites.	Ne rečiau kaip 2 k. per metus	Ne rečiau kaip 1 k. per mėnesį	Ne rečiau kaip 2 k. per metus	Surenkamos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje ir kitose EEĮ atliekų surinkimo vietose	Surenkamos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje ir pagal išankstinį užsakymą (mokama paslauga)

Teritorija	Antrinių žaliavų konteineriai	Didelių gabaritų atliekos	Žaliosios atliekos	Buities pavojingosios atliekos	EEĮ atliekos	Statybos ir griovimo atliekos
Skuodo r.	n.d.	Ne rečiau kaip 2 k. per metus	ne rečiau kaip 1 kartą per savaitę (išskyrus žiemos laikotarpį)	Pagal grafiką	Pagal grafiką	Surenkamos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje
Šilutės r.	Ne rečiau kaip 1 k. per mėnesį	Ne rečiau kaip 2 k. per metus	Surenkamos didžiųjų ir žaliųjų atliekų surinkimo aikštelėje	Ne rečiau kaip 2 k. per metus	Ne rečiau kaip 2 k. per metus	Surenkamos didžiųjų ir žaliųjų atliekų surinkimo aikštelėje

Šaltinis: Savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklės.

2.7 Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas yra viena iš svarbiausių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių, nes organinių medžiagų skilimo produktai labai neigiamai veikia aplinką, didina šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekius ir pan. Biologiškai skaidžias atliekas sudaro žaliosios, maisto, popieriaus ir kartono bei kitos biologiškai yrančios atliekos. Šiame skyriuje apibūdinamas biologinių atliekų[10] tvarkymas (popieriaus ir kartono atliekų tvarkymas aprašytas 2.6 skyriuje).

2.7.1 Biologinių atliekų namudinis kompostavimas ir žaliųjų atliekų rūšiuojamasis surinkimas

Klaipėdos regione beveik 70 proc. visų 1-2 butų namų yra kaimiškose vietovėse (Lentelė 12). Šiose teritorijose yra geros sąlygos namudiniam kompostavimui, kas leidžia mažinti nerūšiuotų atliekų kiekius, tausoti aplinką ir visuomenės sveikatą. Tuo tarpu miestuose (ypatingai kurortuose) individualių namų gyventojų galimybės kompostuoti yra ribotos (dėl mažų sklypų ir arti esančių pastatų). Remiantis žaliųjų atliekų tankiu ir kompostinių tūriu, vertinama, kad namų ūkiuose, kurie naudoja 600 l talpos kompostavimo dėžes – sukompostuojamų atliekų kiekis gali siekti apie 270 kg/m., o namų ūkiuose, kurie naudoja 900 l talpos kompostavimo dėžes – apie 410 kg/m. Remiantis Lentelė 40 pateiktu vertinimu, Klaipėdos regione individualiuose namuose, kuriems suteiktos kompostavimo priemonės, sukompostuojama iki 6,8 tūkst. tonų per metus žaliųjų atliekų.

Kaimų ir gyvenviečių gyventojai ribojančių veiksnių beveik neturi ir atliekas gali kompostuoti savos gamybos įrenginiuose arba kartu su žemės ūkio ar gyvulininkystės atliekomis ir mėšlu.

Lentelė 40. Klaipėdos regione namų ūkio sąlygomis kompostuojamų biologinių atliekų kiekių vertinimas, 2022 m.

Teritorija	1-2 butų individualūs namai	Išdalintų 600 l talpos kompostavimo dėžių skaičius, vnt.	Išdalintų 900 l talpos kompostavimo dėžių skaičius, vnt.	Kompostavimo dėžėse sukompostuojamas kiekis, t
Klaipėdos m.	4 817	1 703	521	680
Klaipėdos r.	18 022	8 284*	-	2 267
Kretingos r.	9 638	2 100	2 960	1 789
Neringos	118	110	-	30
Palangos m.	3 151	750	-	227
Skuodo r.	5 943	925	342	393
Šilutės r.	7 389	2 050	2000	1 382
Klaipėdos regionas	**49 078**	**15 922**	**5 823**	**6 767**

** Klaipėdos rajono savivaldybė nuo 2019 m. pradėjo dalinti ir iki 2023 m. liepos mėnesio užbaigs išdalinti papildomai 6 000 vnt. kompostavimo dėžių, įgyvendinant iš dalies ES sanglaudos fondo lėšomis finansuojamą projektą Nr. 05.2.1-APVA-R-008-31-0002.*

Šaltiniai: Valstybės įmonė Registrų centras, KRATC, savivaldybės, 2022 m.

[10] Biologinės atliekos – biologiškai skaidžios sodų ir parkų atliekos (šakos, lapai, žolė), namų ūkių, restoranų, viešojo maitinimo, mažmeninės prekybos įstaigų maisto ir virtuvės atliekos ir panašios atliekos iš maisto perdirbimo įmonių. Joms nepriskiriamos miškų ar žemės ūkio atliekos, nuotekų dumblas, natūralių audinių, popieriaus ir kartono, medienos atliekos (remiantis *Atliekų tvarkymo taisyklėmis*)

Klaipėdos regione atskirai surenkamų žaliųjų atliekų iš gyventojų ir kitų vietinės rinkliavos mokėtojų kiekiai kasmet auga (Pav. 12). 2011 m. šių atliekų atskiras surinkimas regione nesiekė 2 tūkst. t., o nuo 2020 m. perkopė 12 tūkst. t per metus.

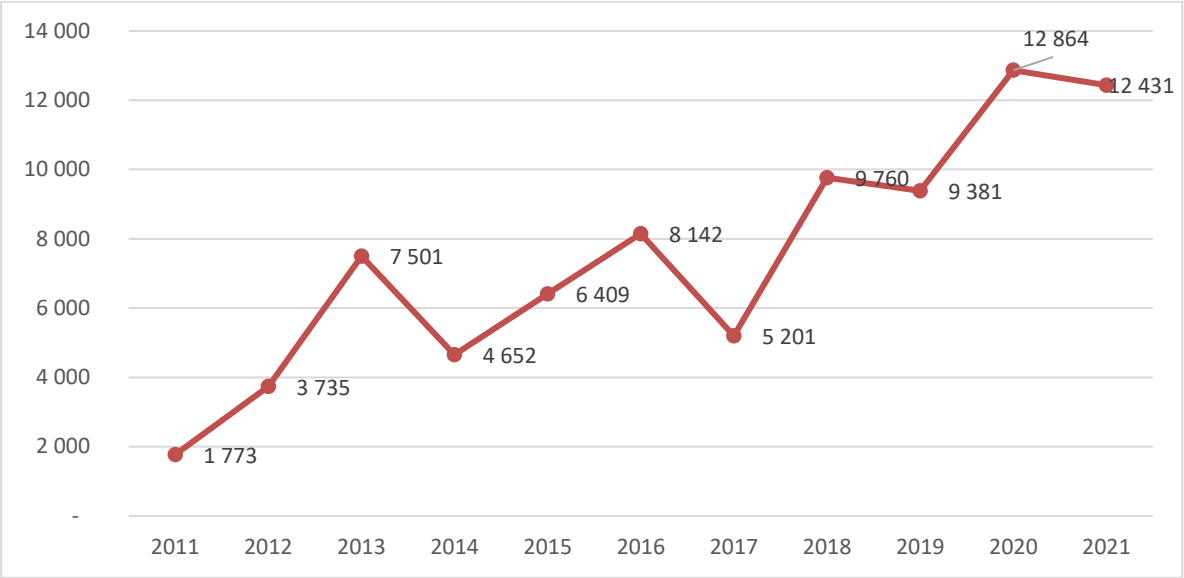

Pav. 12. Rūšiuojamuoju būdu surinktų žaliųjų atliekų kiekiai Klaipėdos regione 2011-2021 m., tonomis

Miestuose konteineriniu būdu žaliosios atliekos surenkamos Klaipėdos m., Klaipėdos ir Kretingos rajono savivaldybėse, kitose savivaldybėse vyrauja surinkimas apvažiavimo būdu, išskyrus Šilutės rajono savivaldybę, kurioje žaliosios atliekos pačių atliekų turėtojų turi būti pristatomos į didžiųjų ir žaliųjų atliekų surinkimo aikštelę (Lentelė 39). 2021 m. statistiniai duomenys rodo, kad daugiausiai žaliųjų atliekų surenkama Klaipėdos ir Palangos miestuose bei Kretingos rajone (Lentelė 41).

Lentelė 41. 2021 m. surinktas žaliųjų atliekų kiekis Klaipėdos regiono savivaldybėse ir individualių valdų aprūpinimas žaliųjų atliekų surinkimo konteineriais

Teritorija	1-2 butų individualūs namai mieste, vnt.	Individualūs žaliųjų atliekų konteineriai, vnt.	2021 m. Surinktas žaliųjų atliekų kiekis konteineriais, apvažiavimo būdu ir tiesiogiai pristatytas į DGASA/ŽAKA, t
Klaipėdos m.	4 817	3 758	5 250
Klaipėdos r.	2 126	1000	1 022
Kretingos r.	3 246	1742	2 539
Neringos	118	-	236
Palangos m.	3 151	-	2 984
Skuodo r.	994	-	241
Šilutės r.	1 189	-	158
Klaipėdos regionas	**15 641**	**6 500**	**12 431**

Šaltiniai: Valstybės įmonė Registrų centras, savivaldybės, 2022 m.

2.7.2 Kompostavimas žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse

Klaipėdos regione susidariusios žaliosios atliekos priimamos ir tvarkomos specialiai įrengtose kompostavimo aikštelėse (Lentelė 42). Į žaliųjų atliekų tvarkymo aikšteles atliekų turėtojai gali pristatyti medžių šakas, šaknis, lapus, žolę ir kitas kompostui tinkamas sodo ir daržo atliekas. Į

šias aikšteles žaliąsias atliekas, surinktas iš gyventojų konteineriais ar apvažiavimo būdu, pristato ir komunalinių atliekų surinkimo paslaugą teikiantys atliekų tvarkytojai. Visas žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles Klaipėdos regione eksploatuoja KRATC.

Lentelė 42. Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės Klaipėdos regione.

Teritorija	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių adresai	Plotas, m^2	Pajėgumai, t/m.
Klaipėdos m.	Kaukėnų g. 21, Glaudėnų k., Klaipėdos raj.	0,9068	7 000
Klaipėdos r.	Ąžuolo g. 54, Vėžaičiai, Klaipėdos raj.	0,2817	500
Kretingos r.	Sodžiaus g. 86, Ankštakių k., Kretingos raj.	1,2092*	2 100
Neringos	Nidos-Smiltynės pl. 12, Neringa	0,9211*	2 000
Palangos m.	Jurgučio g. 13, Joskaudų k., Kretingos raj.	1,3268*	2 900
Skuodo r.	Piliakalnio g. 20, Puodkalių k., Skuodo raj.	0,8203*	600
Šilutės r.	Šyšos g. 1a., Rumšų kaimas, Šilutės raj.	1,6484*	1 500
		Bendri pajėgumai:	**16 600**

*Šaltinis: KRATC, 2022 m. *Bendras plotas su DGASA.*

Informacija apie 2021 m. surinktas ir į Klaipėdos regionines aikšteles pristatytas sutvarkyti žaliąsias atliekas pateikta Lentelė 43. Kaip matyti, žaliosios atliekos sudaro pusę viso atliekų kiekio, surenkamo per aikšteles (didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles). Iš gyventojų ir kitų rinkliavos mokėtojų buvo surinkta 12,4 tūkst. t žaliųjų atliekų, iš kitų atliekų turėtojų – apie 3 tūkst. t (iš viso 15,4 tūkst. t.).

Lentelė 43. Į Klaipėdos regionines aikšteles pristatytos sutvarkyti žaliosios atliekos 2021 m.

Eil. Nr.	Aikštelės adresas	Aikštelės tipas	2021 m. priimtas atliekų kiekis, t	Iš jų: žaliosios atliekos, t
1	Tilžės g. 66A, Klaipėda	DGASA	1 690	-
2	Šiaurės pr. 30, Klaipėda	DGASA	3 014	-
3	Plieno g. 13, Klaipėda	DGASA	2 982	-
4	Geležinkelio pylimo g. 6, Gargždai	DGASA	1 430	-
5	Nidos – Smiltynės pl. 12, Neringa	DGASA + ŽAKA	840	263
6	Sodžiaus g. 86, Ankštakių k., Kretingos r.	DGASA + ŽAKA	3 949	2 757
7	V. Jurgučio g. 13, Joskaudų k., Kretingos r.	DGASA + ŽAKA	4 013	2 984
8	Piliakalnio g. 20, Puodkalių k., Skuodo r.	DGASA + ŽAKA	719	241
9	Šyšos 1A, Rumšų k., Šilutės r.	DGASA + ŽAKA	2 378	1 313
10	Ąžuolo g. 54, Vėžaičių mstl.	DGASA + ŽAKA	844	209
11	Kaukėnų 21, Glaudėnų k., Klaipėdos r.	ŽAKA	7 651	7 651
	Iš viso:		**29 512**	**15 419**

Šaltinis: KRATC, 2021 m.

2021 m. Klaipėdos regiono gyventojams ir komunalinėms įmonėms buvo išdalinta 18,9 tūkst. t komposto, pagaminto ŽAKA, bei įvykdytas aukcionas žaliųjų atliekų (šakų) smulkinimo ir išvežimo iš visų Klaipėdos regiono aikštelių, kas leido atlaisvinti aikštelių plotus.

2.7.3 Maisto / virtuvės atliekų tvarkymas

Vadovaujantis *Atliekų tvarkymo taisyklėmis* įmonės, kurių ūkinėje veikloje susidaro maisto / virtuvės atliekų (viešbučiai, moteliai, restoranai, kitos viešojo maitinimo įstaigos (švietimo įstaigos ir kt.), susidariusias ir išrūšiuotas biologines (maisto / virtuvės) atliekas turi perdirbti (pvz., kompostuojant) ar kitaip panaudoti (pvz., energijai gauti) visuomenės sveikatai ir aplinkai saugiu būdu patys arba perduoti jas sutartiniais pagrindais atliekų tvarkytojui ar šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo (ŠGP) įmonei, jei atliekos priskiriamos ŠGP.

Šiuo metu Klaipėdos regione, kaip ir visoje Lietuvoje, atskirtos viešojo maitinimo įstaigų maisto / virtuvės atliekos dažniausiai nemokamai atiduodamos sušerti gyvūnams, o panaudotas aliejus – superkamas; daugiausia negamybinių maisto / virtuvės atliekų susidaro mažmeninės prekybos centruose (daržovės, vaisiai, kulinarijos cechų atliekos), tačiau jos taip pat atiduodamos sušerti.

Vadovaujantis 2011 m. vasario 25 d. Komisijos reglamento Nr. 142/2011/EB[11] nuostatomis, maisto / virtuvės atliekos, surenkamos iš viešojo maitinimo įstaigų, priskiriamos 3-iai šalutinių gyvūninių produktų kategorijai ir joms turi būti taikomi *ŠGP reglamento* reikalavimai.

Tačiau *Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo, anaerobinio apdorojimo aplinkosauginių reikalavimų*, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. D1-57 (nauja redakcija patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. D1-713), 21 p. numatyta, kad šalutiniams gyvūniniams produktams priskiriamos atliekos turi būti tvarkomos Komisijos reglamentuose (ES) Nr. 1069/2009 ir (ES) Nr. 142/2011 nustatyta tvarka, išskyrus šių reikalavimų 20 p. minimas maisto atliekas, susidarančias viešojo maitinimo įstaigose ir virtuvėse, įskaitant visuomenines ir namų ūkio virtuves, maisto gamybos ir prekybos įstaigose. Taigi, komunaliniame sraute rūšiuojamuoju būdu surinktos maisto atliekos turi būti tvarkomos, vadovaujantis *Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo, anaerobinio apdorojimo aplinkosauginiais reikalavimais* bei laikantis juose numatytų temperatūrinių režimų.

Klaipėdos regione yra vienintelė maisto atliekų kompostavimo veiklą vykdanti įmonė – UAB „Branda LT“, adresu Dumpių k., Klaipėdos raj. Įmonės metiniai pajėgumai siekia 24 000 t biologiškai skaidžių atliekų, tačiau dėl kvapų valdymo problemų įmonei maisto atliekų kompostavimą leidžiama vykdyti su tam tikrais apribojimais (kompostavimui gali būti priimti tik termiškai apdoroti ŠGP iš kitos ŠGP apdorojimo veiklą vykdančios įmonės). Dauguma kitų maisto atliekų tvarkytojų, turinčių teisę tvarkyti 3 kategorijos ŠGP, įsikūrę Vilniaus, Panevėžio ar kituose regionuose.

AAA duomenimis, 2020 m. Klaipėdos regione viešojo maitinimo įstaigose ir virtuvėse, maisto gamybos ir prekybos įstaigose susidarė ir buvo surinkta tvarkymui (kompostavimui arba biodujų gamybai) 250 t biologiškai skaidžių virtuvių ir valgyklų atliekų (Lentelė 44).

Lentelė 44. Klaipėdos regione susidariusios juridinių asmenų biologiškai skaidžios virtuvių ir valgyklų atliekos, 2020 m.

Atliekų susidarymo savivaldybė	Atliekų susidarymo šaltinis/ EVRK pavadinimas	Surinktas biologiškai skaidžių virtuvių ir valgyklų atliekų kiekis, t
Klaipėdos m. sav.	Aliejaus ir riebalų gamyba	0,3

[11] 2011 m. vasario 25 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 142/2011, kuriuo įgyvendinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės, ir Tarybos direktyva 97/78/EB dėl tam tikrų mėginių ir priemonių, kuriems netaikomi veterinariniai tikrinimai pasienyje pagal tą direktyvą.

Atliekų susidarymo savivaldybė	Atliekų susidarymo šaltinis/ EVRK pavadinimas	Surinktas biologiškai skaidžių virtuvių ir valgyklų atliekų kiekis, t
	Tabako gaminių gamyba	25,0
	Gofruotojo popieriaus ir kartono bei taros iš popieriaus ir kartono gamyba	0,0
	Mažmeninė prekyba nespecializuotose parduotuvėse, kuriose vyrauja maistas, gėrimai ir tabakas	122,7
	Kita mažmeninė prekyba ne parduotuvėse, kioskuose ar prekyvietėse	0,4
	Restoranų ir pagaminto valgio teikimo veikla	4,7
	Kitų maitinimo paslaugų teikimas	0,1
	Gėrimų pardavimo vartoti vietoje veikla	0,1
	Gynybos veikla	7,0
	Ligoninių veikla	14,1
	Bendrosios paskirties ligoninių veikla	0,5
Klaipėdos r. sav.	Mažmeninė prekyba nespecializuotose parduotuvėse, kuriose vyrauja maistas, gėrimai ir tabakas	41,0
	Restoranų ir pagaminto valgio teikimo veikla	3,1
Kretingos r. sav.	Gėrimų pardavimo vartoti vietoje veikla	3,5
	Techninis ir profesinis vidurinis mokymas	0,3
Palangos m. sav.	Mažmeninė prekyba nespecializuotose parduotuvėse, kuriose vyrauja maistas, gėrimai ir tabakas	26,2
	Ligoninių veikla	0,5
Šilutės r. sav.	Ligoninių veikla	0,8
Klaipėdos regionas	-	**250,4**

Šaltinis: AAA, 2020 m.

Siekiant sumažinti Klaipėdos miesto nuotekų tinklų užsikimšimą aliejumi ir riebalais, nuo 2021 m. visose Klaipėdos miesto DGASA pradėtas vykdyti nemokamas panaudoto maistinio aliejaus atliekų iš gyventojų priėmimas. Juridiniai asmenys susidariusias aliejaus atliekas privalo perduoti šių atliekų tvarkytojams.

2.8 Kitų komunalinių atliekų tvarkymo srautų surinkimas ir tvarkymas

Komunalinių atliekų tvarkymas turi būti organizuojamas taip, kad skatintų atliekas paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti. Savivaldybės privalo užtikrinti galimybes:

- atiduoti buityje susidarančias statybines atliekas ir naudotų padangų atliekas;
- atiduoti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių ir kitas komunalines atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų;
- atiduoti buityje susidarančias pavojingąsias atliekas.

Aukščiau išvardintų atliekų surinkimas Klaipėdos regione vykdomas per DGASA, tačiau gyventojams siūlomi ir alternatyvūs šių atliekų surinkimo būdai, pvz., apvažiuojant atliekų turėtojus bei kitomis priemonėmis (papildančios sistemos, kita) (Lentelė 5). EEĮ atliekas taip pat galima perduoti EEĮ įrangos platintojui pagal principą „vienas už vieną“, t. y. atliekų turėtojai, pirkdami naują EEĮ, gali perduoti susidariusias EEĮ atliekas naujos įrangos platintojui prekybos vietoje be papildomo mokesčio tuo atveju, jei atiduodamos EEĮ atliekos yra tos pačios paskirties kaip perkama nauja EEĮ ir jei atiduodamos EEĮ atliekų kiekis (skaičiuojant įrangos vienetais) atitinka perkamos EEĮ kiekį.

Šiuo metu Klaipėdos regione veikia 10 DGASA. Informacija apie DGASA pajėgumas pateikta Lentelė 45, o jų išsidėstymas Klaipėdos regiono teritorijoje pavaizduotas Pav. 2. Visas regionines DGASA eksploatuoja KRATC, kuris turi pavojingųjų atliekų tvarkymo licenciją, suteikiančią teisę DGASA rinkti ir saugoti buities pavojingąsias atliekas iki jų perdavimo pavojingąsias atliekas tvarkančioms įmonėms.

Atliekos DGASA iš gyventojų priimamos nemokamai. Į šias aikšteles gyventojai gali atvežti didelių gabaritų buities atliekas, antrines žaliavas, tekstilės atliekas, EEĮ atliekas, liuminescencines lempas, buityje susidarančias statybos ir griovimo atliekas, naudotas padangas, akumuliatorius ir baterijas, buities pavojingąsias ir žaliąsias atliekas. Juridiniai asmenys pagal sutartis į DGASA gali pristatyti žaliąsias atliekas. Surinktos atliekos saugojamos ir apdorojamos iki jų išvežimo į atliekas tvarkančias įmones.

Lentelė 45. Regioninės ir savivaldybių DGASA Klaipėdos regione

Teritorija	DGASA adresai	Plotas, ha	Didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti atliekų kiekis, t	Paruošimo naudoti pakartotinai pajėgumai, t/m.	Apdorojimo pajėgumai, t/m
Klaipėdos m.	Šiaurės pr. 30, Klaipėda	0,4226	91	313	1 441,5
	Tilžės g. 66a, Klaipėda	0,3807	91	294	1 441,5
	Plieno g. 13, Klaipėda	0,5523	91	397	1 441,5
Klaipėdos r.	Geležinkelio pylimo g. 6, Gargždai	0,5691	113	-	1 201,5
	Ąžuolo g. 54, Vėžaičių mstl.	0,1924	81	-	594
	Statybininkų g. 9, Gargždai*	0,2	133	-	-
	Šalteikių g. 20, Glaudėnų k., Sendvario sen.*	0,2	90,091	-	-
Kretingos r.	Sodžiaus g. 86, Ankštakių k., Kretingos r.	1,2092**	93	-	961
Neringos	Nidos-Smiltynės pl. 12, Neringa	0,9211**	93	91	961
Palangos m.	Jurgučio g. 13, Joskaudų k., Kretingos r.	1,3268**	93	91	961
Skuodo r.	Piliakalnio g. 20, Puodkalių k., Skuodo r.	0,8203**	93	-	961
Šilutės r.	Šyšos 1A, Rumšų k., Šilutės r.	1,6484**	93	-	961
		Bendri pajėgumai:	-	**1 186**	**10 925**

** DGASA eksploatuoja VšĮ „Gargždų švara“*

*** Bendras plotas su žaliųjų atliekų kompostavimo aikštele.*

Šaltinis: KRATC, Klaipėdos rajono savivaldybė, 2022 m.

Siekiant mažinti vartojimą ir gyventojų išmetamų atliekų kiekį, KRATC siūlo gyventojams keistis daiktais, juos dovanoti kitiems. Visose KRATC didžiųjų atliekų aikštelėse priimami nebereikalingi baldai, buities reikmenys, knygos, žaislai. Jie sutvarkomi, suremontuojami ir atiduodami į mainų stotelę “IMK”, Tilžės g. 51, Klaipėdoje (Tilžės turgaus teritorijoje). Prireikus stalo, kėdės ar kokio nors buities aksesuaro, juos galima pasiimti nemokamai. Daiktų

mainų stotelėje IMK daiktų dalinimosi paslauga vykdoma trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 iki 16 val.

KRATC taip pat skatina gyventojus keistis daiktais internete. Gyventojų siūlomus ir mainų stotelėje esančius daiktus galima matyti ir rezervuoti KRATC internetinėje platformoje: https://mano.kratc.lt/exchange. 2021 m. 101 t pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų surado savo naujus šeimininkus, toks kiekis atliekų nepateko į sąvartyną ar atliekų deginimo jėgainę.

KRATC duomenimis, 2021 m. Klaipėdos regione per regionines aikšteles (DGASA ir ŽAKA) buvo atskirai surinkta 29,5 tūkst. tonų atliekų (Lentelė 46), iš kurių didžiausią dalį – beveik pusę sudarė žaliosios atliekos (Lentelė 47). Nuo 2020 m. Klaipėdos rajone veikia 2 VšĮ „Gargždų švara“ eksploatuojamos DGASA, 2021 m. šiose aikštelėse buvo surinkta 450 t atliekų. Iš viso Klaipėdos regione 2021 m. per DGASA buvo surinkta beveik 30 tūkst. t atliekų. Per aikštelės surenkamų atliekų kiekiai nuo 2015 m. išaugo beveik 4 kartus ir tai rodo, kad gyventojai vis daugiau naudojasi šiomis aikštelėmis arba vežėjų teikiama atliekų surinkimo paslauga apvažiavimo būdu, nes apvažiavimo būdu surinktos atliekos vis tiek pristatomos į DGASA.

Lentelė 46. Klaipėdos regione per regionines bei savivaldybių DGASA ir ŽAKA atskirai surinktos komunalinės atliekos 2015-2021 m., tonomis

Teritorija	DGASA adresai	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Klaipėdos m.	Šiaurės pr. 30, Klaipėda	638	792	996	1 551	2 244	2 797	3 014
	Tilžės g. 66a, Klaipėda	489	720	803	1 248	1 870	1 683	1 690
	Plieno g. 13, Klaipėda	406	554	725	1 334	2 431	2 700	2 982
Klaipėdos r.	Geležinkelio pylimo g. 6, Gargždai	260	474	717	938	1 230	1 425	1 430
	Ąžuolo g. 54, Vėžaičių mstl.	192	312	421	497	578	704	844
	Statybininkų g. 9, Gargždai*						123	251
	Šalteikių g. 20, Glaudėnų k., Sendvario sen.*						69	199
Kretingos r.	Sodžiaus g. 86, Ankštakių k., Kretingos r.	323	1 371	1 569	2 586	2 810	3 834	3 949
Neringos	Nidos-Smiltynės pl. 12, Neringa	167	207	410	394	544	685	840
Palangos m.	Jurgučio g. 13, Joskaudų k., Kretingos r.	101	1 618	3 280	3 163	2 509	3 446	4 013
Skuodo r.	Piliakalnio g. 20, Puodkalių k., Skuodo r.	172	218	295	506	532	634	719
Šilutės r.	Šyšos 1A, Rumšų k., Šilutės r.	118	188	256	559	1 122	2 109	2 378
Klaipėdos m.	Kaukėnų 21, Glaudėnų k., Klaipėdos r.	4 867	6 134	5 797	4 931	5 960	8 014	7 651
Klaipėdos regionas iš viso:		**7 733**	**12 589**	**15 269**	**17 707**	**21 828**	**28 223**	**29 960**

** DGASA eksploatuoja VšĮ „Gargždų švara“*

Šaltinis: KRATC, Klaipėdos rajono savivaldybė, 2021 m.

Didžiausi komunalinių atliekų kiekiai vienoje aikštelėje surenkami Palangos ir Kretingos rajono savivaldybėse, nes šiose savivaldybėse išvystyta žaliųjų atliekų surinkimo paslauga.

Lentelė 47. Klaipėdos regione per regionines bei savivaldybių DGASA ir ŽAKA atskirai surinktos komunalinės atliekos pagal rūšis 2017-2021 m., tonomis

Atliekos	2017	2018	2019	2020	2021
Statybinės atliekos	1 951	2 488	3 455	5 060	6 320
Didelių gabaritų ir medienos atliekos	1 972	3 699	5 659	5 771	5 871
Naudotos padangos	406	477	539	720	758
Žaliosios atliekos	10 665	10 652	11 500	15 569	15 419
Kitos atliekos	275	391	675	1 101	1 593
Iš viso:	**15 269**	**17 707**	**21 828**	**28 221**	**29 961**

Šaltinis: KRATC, Klaipėdos rajono savivaldybė, 2021 m.

Gyventojų priduodamų statybinių atliekų bei didelių gabaritų ir medienos atliekų kiekiai sparčiai auga – per 5 pastaruosius metus šių atliekų pridavimas aikštelėse išaugo apie 3 kartus, kitų atliekų surenkami per aikšteles kiekiai taip pat didėja.

Atliekų turėtojas padangų atliekas gali (pasirinktinai) pristatyti ne tik į DGASA, bet ir į padangų platinimo vietą ar transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugas teikiančią įmonę.

Per aikšteles surinktos didelių gabaritų ir medienos atliekos nebešalinamos sąvartyne kaip anksčiau, o yra apdorojamos KRATC Didžiųjų atliekų (baldų) apdorojimo aikštelėje, Uosių g. 7, Dumpių kaimas, Klaipėdos raj. Aikštelės pajėgumas apie 15 000 t per metus. Susmulkinus senus baldus ir kitas didelių gabaritų atliekas, susidaro degiosios atliekos, perdirbimui tinkamos medienos atliekos bei kitos antrinės žaliavos (metalo, stiklo).

Informacija apie Klaipėdos regione diegiamas/įdiegtas papildančias atliekų surinkimo sistemas ir jų operatorius pateikta Lentelė 5.

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nustatyta, kad EEĮ gamintojų ir importuotojų organizacijos privalo sudaryti sutartis su visomis savivaldybėmis (arba savivaldybių įsteigtais juridiniais asmenimis, kuriems pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą) dėl buitinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose DGASA ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo. Analogiška tvarka taikoma ir padangų gamintojams bei importuotojams. 2013 m. KRATC pasirašė sutartį dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo DGASA ir aikštelių dalinio finansavimo Nr. 13-113 su visomis trimis EEĮ gamintojų ir importuotojų organizacijomis: VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“, asociacija „EEPA“ ir VšĮ „Ekošviesa“. 2020 m. KRATC pasirašė sutartį su VšĮ „Padangų importuotojų organizacija“ dėl padangų atliekų surinkimo DGASA ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo. Analogiškos sutartys sudarytos ir su kitomis padangų importuotojų organizacijomis.

Tekstilės atliekų tvarkymas. Tekstilės atliekas gyventojai gali pristatyti į DGASA arba į specialius tekstilės konteinerius, kurie įrengti visose regiono savivaldybėse, išskyrus Neringos. Šiuo metu Klaipėdos regione aptarnaujami 152 vnt. tekstilės konteinerių, planuojama pastatyti beveik dar tiek. Tekstilės konteineriai skirti labdarai tinkamiems drabužiams ir aprangos aksesuarams surinkti: tvarkingiems rūbams, avalynei, rankinėms, užuolaidoms. 2021 m. atskirai buvo surinktos 387 t tekstilės atliekų – 129 t surinktos konteineriais, o 258 t – per DGASA. Tekstilės atliekas tvarkančios įmonės išrūšiuoja pakartotiniam naudojimui tinkamus drabužius bei avalynę (jie dažniausiai išvežami į Pakistaną ar Afrikos šalis), šluostėms tinkamas tekstilės atliekas, o likęs neperdirbamas srautas nukreipiamas deginimui arba šalinimui.

2.9 Visuomenės švietimas ir informavimas

KRATC aktyviai skleidžia informaciją apie Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo sistemą, sukurtą regioninę komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, tinkamus atliekų tvarkymo būdus bei svarbą aplinkos kokybės gerinimui, naudodamas įvairias visuomenės informavimo priemones (nuolat atnaujinamas KRATC internetinis puslapis, straipsniai spaudoje, reportažai televizijoje ir radijuje, kitos priemonės).

Bendrovė bendradarbiauja ir dalijasi patirtimi su Lietuvos ir ES šalių analogiškomis įmonėmis, Lietuvos univesitetais, įsitraukia į tvarumo ir ekologijos idėjas propaguojančius renginius „Tvarios ateities kūrėjų laboratorija“, „Atliekų kultūra Egzaminas“, „Mes darom“, „Darom prie jūros“ ir kt.

KRATC darbuotojai rengia pažintines ekskursijas Klaipėdos regioniniame sąvartyne (Dumpių k., Klaipėdos r.), skaito paskaitas moksleiviams atliekų rūšiavimo tema.

Siekiant, kad informacija apie atliekų tvarkymą pasiektų kuo daugiau regiono gyventojų, 2021 m. publikuoti straipsniai apie atliekų rūšiavimą, kompostavimą, pavojingųjų atliekų tvarkymą, atliekų sistemos pokyčius Klaipėdos regiono spaudoje. Vyko reportažai per radijo stotį „Laluna“, „Balticum TV, LRT televizijas. Gyventojams aktyviai informacija apie atliekų tvarkymą atnaujinama KRATC internetinėje svetainėje www.kratc.lt, bendrovės socialinio tinklo *Facebook* paskyroje. Pastarosiose paskyrose didelis dėmesys skiriamas atliekų prevencijos, maisto švaistymo mažinimo ir atliekų bei daiktų pakartinio naudojimo temoms. KRATC internetinėje svetainėje gyventojams prieinamai ir suprantamai pateiktas Atliekų tvarkymo (rūšiavimo) vadovas ir Rūšiavimo enciklopedija su video medžiaga.

2.10 Valstybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių 2014-2020 m. ir ankstesnio planavimo laikotarpio plano priemonių įgyvendinimo analizė

Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo sistemą galima įvertinti pagal tai, kaip įgyvendintos valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, nustatytos *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane*. Šis vertinimas pateiktas šio plano Lentelė 48.

Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plano priemonių įgyvendinimo analizės rezultatai pateikti 1 priede. Priemonės, kurios nebuvo įgyvendintos, perkeltos į šį *Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planą*.

Lentelė 48. Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytų užduočių įgyvendinimo būklės Klaipėdos regione vertinimas.

<table>
<tr><th>Eil. Nr.</th><th>VATP punktas</th><th>Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis</th><th>Įgyvendinimas</th></tr>
<tr><td colspan="4">Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys</td></tr>
<tr><td>1.</td><td>230.1.
236.
237.
8
priedas</td><td>Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos Klaipėdos regiono komunalinės biologiškai skaidžios atliekos iki 2020 metų sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 metų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų:
- 2014-2015 m. – 42.699 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų;
- 2016-2017 m. – 38.427 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų;
- 2018-2019 m. – 34.157 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų;
- nuo 2020 m. – 29.888 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų.</td><td>Įgyvendinta. 2020 m. sąvartyne pašalinta tik 3 389,8 t komunalinių biologiškai skaidžių atliekų iš viso Klaipėdos regiono. Plačiau apie šios užduoties vykdymą žr. Lentelė 30 ir Lentelė 31.</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>230.2.
242.</td><td rowspan="2">Iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).

Iki 2020 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).</td><td rowspan="2">Įgyvendinta. 2020 m. Klaipėdos regione panaudota 95,59 proc. komunalinių atliekų:
<table>
<tr><th>Savivaldybė</th><th>Perdirbta, pakartotinai ar kitaip panaudota (pavyzdžiui, energijai gauti) KA, %</th></tr>
<tr><td>Klaipėdos m. sav.</td><td>95,18</td></tr>
<tr><td>Klaipėdos r. sav.</td><td>95,54</td></tr>
<tr><td>Kretingos r. sav.</td><td>96,28</td></tr>
<tr><td>Neringos sav.</td><td>92,19</td></tr>
<tr><td>Palangos m. sav.</td><td>96,32</td></tr>
<tr><td>Skuodo r. sav.</td><td>97,45</td></tr>
<tr><td>Šilutės r. sav.</td><td>95,98</td></tr>
<tr><td>Iš viso regione:</td><td>95,59</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>3.</td><td>230.3.
242.</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>230.4.</td><td>Užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti.</td><td>Neįgyvendinta, iki užduoties įvykdymo trūksta 4,1 proc.:.
Komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų 2020 m. Klaipėdos regione buvo paruošta naudoti pakartotinai ir perdirbti (vertinant su juridinių asmenų sutvarkytais antrinių žaliavų kiekiais) 45,9%
Komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų 2020 m. Klaipėdos regione buvo paruošta naudoti pakartotinai ir perdirbti (vertinant tik per komunalinių atliekų tvarkymo sistemą ir vienkartinių pakuočių užstato sistemą surinktus ir sutvarkytus antrinių žaliavų kiekius) 30,7%</td></tr>
</table>

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
Sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekio mažinimo užduotys			
5.	239.1.	Iki 2016 metų gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje.	Įgyvendinta. **Klaipėdos m.**[12] žaliosios atliekos yra surenkamos apvažiuojant atliekų turėtojus pagal iš anksto atliekų surinkėjo viešai paskelbtą grafiką ne rečiau kaip vieną kartą per savaitę. Susikaupus didesniam kiekiui laikinai pastatomas specialus konteineris minėtoms atliekoms surinkti, taip pat gyventojai atliekas nemokamai gali atvežti į žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę. Gyventojams bei švietimo įstaigoms išdalinta 3258 individualūs konteineriai žaliųjų atliekų surinkimui ir 2061 vnt. namudinio kompostavimo konteinerių. Nuo 2020 metų žaliųjų atliekų surinkimo individualūs konteineriai išduodami ir sodininkų bendrijų nariams. **Klaipėdos r. sav.**[13] žaliosios atliekos renkamos periodiškai apvažiuojant šių atliekų turėtojus, gyventojams papildomai išdalinta beveik 6000 vnt. kompostavimo dėžių (visas kiekis bus išdalintas iki 2023 m. vidurio). Veikiančiose kapinėse pagal poreikį buvo pastatyti didelių gabaritų atliekų surinkimo konteineriai žaliosioms atliekoms. Atskirai apvažiavimo būdu surinktos atliekos nukreipiamos kompostavimui į savivaldybėje veikiančią kompostavimo aikštelę. **Palangos m.**[14] individualių namų savininkams yra išdalinta 828 vnt. kompostavimo dėžių, o žaliosios atliekos iš Palangos m. fizinių ir juridinių asmenų buvo surenkamos apvažiavimo būdu pagal suderintą komunalinių atliekų išvežimo grafiką. **Neringos sav.**[15] žaliosios atliekos iš gyventojų surenkamos apvažiavimo būdu vasarą ne rečiau karto per savaitę, žiemą – pagal poreikį, bet ne rečiau kaip kartą per mėnesį. Susidarius dideliam žaliųjų atliekų kiekiui, atliekų turėtojams sudaryta galimybė kreiptis į atliekų vežėją ir išvežti atliekas neatsižvelgiant į vežimo grafiką. Už atskirą atlygį gyventojai gali kreiptis dėl didelės talpos (8-26 m³) konteinerio pastatymo. Rudenį krentant lapams teritorijų tvarkytojas pastato konteinerius, skirtus lapams, kuriais gali pasinaudoti ir gyventojai. Gyventojams namudiniam kompostavimui išdalinti 146 vnt. 300 ltr. talpos kompostavimo konteinerių. Gyventojai ir juridiniai asmenys turi galimybę pristatyti žaliąsias atliekas į Neringoje esančią DGASA, kur jos kompostuojamos. Prie veikiančių kapinių yra įrengtos rūšiavimo konteinerių aikštelės, kuriose atskirai surenkamos stiklo, plastiko, žaliosios ir

[12] Pagal Klaipėdos m. sav. Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano ataskaitą už 2020 m.

[13] Pagal Klaipėdos r. sav. Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano ataskaitą už 2018–2020 m.

[14] Pagal Palangos m. sav. Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano ataskaitą už 2019 m.

[15] Pagal Neringos sav. Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano ataskaitą už 2020 m.

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
			mišrios komunalinės atliekos. Dalis žaliųjų atliekų, daugiausiai medžių genėjimo, panaudojamos biokuro gamybai. **Kretingos r.**[16] žaliosios atliekos iš gyventojų renkamos periodiškai apvažiuojant šių atliekų turėtojus. Taip pat organizuojamas žaliųjų atliekų, susidariusių tvarkant kapines ir kitas viešas teritorijas, surinkimas. Atskirai apvažiavimo būdu surinktos žaliosios atliekos nukreipiamos kompostavimui į savivaldybėje veikiančią kompostavimo aikštelę. Gyventojams išdalinta 814 vnt. 240 l talpos žaliųjų-biriųjų atliekų konteinerių. Šių atliekų surinkimas organizuojamas kovo-lapkričio mėnesiais, apvažiavimo būdu pagal grafiką. Gyventojams išdalintos ir pasirašytos 1227 panaudos sutartys dėl kompostavimo dėžių (konteinerių) perdavimo atliekų turėtojams. **Skuodo r.**[17] gyventojams nemokamai išdalinti 900 vnt. namudinio kompostavimo konteinerių. Žaliąsias atliekas gyventojai taip pat gali pristatyti į nuo 2014 metų veikiančią žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę Skuodo r. Puodkalių kaime. **Šilutės r.**[18] individualių namų valdos dalinai aprūpintos žaliųjų atliekų kompostavimo konteineriais, iš viso 2000 vnt. Prie kapinių yra pastatyti konteineriai skirti surinkti ir žaliosioms atliekoms. Gyventojai žaliąsias atliekas gali priduoti DGASA Rumšų k., kurią administruoja KRATC.
6.	239.2.	Iki 2016 metų baigti įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos, arba mechaninio apdorojimo įrenginius, kuriuose biologiškai skaidžios atliekos būtų apdorojamos, prieš jas perduodant naudoti energijai gauti.	Įgyvendinta. 2015 m. rugsėjo mėn. Klaipėdos regioninio sąvartyno teritorijoje, Dumpių kaime pradėjo veikti mechaninio rūšiavimo gamykla. Joje atskiriamos antrinės žaliavos, inertinės medžiagos. Likusi degi frakcija, tame tarpe ir žaliosios atliekos vežamos į UAB „Fortum Klaipėda“ (nuo 2021 m. UAB „Klaipėda Gren“) termofikacinę jėgainę ir panaudojamos energijos gavybai.
7.	239.3.	Iki 2019 metų įdiegti maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinktoms maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.	Įgyvendinama šiuo metu. Užduoties įgyvendinimas pavėlintas nacionaliniu mastu (*– iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą*). Klaipėdos m. pradėta vykdyti. KRATC parengė investicinį projektą „Maisto atliekų apdorojimo infrastruktūros sukūrimas Klaipėdos RATC“ ir pateikė paraišką dėl projekto

[16] Pagal Kretingos r. sav. Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano ataskaitą už 2019 m.

[17] Pagal Skuodo r. sav. Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano ataskaitą už 2020 m.

[18] Pagal Šilutės r. sav. Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano ataskaitą už 2018 m

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
			įgyvendinimo ir finansavimo iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų pagal 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus panaudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.2.1-APVA-R-008 priemonę „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“. Individualiam kompostavimui Klaipėdos m. išdalinta 2061 vnt. namudinio kompostavimo dėžių. Taip pat 2019 m. išdalinti 2861 vnt. 0,24 m^3 konteineriai žaliųjų atliekų surinkimui individualioms valdoms ir 68 vnt. 1,1 m^3 konteineriai ugdymo įstaigoms. Į konteinerius gyventojai ir įstaigos gali išmesti žaliąsias atliekas ir vaisių bei daržovių atliekas (dalinis maisto atliekų surinkimas). Žaliąsias ir augalinės kilmės maisto atliekos apdorojamos Glaudėnų žaliųjų atliekų aikštelėje. Palangos m. 2020 metais įrengti bendro naudojimo konteineriai, skirti virtuvės/maisto atliekų surinkimui Palangos daugiabučių namų kvartaluose (iš viso 17 vnt.). Neringos sav. 2015 m. įgyvendino projektą „Prieplaukos aptarnavimo pastato žvejų reikmėms aprūpinimas šiuolaikiška įranga“. Šio projekto metu žvejams suteikta galimybė susidariusias maisto (daugiausia žuvies atliekas) kompostuoti moderniame automatiniame kompostavimo įrenginyje. 2022 m. visos Klaipėdos regiono savivaldybės, išskyrus Skuodo ir Šilutės rajonų savivaldybes, pateikė paraiškas dėl dotacijų biologinių atliekų surinkimo priemonėms įsigyti ir 2023 m. planuoja įsigyti 9 696 biologinių atliekų surinkimo priemones.
8.	239.4.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą pagal galimybes suderinti su komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūra.	Pradėta įgyvendinti, priemonė bus tęsiama 2021-2027 m. laikotarpyje. 2022 m. su AB „Klaipėdos vanduo“ pasirašytas ketinimų protokolas dėl po maisto atliekų apdorojimo gautos biomasės perdavimo į AB „Klaipėdos vanduo“ nuotekų dumblo anaerobinio apdorojimo įrenginius. Planuojami ir techniniai sprendiniai – biomasės perdavimas pulpovamzdžiu iš KRATC maisto atliekų apdorojimo įrenginių į AB „Klaipėdos vanduo“ nuotekų dumblo anaerobinio apdorojimo įrenginius.
Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtros užduotys			
9.	246.1.	Iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti.	Įgyvendinta. Klaipėdos regiono sav. patvirtintos konteinerių aikštelių išdėstymo schemos, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jos atnaujinamos.

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
			Klaipėdos m. sav. mišrių komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerių stovėjimo vietų ir aikštelių išdėstymo schema patvirtinta Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2010 m. lapkričio 12 d. įsakymu Nr. AD1-2011 „Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės mišrių komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerių stovėjimo vietų ir aikštelių išdėstymo schemos patvirtinimo“ (Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. gegužės 18 d. įsakymo Nr. AD1-679 redakcija). Klaipėdos r. sav. teritorijoje antrinių žaliavų ir komunalinių atliekų surinkimo konteinerių išdėstymo schema parengta VšĮ „Gargždų švara“, skelbiama VšĮ „Gargždų švara“ interneto svetainėje (VšĮ „Gargždų švara“ komunalinių atliekų tvarkymo žemėlapis). Palangos m. sav. antrinių žaliavų konteinerių aikštelių išdėstymo schemos patvirtintos Palangos miesto savivaldybės tarybos 2009 m. gegužės 8 d. sprendimu Nr. T2-129 „Dėl Palangos miesto savivaldybės antrinių žaliavų konteinerių aikštelių išdėstymo schemos patvirtinimo“. Neringos savivaldybės komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerių stovėjimo vietų bei požeminių konteinerių aikštelių išdėstymo sąrašus ir išdėstymo schemos, patvirtintos Neringos savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. birželio 6 d. įsakymu Nr. V13-309 „Dėl Neringos savivaldybės komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų konteinerių bei požeminių konteinerių aikštelių sąrašų ir išdėstymo schemų patvirtinimo“. Kretingos r. sav. modernizuojamų ir naujai įrengiamų komunalinių atliekų konteinerių aikštelių sąrašas ir išdėstymo schemos patvirtintos Kretingos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. A1-766 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės modernizuojamų ir naujai įrengiamų komunalinių atliekų konteinerių aikštelių sąrašo ir išdėstymo schemų patvirtinimo“, Kretingos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. A1-766 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės modernizuojamų ir naujai įrengiamų komunalinių atliekų konteinerių aikštelių sąrašo ir išdėstymo schemų patvirtinimo“, Kretingos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. A1-348 „Dėl naujai įrengiamų požeminių konteinerių aikštelių schemų tvirtinimo“, Kretingos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. rugsėjo 24 d. įsakymu Nr. A1-810 „Dėl modernizuojamų ir naujai įrengiamų antžeminių konteinerių aikštelių schemų tvirtinimo“, Kretingos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. rugsėjo 24 d. įsakymu Nr. A1-811 „Dėl naujai įrengiamų pusiau požeminių konteinerių aikštelių schemų tvirtinimo“, Kretingos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. gegužės 20 d. įsakymu Nr. A1-529 „Dėl modernizuojamų ir naujai įrengiamų antžeminių konteinerių aikštelių schemų tvirtinimo“, Kretingos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
			2022 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. A1-916 „Dėl naujai įrengiamų pusiau požeminių konteinerių aikštelių schemų tvirtinimo“. Pagal Skuodo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nurodytą informaciją, Skuodo r. sav. parengtos ir patvirtintos konteinerių aikštelių išdėstymo schemos bei Skuodo rajono savivaldybė planavo atnaujintą schemą pasitvirtinti 2016 m. vasarą. Šilutės m. esamų buitinių atliekų surinkimo pusiau požeminių konteinerių aikštelių išdėstymo vietų sąrašas patvirtintas Šilutės rajono savivaldybės administracijos direktorius 2020 m. rugpjūčio 24 d. Nr. A1-1011 įsakymu „Dėl Šilutės miesto ir Šilutės rajono savivaldybės buitinių atliekų surinkimo pusiau požeminių konteinerių aikštelių vietų“. Esamų ir planuojamų buitinių atliekų surinkimo pusiau požeminių konteinerių aikštelių išdėstymo schema Šilutės m. ir Šilutės r. savivaldybėje skelbiama https://www.silute.lt/veiklos-sritys/aplinkosauga-ir-atlieku-tvarkymas/buitiniu-atlieku-tvarkymas/1009. Pagal Skuodo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nurodytą informaciją, Skuodo r. sav. parengtos ir patvirtintos konteinerių aikštelių išdėstymo schemos bei Skuodo rajono savivaldybė planavo atnaujintą schemą pasitvirtinti 2016 m. vasarą. Šilutės m. esamų buitinių atliekų surinkimo pusiau požeminių konteinerių aikštelių išdėstymo vietų sąrašas patvirtintas Šilutės rajono savivaldybės administracijos direktorius 2020 m. rugpjūčio 24 d. Nr. A1-1011 įsakymu „Dėl Šilutės miesto ir Šilutės rajono savivaldybės buitinių atliekų surinkimo pusiau požeminių konteinerių aikštelių vietų“. Esamų ir planuojamų buitinių atliekų surinkimo pusiau požeminių konteinerių aikštelių išdėstymo schema Šilutės m. ir Šilutės r. savivaldybėje skelbiama https://www.silute.lt/veiklos-sritys/aplinkosauga-ir-atlieku-tvarkymas/buitiniu-atlieku-tvarkymas/1009.
10.	246.2.	Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus: 246.2.1 ir 246.2.2 Klaipėdos miesto savivaldybės gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 600 gyventojų, o kitose Klaipėdos regiono savivaldybėse – 800 gyventojų, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;	Įgyvendinta. Klaipėdos m. sav. viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė tenka 566 gyventojams, Klaipėdos r. sav. – 615 gyventojų, Kretingos r. sav. – 744 gyventojams, Neringos sav. – 115 gyventojų, Palangos m. sav.– 227 gyventojams, Skuodo r. sav. – 414 gyventojų, Šilutės r. sav. – 465 gyventojams.[19]. Rengiant ir atnaujinat konteinerių aikštelių išdėstymo schemas Klaipėdos regiono savivaldybėse įvertinti atstumtai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių.

[19] Pagal AAA skelbiamą Apibendrintą informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemas Lietuvos savivaldybėse 2020 metais.

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
		246.2.3. vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas; 246.2.4. savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose.	Įgyvendinta, išskyrus aikšteles sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose Skuodo r. sav.[20]

[20] Pagal AAA skelbiamą Apibendrintą informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemas Lietuvos savivaldybėse 2020 metais.

2.11 Komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizė

Žemiau pateikta komunalinių atliekų tvarkymo Klaipėdos regione stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizė.

Stiprybės

Komunalinių atliekų tvarkymo paslauga yra prieinama ir teikiama visiems atliekų turėtojams Klaipėdos regiono savivaldybėse 100 proc., išskyrus Šilutės rajono savivaldybę, kurioje ši paslauga teikiama ne visiems sodų paskirties objektų savininkams. Tačiau visi sodų paskirties objektų savininkai gali nemokamai naudotis DGASA ir ŽAKA paslaugomis, artimiausiais bendro naudojimo konteineriais.
Sukurta regioninė komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra Klaipėdos regione – Klaipėdos regioninis sąvartynas, mišrių komunalinių atliekų Mechaninio apdorojimo įrenginys, Didžiųjų atliekų (baldų) apdorojimo aikštelė, DGASA ir ŽAKA, pradėtas įgyvendinti maisto atliekų apdorojimo pajėgumų sukūrimo projektas. Per regionines aikšteles surenkamų atliekų kiekiai nuo 2015 m. išaugo beveik 4 kartus ir tai rodo, kad gyventojai vis daugiau naudojasi šiomis aikštelėmis arba vežėjų teikiama atliekų surinkimo paslauga apvažiavimo būdu, nes apvažiavimo būdu surinktos atliekos pristatomos į KRATC aikšteles.
Daugiau kaip 95 proc. Klaipėdos regione susidariusių komunalinių atliekų yra panaudojamos (perdirbamos ir panaudojamos energijai gauti) ir tik labai nedidelė dalis šalinama sąvartyne (mažiau kaip 5 proc.). Atliekų naudojimas energijai gauti leido ženkliai sumažinti komunalinių atliekų, tame tarpe ir biologiškai skaidžių atliekų, šalinimą sąvartyne.
Komunalinės atliekos renkamos atskirais srautais, pvz., antrinės žaliavos ir pakuočių atliekos, žaliosios, didelių gabaritų, elektros ir elektroninės įrangos atliekos, tekstilės atliekos ir kt. Regione vystomas žaliųjų atliekų namudinis kompostavimas, gyventojams suteikta beveik 22 tūkst. vnt. namudinio kompostavimo priemonių. Savivaldybės intensyviai ruošiasi maisto atliekų rūšiuojamajam surinkimui nuo 2024 m., planuojami ir įsigyjami maisto atliekų surinkimo konteineriai su valstybės parama.
Sukurtas *Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano* reikalavimus atitinkantis antrinių žaliavų surinkimo aikštelių tinklas (viena antrinių žaliavų aikštele regione naudojasi 282 daugiabučių namų gyventojai arba 145 butai). Klaipėdos regione net 97 proc. individualių namų valdų yra aprūpintos individualiais rūšiavimo konteineriais, kuriais surenkama du kartus daugiau antrinių žaliavų vienam gyventojui, palyginus su bendro naudojimo konteineriais.
Atskirai surenkamų komunalinių atliekų kiekiai regione kasmet didėja, o mišrių komunalinių atliekų – mažėja.
Kasmet didesnis dėmesys skiriamas atliekų prevencijai ir pakartotiniam naudojimui, vykdomos įvairios visuomenės švietimo ir informavimo kampanijos. Visose KRATC didžiųjų atliekų aikštelėse priimami nebereikalingi baldai, buities reikmenys, knygos, žaislai. Jie sutvarkomi, suremontuojami ir atiduodami į mainų stotelę "IMK" Tilžės turgaus teritorijoje Klaipėdoje. Gyventojų siūlomus ir mainų stotelėje esančius daiktus galima matyti ir rezervuoti KRATC internetinėje platformoje.

Silpnybės

Klaipėdos regione kaip ir visoje Lietuvoje neįvykdyta 2020 m. valstybinė užduotis paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti mažiausiai 50 proc. komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų. Tai rodo ne tik žemą rūšiuojamojo surinkimo lygį savivaldybėse, bet

ir sistemines šalies problemas, organizuojant bei tvarkant pakuočių atliekas, gamintojų ir importuotojų vangumą efektyvinti komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų tvarkymą.
Antrinių žaliavų rūšiavimas kolektyviniais konteineriais nėra efektyvus, daugiabučių namų gyventojams trūksta motyvacijos rūšiuoti atliekas. Panašus nusiteikimas gali būti rūšiuojant ir maisto atliekas.
Mišrios komunalinės atliekos vis dar sudaro didžiausią komunalinių atliekų srautą. Regione perdirbama tik 28 proc. surinktų komunalinių atliekų, didžioji dalis – 69 proc. sudeginama.
Iki šiol Klaipėdos regione neįdiegta maisto atliekų rūšiuojamojo surinkimo sistema, maisto atliekos kartu su mišrių atliekų srautu patenka į deginimo įrenginius, neišnaudojamas jų perdirbimo potencialas.
Savivaldybių požiūrių skirtumai ir vieningos nuomonės neradimas, plėtojant regioninę atliekų tvarkymo infrastruktūrą, silpnina Klaipėdos regioninės atliekų tvarkymo sistemos įvaizdį ir mažina progresą.
Galimybės
ES ir nacionalinė finansinė parama komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrai: rūšiuojamajam atliekų surinkimui, DGASA tinklo plėtrai.
Žiedinės ekonomikos politika bei strategija sudaro galimybes plėtoti atliekų rūšiavimą ir perdirbimą, keisti visuomenės požiūrį į atliekų vengimą bei pakartotinį naudojimą.
Grėsmės
Visuomenės aplinkosauginis sąmoningumas, motyvacija bei nusiteikimas rūšiuoti bus vangus ir rūšiuotų atliekų kiekiai augs nepakankamai, kad būtų užtikrintas rūšiuojamojo surinkimo bei perdirbimo užduočių vykdymas.
Nesant pakankamų privačių paruošimo perdirbimui bei perdirbimo pajėgumų, savivaldybės susidurs su sunkumais realizuoti atskirai surinktas komunalinių atliekų frakcijas.
Esant per mažam paramos lygiui rūšiuojamajam surinkimui, jo infrastruktūrai, finansinė našta bus perkelta atliekų turėtojams ir reikės didinti vietinės rinkliavos dydžius, nors gyventojai vis daugiau ir daugiau rūšiuos komunalines atliekas.

3 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA 2021-2027 m.

Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, tikslai ir uždaviniai iki 2027 m. nustatyti vadovaujantis *Valstybiniu atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planu*. Plėtojant Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, siekiama išlaikyti žemą komunalinių atliekų šalinimo lygį, mažinti atliekų naudojimą energijai gauti ir įgyvendinti aukštesnio prioriteto atliekų prevencijos ir tvarkymo būdus.

Laikantis nustatytųjų prioritetų, pirmiausia turi būti vengiama komunalinių atliekų susidarymo, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, turi būti paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbamos.

3.1 Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys iki 2027 m.

Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatomos įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, kurias kaip pareigą savivaldybėms nustato *Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planas,* pateiktos Lentelė 49. Šioje lentelėje taip pat numatyta, kurios komunalinių atliekų tvarkymo užduotys bus vykdomos per savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, o kurios – savivaldybėms bendradarbiaujant – per sukurtą regioninę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

Lentelė 49. Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys ir planuojamas jų įgyvendinimas Klaipėdos regione

Eil. Nr.	VAPTP punktas	Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas Klaipėdos regione
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys			
	260. Komunalinių atliekų tvarkymo sistema kiekvienoje Lietuvos savivaldybėje, planuojant įrenginių plėtrą ir pajėgumus, turi būti organizuojama atskirai surenkant atliekas taip, kad būtų įgyvendintos šios valstybinės užduotys		
1.	260.1.	– iki 2025 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį);	Atsakinga Lietuvos valstybė, šios valstybinės užduotys bus pasiektos savivaldybėms įgyvendinus 261.1 p. nustatytas užduotis
2.	260.2	– iki 2030 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį);	
3.	260.3	– iki 2030 m. sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį).	Regioniniu principu: savivaldybėms bendradarbiaujant – per sukurtą Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.
Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtros užduotys savivaldybėms ir regionams			
4.	261.1	– atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis 2023 m. turi sudaryti ne mažiau kaip 60 proc., 2024 m. – 65 proc., 2025 m. – 70 proc., 2026 m. – 75 proc., 2027 m. – 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.	Savivaldybės/ Klaipėdos RATC Savivaldybės plėtos rūšiuojamąjį surinkimą konteineriais bei bendradarbiaujant su Klaipėdos RATC plėtojant DGASA tinklą
5.	261.2	– iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą. Biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą;	Savivaldybės
6.	261.3.	– sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti;	Savivaldybės / Klaipėdos RATC

Eil. Nr.	VAPTP punktas	Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas Klaipėdos regione
7.	261.4	– atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;	Savivaldybės / Klaipėdos RATC
9.	261.5	– iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;	Savivaldybės / Klaipėdos RATC
10.	261.6	– iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingąsias atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas).	Savivaldybės / Klaipėdos RATC
	261.7	užtikrinti, kad gyventojai būtų aprūpinti tinkamomis priemonėmis atliekoms surinkti pagal šiuos minimalius reikalavimus:	
11.		– 261.7.1. gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka;	Savivaldybės
12.		– 261.7.2. kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku;	Savivaldybės
13.		– 261.7.3. individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku;	Savivaldybės
14.		– 261.7.4. pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojo užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės);	Savivaldybės / Klaipėdos RATC
15.		– 261.7.5. iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų;	Savivaldybės / Klaipėdos RATC
16.		– 263.3. plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą;	Savivaldybės / Klaipėdos RATC

3.2 Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 27 straipsniu pagrindinis regioninio atliekų prevencijos ir tvarkymo plano tikslas – suderinti savivaldybių veiksmus organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant kelioms savivaldybėms bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius. Klaipėdos regionas apima Klaipėdos miesto, Klaipėdos rajono, Kretingos rajono, Neringos, Palangos miesto, Skuodo rajono ir Šilutės rajono savivaldybių teritorijas.

Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas atnaujina *Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planą,* patvirtintą Klaipėdos regiono plėtros tarybos 2014 m. lapkričio 18 d. sprendimu Nr. 51/3S-27 „Dėl Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano patvirtinimo“. Šiame plane numatytos 2021–2027 m. planavimo laikotarpio priemonės, užtikrinančios *Nacionaliniame pažangos plane* nustatytų strateginių atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų ir pažangos uždavinių, bei *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane* nustatytų užduočių įgyvendinimą.

Pagrindinis Klaipėdos regiono organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tikslas – užtikrinti, kad viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga būtų visuotinė, geros kokybės, prieinama (įperkama) ir atitiktų aplinkos apsaugos, techninius-ekonominius ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus.

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetais ir siekiant įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, nustatomi šie **Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 metų**:

1 tikslas. Bendradarbiaujant su atliekų turėtojais, ugdyti jų sąmoningumą ir atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (keisti požiūrį, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti)

1.1. uždavinys. Padidinti visuomenės įsitraukimą įgyvendinant atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetus per partnerystes, didesnį komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir įvairias žiniasklaidos priemones

1.2. uždavinys. Stiprinti KRATC ir savivaldybių darbuotojų administracinius gebėjimus žiedinės ekonomikos, atliekų prevencijos ir efektyvaus tvarkymo srityse

2 tikslas. Mažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ir šiukšlinimą

2.1. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti maisto švaistymą

2.2. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ar jų pavojingumą

2.3. uždavinys. Plėtoti ir vystyti paruošimo naudoti pakartotinai veiklą

2.4. uždavinys. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles

3 tikslas. **Didinti komunalinių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir mažinti mišrių komunalinių (nerūšiuotų) atliekų kiekius**

3.1. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis

3.2. uždavinys. Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto atliekų) rūšiuojamojo surinkimo apimtis

3.3. uždavinys. Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) apimtis

3.4. uždavinys. Plėtoti kitų paruošimui naudoti pakartotinai ir perdirbimui tinkamų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas

3.5. uždavinys. Vystyti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas

4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą

4.1. uždavinys. Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą

4.2 uždavinys. Plėtoti Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą

4.3 uždavinys. Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti regioninę komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, optimizuoti jos darbą ir poveikį aplinkai

4.4 uždavinys. Panaudoti komunalinių atliekų medžiaginius bei energetinius išteklius

4.5 uždavinys. Vykdyti atliekų monitoringą ir poveikio klimato kaitai stebėseną

3.3 Komunalinių atliekų srautų susidarymo ateityje vertinimas

Susidarančių komunalinių atliekų kiekis ateityje priklausys nuo gyventojų skaičiaus kitimo, ekonominio augimo ir vartojimo pokyčių. Ekonominio augimo prognozės gali kisti nuo geopolitinės situacijos ir kitų priežasčių, kurias prognozuoti šiuo metu yra sudėtinga. Analizuojant pastarųjų metų gyventojų skaičiaus pokytį Klaipėdos regiono savivaldybėse (Lentelė 10) matyti, kad per 9 metus gyventojų skaičius regione pakito labai neženkliai. Savivaldybių duomenimis, 2021 m. Klaipėdos regione gyveno 350,4 tūkst. gyventojų. Palyginus su 2013 m. duomenimis, gyventojų skaičius Klaipėdos regione sumažėjo tik 0,6 proc. Klaipėdos mieste gyventojų skaičius analizuojamu laikotarpiu svyravo, tačiau 2021 m. buvo beveik toks pat kaip 2013 m. Gyventojų mažėjimo kasmet tendencija stebima Skuodo ir Šilutės rajonų savivaldybėse, Kretingos rajono savivaldybėje pastaraisiais metais gyventojų skaičius išlieka ganėtinai stabilus, o Klaipėdos rajono, Palangos miesto ir Neringos savivaldybėse stebimas gyventojų skaičiaus didėjimas. Tikėtina, kad panašios demografinės tendencijos išliks ir iki 2027 m.

Atsižvelgiant į gyventojų skaičiaus pokyčio tendencijas, prognozuojamas komunalinių atliekų susidarymas pateiktas Lentelė 50:

Lentelė 50. Prognozuojamas komunalinių atliekų susidarymas Klaipėdos regione iki 2027 m.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Komunalinės atliekos, surenkamos per KA tvarkymo sistemą, t	133 167	133 724	134 746	136 532	138 556	140 317
Namudinis kompostavimas, t	6 767	6 767	8 444	10 189	12 007	13 408
Vienkartinės pakuotės, surenkamos per USAD sistemą, t	3 673	3 746	3 821	3 898	3 976	4 055
Iš viso komunalinės atliekos, t	**143 607**	**144 238**	**147 012**	**150 618**	**154 539**	**157 781**

Vertinant komunalinių atliekų sudėtį buvo daroma prielaida, kad šių atliekų sudėtis planavimo laikotarpiu nesikeis. Prognozuojama, kad per savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas surenkamų atliekų kiekiai kasmet po truputį didės (neįtraukiant naudotų padangų, kurios nėra laikomos komunalinėmis atliekomis, nors ir toliau šios atliekos bus surenkamos per DGASA, tačiau vertinant inertinių atliekų didesnę kontrolę ir atskirą surinkimą, nes šiuo metu inertinės atliekos mišriose atliekose sudaro net 26-27 proc.). Šis padidėjimas prognozuojamas dėl savivaldybių planuojamos žaliųjų atliekų atskiro surinkimo plėtros, nes žaliųjų atliekų atskiras surinkimas įprastai padidina komunalinių atliekų kiekius. Taip pat dėl skatinimo augs biologinių atliekų namudinis kompostavimas, bus sukurta jo apskaitos sistema, kasmet šiek tiek augs ir vienkartinių užstatinių pakuočių surinkimas per USAD sistemą.

Kadangi juridinių asmenų mišrios komunalinės atliekos yra surenkamos kartu su gyventojų atliekomis, todėl vertinant komunalinių atliekų srautus ir rūšiuojamojo surinkimo užduotis buvo įtrauktos ir kitos juridinių asmenų atliekos, kurios statistiškai priskiriamos komunalinėms atliekoms. Informacija apie prognozinius komunalinių atliekų srautus Klaipėdos regione 2021-2027 m. pateikta Lentelė 51.

Kaip matyti iš prognozinių atliekų srautų, savivaldybėms intensyviai plėtojant rūšiuojamojo surinkimo sistemas, 2027 m. prognozuojamas ženklus (daugiau nei 2 kartus) mišrių komunalinių kiekių mažėjimas bei labai ženklus atskirai surenkamų atliekų srautų kiekių išaugimas (beveik 3 kartus). Norint pasiekti 2027 m. 80 proc. atskiro surinkimo užduotį, turės būti maksimaliai išnaudojama jau sukurta rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūra (antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų konteineriai, žaliųjų atliekų, tekstilės konteineriai, DGASA, ŽAKA, surinkimas apvažiavimo būdu, papildančios sistemos, USAD sistema ir pan.) bei plėtojama nauja (maisto atliekų surinkimo konteineriai, tankinamas pakuočių atliekų, tekstilės atliekų konteinerių, DGASA tinklas).

Lentelė 51. Komunalinių atliekų kiekių ir sudėties prognozė Klaipėdos regione 2021-2027 m.

Sistema	Atliekų frakcija	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Komunalinių atliekų tvarkymo sistema (KATS), finansuojama VR lėšomis	Mišrios komunalinės atliekos	97 204	93 708	71 626	64 366	56 864	49 340	40 328
	Atskirai surinktos komunalinės atliekos	*36 020*	*39 459*	*62 099*	*70 380*	*79 667*	*89 217*	*99 990*
	Žaliosios atliekos	12 431	13 052	13 705	15 075	16 583	17 909	17 909
	Maisto atliekos	-	-	-	4 123	5 154	6 185	6 185
	Pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos (popieriaus ir kartono, plastikų, stiklo ir metalų atliekos)	13 405	15 304	16 958	20 207	24 085	29 120	33 488
	Didžiosios atliekos	5 976	6 574	7 560	8 694	10 433	12 519	15 023
	Medienos atliekos	2 058	2 264	2 490	2 739	3 150	3 622	4 166
	Tekstilės atliekos	419	460	506	557	1 114	2 507	5 516
	EEĮ, baterijų ir akumuliatorių atliekos	1 453	1 496	1 541	1 587	1 635	1 668	1 718
	Inertinės atliekos	-	-	19 000	17 000	17 000	15 000	15 000
	Buityje susidarančios pavojingos atliekos	44	48	53	59	73	92	114
	Kitos atliekos	134	134	134	134	134	134	134
	Pakartotinio naudojimo daiktai	101	126	152	205	307	460	736
	Iš viso komunalinių atliekų (KATS)	**133 224**	**133 167**	**133 724**	**134 746**	**136 532**	**138 556**	**140 317**
Namudinis kompostavimas	Žaliosios atliekos	6 767	6 767	6 767	7 444	8 189	9 007	9 908
	Maisto atliekos	-	-	-	1 000	2 000	3 000	3 500
USAD	Užstatinių pakuočių atliekos	3 601	3 673	3 746	3 821	3 898	3 976	4 055
	Iš viso komunalinių atliekų (be JA)	**143 592**	**143 607**	**144 238**	**147 012**	**150 618**	**154 539**	**157 781**
Juridinių asmenų (JA) komunalinės atliekos	Pakuočių atliekos	15 011	15 761	16 549	17 377	18 246	19 158	20 116
	Žaliosios atliekos	2 988	2 988	3 138	3 294	3 459	3 805	4 186
	Maisto atliekos	250	250	250	250	250	250	250
	Didžiosios atliekos	2 477	2 972	3 566	4 280	5 136	6 676	8 679
	Biologinės atliekos	500	600	720	864	1 037	1 244	1 493
	Kitos biologiškai neskaidžios atliekos	3 416	3 416	3 074	2 767	2 490	2 241	2 017
	Gatvių valymo atliekos	5 815	5 815	5 815	5 815	5 815	5 815	5 815
Šiukšlių rinkimo atliekos	Talkų metu surinktos atliekos	716	609	517	414	331	265	212
	Iš viso komunalinių atliekų (su JA)	**174 765**	**176 019**	**177 869**	**182 073**	**187 382**	**193 995**	**200 549**

3.4 Komunalinių atliekų srautų tvarkymo ateityje vertinimas

Numatytų komunalinių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo priemonių įgyvendinimo ir planuojamo pasiekti efekto vertinimas pateiktas 3.4.1-3.4.5 skyriuose. Informacija apie iki 2027 m. planuojamus pasiekti komunalinių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo rodiklius Klaipėdos regione pateikta Lentelė 52. Kaip keisis planuojami komunalinių atliekų tvarkymo būdai pavaizduota Pav. 13.

Planuojant komunalinių atliekų tvarkymą, atsižvelgta į nustatytas valstybines komunalinių atliekų tvarkymo užduotis (Lentelė 53). Vertinama, kad įgyvendinus numatytas *Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* priemones, 2027 m. atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis pasieks 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio regione (Lentelė 53). Prognozuojama, kad sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekis ir toliau mažės ir 2027 m. sudarys apie 3 proc. nuo visų į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patekusių komunalinių atliekų kiekio. Labiausiai keisis perdirbamų ir naudojamų energijai gauti atliekų kiekių santykis. 2027 m. pavykus pasiekti 80 proc. rūšiuojamojo surinkimo užduotį, perdirbimui ir pakartotiniam naudojimui turėtų būti paruošiamas 61 proc. komunalinių atliekų, o sudeginama – 36 proc. (nevertinant inertinių atliekų tvarkymo).

Komunalinių atliekų tvarkymo srautai, sukūrus reikiamą komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą Klaipėdos regione, pavaizduoti Pav. 14.

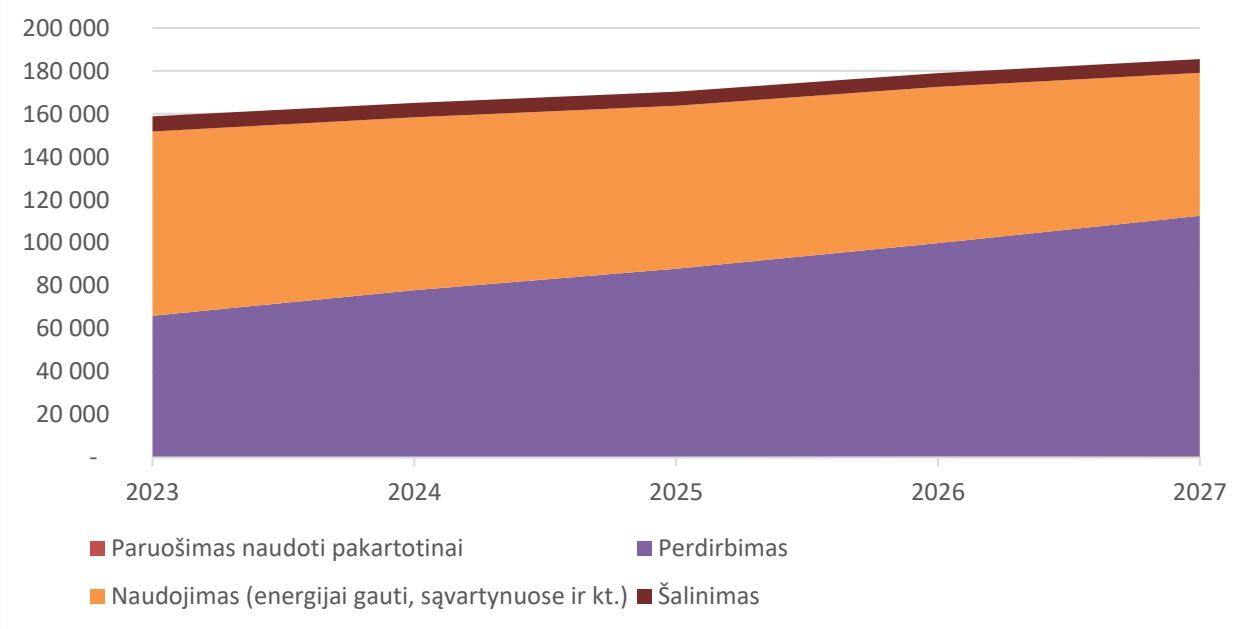

Pav. 13. Planuojamos Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo tendencijos pagal atliekų tvarkymo būdus (vertinant ir juridinių asmenų komunalines atliekas, tačiau nevertinant inertinių atliekų tvarkymo) iki 2027 m., tonomis

Lentelė 52. Prognozuojami komunalinių atliekų tvarkymo srautai (vertinant ir juridinių asmenų komunalines atliekas) pagal atliekų tvarkymo būdą Klaipėdos regione 2021-2027 m., tonomis

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Paruošimas naudoti pakartotinai	101	126	152	205	307	460	736
Perdirbimas	59 223	62 514	65 860	77 732	87 570	99 443	111 837
Naudojimas (energijai gauti, sąvartynuose ir kt.)	108 023	106 014	85 826	80 539	75 984	72 646	66 621
Šalinimas	7 418	7 364	7 032	6 597	6 521	6 446	6 355

Lentelė 53. Valstybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimas Klaipėdos regione iki 2027 m.

Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Planuojamas paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti Klaipėdos regiono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)	*36%*	*42%*	*47%*	*52%*	*56%*	*61%*
Planuojamas šalinti Klaipėdos regiono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)	*4%*	*4%*	*4%*	*4%*	*4%*	*3%*
Rūšiuojamojo surinkimo užduotys						
Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis atitinkamais metais turi sudaryti ne mažiau kaip nurodytas proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.		**60%**	**65%**	**70%**	**75%**	**80%**
Planuojamas susidarymo vietoje sutvarkyti biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinkti Klaipėdos regiono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)		*60%*	*65%*	*70%*	*75%*	*80%*
Iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų						**8 papildomos DGASA**

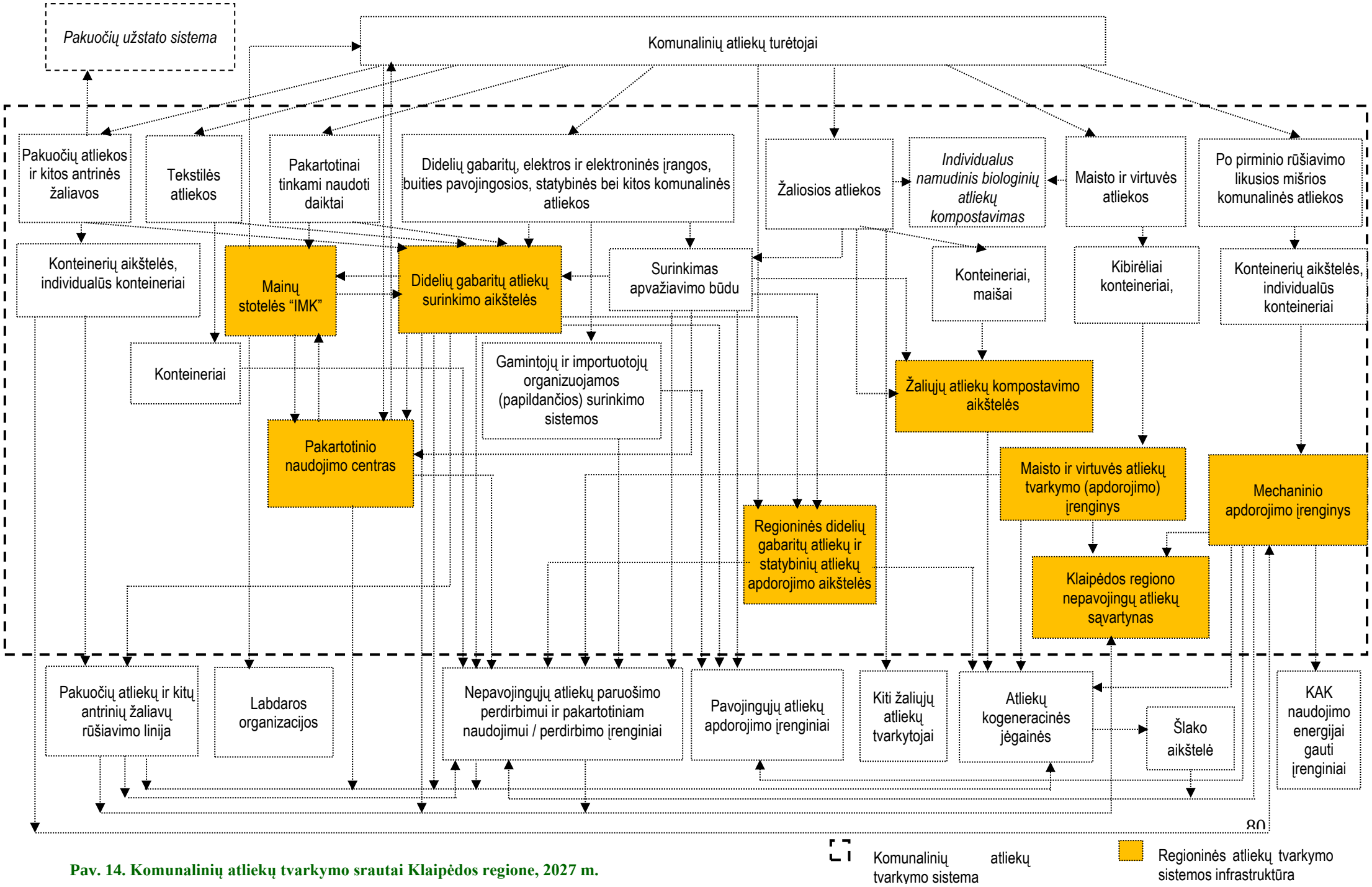

Pav. 14. Komunalinių atliekų tvarkymo srautai Klaipėdos regione, 2027 m.

3.4.1 Komunalinių atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo ateityje vertinimas

Atliekų prevencija yra aukščiausias prioritetas atliekų susidaryme ir tvarkyme. Atliekų prevencijos tikslas – vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, kenksmingų medžiagų kiekį medžiagose ir produktuose.

Iki 2027 m. Klaipėdos regione planuojama skirti ypatingą dėmesį visuomenės švietimui ir informavimui atliekų prevencijos srityje bei vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones atliekų prevencijos ir atsakingo vartojimo srityje (pvz., leisti straipsnius, laidas, organizuoti renginius ir pan.). Viešinimo kampanijomis bei įvairiais projektais bus siekiama ugdyti atliekų turėtojų sąmoningumą bei atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (keisti požiūrį, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti).

Didelis dėmesys bus skiriamas maisto atliekų prevencijai, o tų atliekų, kurių neįmanoma išvengti – tinkamam atskyrimui ir sutvarkymui, daugkartinių gaminių naudojimui, vienkartinių plastikinių gaminių vartojimo mažinimui, buityje susidarančių pavojingųjų atliekų vengimui ir pan.

Lietuvoje nėra nei duomenų, nei skaičiavimo metodikos, kiek galima sumažinti komunalinių atliekų kiekį, taikant atliekų prevencijos priemones, todėl iki 2027 m. kiekybinis atliekų prevencijos rodiklis nenustatomas. Didžiausios pastangos bus nukreiptos į mišrių komunalinių atliekų kiekio mažinimą, siekiant, kad 2027 m. vienas gyventojas sugeneruotų ne daugiau kaip 114 kg/metus MKA (2021 m. šis rodiklis buvo 277 kg/metus).

Atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose produktų ar jų sudedamųjų dalių paruošimas naudoti pakartotinai yra išskirtas kaip atskiras atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetas. Dėl šios priežasties Klaipėdos regione numatoma skatinti ne tik atliekų prevencijos veiklą, bet ir paruošimo naudoti pakartotinai tinklus:

- nuolatos atnaujinti ir viešinti informaciją apie savivaldybių teritorijose veikiančias EEĮ ir/ar kitų daiktų remonto dirbtuves bei taisyklas, kuriose prailginamas namų ūkiuose naudojamų daiktų tarnavimo laikas ir taip išvengiama komunalinių atliekų susidarymo;
- organizuoti pakartotiniam naudojimui tinkamų produktų (baldų, EEĮ ir kt.) priėmimą DGASA bei visose naujai įrengiamose DGASA suprojektuoti vietas daiktų mainams, o Palangos m. sav. esamoje DGASA įrengti mainų stotelę IMK;
- įrengti pakartotinio naudojimo centrą, kuriame būtų rūšiuojamos, tikrinamos, tvarkomos (remontuojamos, plaunamos, ir kt. atnaujinamos) pakartotiniam naudojimui paruošti tinkamos atliekos ir daiktai;
- organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų drabužių surinkimą specialiais konteineriais ir/arba per DGASA;
- sukurti ir įgyvendinti dažų, gruntų, lakų, klijų, glaistų ir kitų statybinių medžiagų, tinkamų naudojimui, surinkimo iš gyventojų ir dalinimosi programą.

3.4.2 Biologinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Klaipėdos regione ir toliau planuojama skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis. Klaipėdos regiono savivaldybių individualių namų gyventojus, pageidaujančius biologines atliekas kompostuoti namų ūkių valdose, planuojama aprūpinti papildomomis kompostavimo dėžėmis, skirtomis kompostuoti žaliąsias atliekas bei augalinės kilmės maisto atliekas (Lentelė 54) bei parengti ir platinti atliekų turėtojams kompostavimo namų ūkio sąlygomis rekomendacijas. Vertinama, kad pasinaudojant papildomai

planuojamomis įsigyti kompostavimo dėžėmis, individualiose valdose bus galima sukompostuoti apie 9-10 tūkst. tonų atliekų.

Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane savivaldybėms numatyta užduotis – iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą. Biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą.

Atsižvelgiant į šią užduotį, KRATC planuoja inicijuoti maisto atliekų savanoriško kompostavimo namuose demonstracinį projektą Klaipėdos, Palangos miestuose bei Neringoje, dalintis šio projekto rezultatais su visomis Klaipėdos regiono savivaldybėmis. Šio projekto metu savanoriams namų ūkiams – individualioms valdoms bus išdalintos specialios kompostinės, pritaikytos kompostuoti visas maisto atliekas, net ir gyvūninės kilmės. Vėliau projekte dalyvavusių namų ūkių apklausos duomenys bus pristatyti visoms savivaldybėms, kurios, atsižvelgiant į demonstracinio projekto rezultatus, identifikuos šių kompostinių poreikį. Palangos m. sav. preliminariai planuoja įsigyti 1000 vnt. tokių kompostinių, nelaukiant demonstracinio projekto rezultatų.

Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų kiekiai yra prilyginti rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekiams, vertinant rūšiuojamojo surinkimo užduotis, todėl ateityje turės būti inventorizuotos visos gyventojų naudojamos kompostinės. Be to, atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus, bus skatinamas namudinis kompostavimas ir kompostuojantiems atliekų turėtojams turės būti taikomas diferencijuotas apmokestinimas (mažesnė įmoka).

Taip pat regione bus plėtojama žaliųjų atliekų surinkimo paslauga. Ypač smarkiai apimtis planuoja didinti Klaipėdos rajono savivaldybės, didžiąją dalį individualių valdų (12 tūkst.) aprūpinant sezoniškai aptarnaujamais žaliųjų atliekų surinkimo konteineriais (Lentelė 54). Taigi, Klaipėdos regione trijose savivaldybėse bus teikiama žaliųjų atliekų surinkimo konteineriais paslauga – Klaipėdos mieste, Klaipėdos rajone ir Kretingoje.

Planuojama, kad įdiegus papildomas žaliųjų atliekų surinkimo priemones, numatytas Lentelė 54, Klaipėdos regione atskirai bus surenkama ir sukompostuojama apie 18 tūkst. tonų žaliųjų atliekų (Lentelė 52), surinktų iš vietinės rinkliavos mokėtojų.

Klaipėdos regione jau sukurta infrastruktūra atskirai surinktų žaliųjų atliekų kompostavimui (eksploatuojamos 7 regioninės žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės), tačiau dėl augančių surenkamų žaliųjų atliekų kiekių iki 2027 m. planuojama įgyvendinti Palangos, Kretingos ir Glaudėnų ŽAKA plėtros ir pajėgumų didinimo projektus, atnaujinti kompostavimo įrangą, gerinti komposto kokybę. Glaudėnų ŽAKA pajėgumus planuojama išplėsti iki 14 tūkst. t/metus, Kretingos ŽAKA iki 4 tūkst. t/metus ir Palangos ŽAKA iki 4,5 tūkst. t/metus.

Lentelė 54. Klaipėdos regiono esamos ir planuojamos namudinio kompostavimo bei žaliųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemonės

Administracinė teritorija	Turimas kompostavimo dėžių skaičius, vnt.		Papildomų kompostavimo dėžių poreikis, vnt.	Bendras kompostavimo dėžių skaičius 2027 m.	Turimas žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių skaičius, įsk. jau suplanuotus įsigyti iki 2023 m. pabaigos, vnt.		Planuojamas žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių poreikis, vnt.**			Bendras žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių skaičius 2027 m.
	600 l talpos	900 l talpos			Individualių namų valdoms	Daugiabučiams, juridiniams asmenims	Individualių namų valdoms	Juridiniams asmenims	Iš viso	
Klaipėdos m. sav.	1 703	521	800	3 024	3 758	107	500	50 *(pakeitimui)*	0	4 365
Klaipėdos r. sav.	8 284		2 000	10 284	1 000		12 000		12 000	13 000
Kretingos r. sav.	2 100	2 960	790	5 850	1 742	15	700			2 457
Neringos sav.	110			110						
Palangos m. sav.	828			828			1 500			
Skuodo r. sav.	925	342	200	1 467						
Šilutės r. sav.	2 050	2 000	2 000	6 050						
Klaipėdos regionas	**16 000**	**5 823**	**5 790**	**27 613**	**6 500**	**122**	**14 700**	**50**	**12 000**	**19 822**

Šaltinis: Savivaldybių duomenys, 2022 m.

Kaip jau buvo minėta, *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane* savivaldybėms numatyta užduotis – iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.

Klaipėdos regione yra 8 gyvenvietės, kuriose gyvena daugiau kaip 2000 gyventojų (Lentelė 55), o šiose gyvenvietėse gyvena 65 proc. viso regiono gyventojų. Taigi planuojama, kad nuo 2024 m. jiems bus teikiama maisto atliekų rūšiuojamojo surinkimo paslauga. Klaipėdos rajone maisto atliekos planuojamos rinkti bendro naudojimo konteineriais tik Gargždų mieste, o individualioms valdoms visame Klaipėdos rajone bus teikiama žaliųjų atliekų ir augalinės kilmės maisto atliekų surinkimo paslauga (Lentelė 54). Maisto atliekų surinkimo konteinerių poreikis pateiktas Lentelė 55. Vertinama, kad gyventojams pripratus prie maisto atliekų rūšiavimo, 2027 m. bus surenkama apie 27 kg/gyv. maisto atliekų (be žaliųjų atliekų).

Lentelė 55. Klaipėdos regiono planuojamos maisto atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemonės ir planuojami surinkti maisto atliekų kiekiai

Administracinė teritorija	Gyvenvietės > 2000 gyv.	Gyventojų skaičius	Turimas maisto atliekų surinkimo konteinerių skaičius, įsk. jau suplanuotus įsigyti iki 2023 m. pabaigos, vnt.		Planuojamas papildomas maisto atliekų surinkimo konteinerių poreikis, vnt.		2027 m. planuojamas surinkti maisto atliekų kiekis, t
			Individualių namų valdoms	Daugiabučiams namams	Individualių namų valdoms	Daugiabučiams namams	
Klaipėdos m. sav.	Klaipėda	152 008	4 620	364	-	32	4 104
Klaipėdos r. sav.	Gargždai, Dercekliai	17 987	-	20	-	-	486*
Kretingos r. sav.	Kretinga	17 249	-	-	400	45	466
Neringos sav.	Neringa	3 609	-	40	-	-	97
Palangos m. sav.	Palanga	16 746	3 500	36	1 000	50	452
Skuodo r. sav.	Skuodas	5 508	-	-	1 000	50	149
Šilutės r. sav.	Šilutė	15 952	-	138	1 400	28	431
Klaipėdos regionas	**8**	**229 059**	**8 120**	**598**	**3 800**	**205**	**6 185**

** Dalis augalinės kilmės maisto atliekų bus surenkama su žaliosiomis atliekomis.*

Šaltinis: Savivaldybių duomenys, 2022 m.

Surinktų maisto atliekų apdorojimui Dumpių k., Klaipėdos r. projektuojami regioniniai maisto atliekų apdorojimo įrenginiai (kurių pajėgumas ne mažesnis kaip 6 673 t/metus), depakeryje atskiriant priemaišas ir pakuotes nuo švarios biomasės, tinkamos biodujų gamybai ir laukų tręšimui. Kol kas šiais įrenginiais planuoja naudotis Klaipėdos miesto ir Neringos savivaldybės, likusios regiono savivaldybės nėra iki galo apsisprendusios, kur ir kokiu būdu tvarkys atskirai surinktas maisto atliekas. Tačiau planuojami maisto atliekų apdorojimo įrenginiai bus pajėgūs apdoroti visas regione rūšiuojamuoju būdu iš gyventojų surinktas maisto atliekas.

Viešojo maitinimo įstaigos atsako už savo veikloje susidarančių maisto / virtuvės atliekų atskyrimą ir perdavimą atliekų tvarkytojams teisės aktų nustatyta tvarka. Diegiant maisto / virtuvės atliekų atskiro surinkimo iš gyventojų sistemą, bus svarstoma galimybė į šią sistemą ateityje įtraukti ir viešojo maitinimo įstaigas.

Informacija apie kitų biologiškai skaidžių atliekų, esančių mišrių komunalinių atliekų sraute, planuojamą tvarkymą pateikta 3.4.5 skyriuje.

3.4.3 Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymo ateityje vertinimas

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumu, didžiausias atliekų tvarkymo prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo būdu, nes tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginyje.

Klaipėdos regiono savivaldybės yra pasirašiusios bendradarbiavimo sutartis su pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijomis – VšĮ „Žaliasis taškas“, VšĮ „Gamtos ateitis“[21] ir VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“[22] - bei trišales sutartis dėl pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo visose regiono savivaldybėse. Tačiau priėmus *Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 2, 4, 4-2, 7, 10, 11-2 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymą*, savivaldybės (arba jų pavedimu – komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriai) iki 2022 m. gruodžio 1 d. *Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo* nustatyta tvarka turi pradėti procedūras pakuočių atliekų tvarkytojams, kurie teiks komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo paslaugą, parinkti (iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos (2021-07-01) sudarytos terminuotos pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo sutartys galioja iki šiose sutartyse numatyto sutarties galiojimo termino pabaigos). O esamos bendradarbiavimo sutartys su pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją turinčiomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis per 6 mėnesius nuo pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir finansavimo sutarčių pasirašymo turės būti pakeistos arba sudarytos naujos, kad atitiktų naujus *Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo* reikalavimus. Tikimasi, kad šie pokyčiai prisidės prie pakuočių atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemos efektyvumo didinimo.

Klaipėdos regiono savivaldybėse gerai išvystyta pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo infrastruktūra, tačiau bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, ji toliau bus tobulinama ir prižiūrima. Preliminarus papildomų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo individualių konteinerių poreikis individualioms valdoms ir juridiniams asmenims Klaipėdos regione pateiktas Lentelė 56. Užbaigus įgyvendinti investicinį projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Klaipėdos miesto, Skuodo ir Kretingos rajonų bei Neringos savivaldybėse“, bus sukurtos dar palankesnės sąlygos rūšiuoti atliekas Klaipėdos regione.

Kaip buvo minėta 2.6 skyriuje, patys žemiausi rūšiavimo rezultatai (mažiausi tinkamai išrūšiuoti ir sutvarkyti kiekiai) yra daugiabučiuose gyvenančių gyventojų, kurie naudojasi bendro naudojimo konteineriais (Pav. 11), tad šiai tikslinei grupei turės būti skiriamas didžiausias dėmesys, skatinant rūšiuoti atliekas ir naudotis jau sukurta rūšiavimo infrastruktūra.

Atsižvelgiant į tai, kad dideli pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekiai patenka į mišrias atliekas, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiavimo potencialas yra didelis, todėl planuojama, kad iki 2027 m. atskirai surenkamų šių atliekų kiekiai turėtų išaugti bene dvigubai (Lentelė 51). Atliekų turėtojams bus suteikiama visa reikalinga informacija, kaip teisingai

[21] VšĮ „Gamtos ateitis“ nuo 2023-01-01 perdavė visas teises ir pareigas, organizuojant gamintojų ir importuotojų pakuočių atliekų tvarkymą, Gamintojų ir importuotojų asociacijai „Gamtos ateitis“

[22] VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“ pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijos Nr. 003 galiojimas panaikintas Aplinkos apsaugos agentūros 2022-10-05 sprendimu Nr. LO-4 ir įstaiga 2022-10-12 įgijo bankrutuojančios įmonės statusą.

rūšiuoti atliekas, didelį dėmesį planuojama skirti švietimo kampanijoms, ir toliau bus plėtojama rūšiavimo infrastruktūra (Lentelė 56).

Lentelė 56. Preliminarus papildomų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Klaipėdos regione

Savivaldybė	Papildomas individualių konteinerių poreikis, įsk. poreikį juridiniams asmenims, vnt.		Planuojamas kolektyvinių pakuočių atliekų surinkimo konteinerių ir aikštelių poreikis, vnt.			
	Pakuočių atliekoms	Stiklo atliekoms	Popieriui	Plastikui	Stiklui	Konteinerių aikštelės/ pastatymo vietos
Klaipėdos m. sav.	1200	5200	90	90	90	60
Klaipėdos r. sav.	6000	6000	80	80	80	15
Kretingos r. sav.	2560	2231	*			
Neringos sav.						
Palangos m. sav.	1500	3500	120			21
Skuodo r. sav.	528	495				
Šilutės r. sav.						
Klaipėdos regionas	**11788**	**17426**			**290**	**96**

** Įgyvendinus investicinį projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Klaipėdos miesto, Skuodo ir Kretingos rajonų bei Neringos savivaldybėse“, įrengtų aikštelių kiekis tenkins poreikį. Bus įrengta 16 požeminių, 18 pusiau požeminių ir 75 antžeminių rūšiavimo konteinerių aikštelių.*

Šaltinis: Savivaldybių duomenys, 2022 m.

3.4.4 Kitų komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane savivaldybėms numatytos šios rūšiuojamojo surinkimo plėtros užduotys:

– sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti;

– atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;

– iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;

– iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingąsias atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas);

– pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojo užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės);

Aukščiau išvardintų atliekų atskiras surinkimas numatomas per DGASA (bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą bei apmokestinamųjų gaminių tvarkymą). Be to, gyventojams ir toliau bus siūlomi

alternatyvūs atliekų atskiro surinkimo būdai, t. y. surinkimas apvažiavimo būdu (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojo užsakymą) bei kitomis priemonėmis (papildančios sistemos, kita).

Planuojama, kad buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų bei naudotų padangų tvarkymo veikla ir toliau bus organizuojama bendradarbiaujant su licencijuotomis elektros ir elektroninės įrangos bei padangų gamintojų ir importuotojų organizacijomis, kurios ir toliau vykdys įsipareigojimus, numatytus teisės aktų nustatyta tvarka su KRATC sudarytose sutartyse dėl buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų surinkimo KRATC įrengtose DGASA ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo.

DGASA tinklo plėtra. Siekiant užtikrinti didesnį pavojingųjų, statybinių, didelių gabaritų atliekų, EEĮ atliekų, baterijų ir akumuliatorių atliekų, naudotų padangų ir kitų atliekų surinkimo ir rūšiavimo patogumą visiems komunalinių atliekų turėtojams, taip pat vykdant *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane* numatytą užduotį iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą, kad kaimo vietovėse DGASA būtų įrengta ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų, iki 2027 m. Klaipėdos regione planuojama įrengti 8 papildomas DGASA (Klaipėdos m. sav. – 1 vnt., Klaipėdos r. sav. – 1 vnt., Kretingos r. sav. – 2 vnt., Neringos sav. – 1 vnt., Skuodo r. sav. – 1 vnt., Šilutės r. sav. – 2 vnt.). Kadangi esamos ir planuojamos DGASA yra skirtos gyventojams aptarnauti, jomis negali naudotis juridiniai asmenys, pas kuriuos taip pat susidaro didelių gabaritų atliekos, todėl papildomai numatyta Dumpių k., Klaipėdos r. įrengti DGASA, skirtą atliekų priėmimui tik iš juridinių asmenų. Nuo 2023 m. vasario 1 d. juridiniai ir fiziniai asmenys už papildomą mokestį didelio gabarito ir kitas komunalines atliekas gali pristatyti į DGASA Gargždуose, adresu Geležinkelio pylimo g. 6. Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojai – vietinės rinkliavos mokėtojai atliekas be papildomo mokesčio gali priduoti kitose Klaipėdos rajone esančiose DGASA.

Per DGASA surenkami nemaži **statybinių atliekų** kiekiai, kurių apdorojimui reikalinga regioninė infrastruktūra. Šiuo tikslu planuojama praplėsti didelių gabaritų atliekų apdorojimo aikštelę Uosių g., Dumpių k., Klaipėdos r., numatant joje ir statybinių atliekų rūšiavimo ir apdorojimo veiklą.

Pavojingųjų atliekų surinkimas ir tvarkymas. Numatant komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, labai svarbu užtikrinti, kad į mišrių komunalinių atliekų tvarkymo įrenginius ir juose gaunamus produktus patektų kuo mažiau pavojingų medžiagų, todėl savivaldybės, organizuodamos komunalinių atliekų surinkimo sistemas, turi užtikrinti atskiro buities pavojingųjų atliekų surinkimo paslaugų teikimą ir visuomenės švietimą. Savivaldybės turi užtikrinti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) rūšiuojamąjį surinkimą ir tai, kad jų organizuojamose atliekų tvarkymo sistemose nebūtų atsisakoma iš gyventojų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekas.

Pavojingųjų atliekų surinkimas bus ir toliau vykdomas DGASA ir apvažiavimo būdu (ne rečiau kaip 4 kartus per metus). Klaipėdos m. ir Palangos m. savivaldybės planuoja įsigyti ir gyventojams išdalinti specialias dėžutes – konteinerius, skirtus buityje susidarančioms pavojingosioms atliekoms surinkti ir laikyti namuose. Šiose dėžutėse sukauptas atliekas gyventojai galės patys pristatyti į DGASA arba atnešti į surinkimo vietą, kuomet surinkimas bus vykdomas apvažiavimo būdu. Suteikiant namų ūkiams tokias dėžutes, bus atkreipiamas papildomas dėmesys į buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiavimo būtinumą. Taip pat planuojama parengti ir su Klaipėdos regiono savivaldybėmis suderinti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiavimo vadovą, kuris bus skirtas gyventojams ir suteiks visą būtiną informaciją, kaip tinkamai rūšiuoti pavojingąsias atliekas.

Savivaldybės arba KRATC, sudarant su gamintojais ir importuotojais ar jų įsteigtomis organizacijomis sutartis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų tvarkymo sistemų, sieks, kad pavojingųjų atliekų srautai, kuriuos techniškai ir organizaciniu požiūriu galima surinkti, būtų surenkami tiesiogiai iš atliekų turėtojų, įrengiant specialius konteinerius įmonių, įstaigų ar organizacijų patalpose.

Tekstilės atliekų surinkimas. Tekstilės atliekų atskiras surinkimas ir toliau numatomas per DGASA bei vykdant konteinerinį šių atliekų surinkimą visose savivaldybėse. Šiuo metu Klaipėdos regione aptarnaujami 152 vnt. tekstilės konteinerių, planuojama pastatyti beveik dar tiek. Tekstilės konteineriai skirti labdarai tinkamiems drabužiams ir aprangos aksesuarams surinkti: tvarkingiems rūbams, avalynei, rankinėms, užuolaidoms. Klaipėdos mieste gyventojus tekstilės konteineriais planuoja aprūpinti atliekų tvarkytojas.

Lentelė 57. Esami ir planuojami tekstilės atliekų konteineriai Klaipėdos regione

Administracinė teritorija	Turimas tekstilės atliekų surinkimo konteinerių skaičius, vnt.	Planuojamas tekstilės atliekų surinkimo konteinerių poreikis, vnt.
Klaipėdos m. sav.	42*	50*
Klaipėdos r. sav.	12	-
Kretingos r. sav.	43	49
Neringos sav.	*	-
Palangos m. sav.	20	-
Skuodo r. sav.	15	10
Šilutės r. sav.	20	20
Klaipėdos regionas	**152**	**129**

** naudojami atliekų tvarkytojo konteineriai*

Šaltinis: Savivaldybių duomenys, 2022 m.

3.4.5 Po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Siekiant atliekų tvarkymo sistemos efektyvumo ir ekonominės naudos vartotojams, mišrių komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros išlaikymas bei plėtra ir toliau bus vykdoma regioniniu principu. Planuojamu laikotarpiu numatyta atlikti regioninio mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginio Dumpių k., Klaipėdos r., kapitalinį remontą bei vėliau modernizuoti regioninį mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginį, pritaikant daugiau išrūšiuoti pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų, įdiegus maisto atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, bei vykdyti atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų antrinį rūšiavimą, taip pat gaminti kietąjį atgautąjį kurą. Tuo tikslu esamoje MA linijoje būtų įrengiami optiniai separatoriai (2 vnt.) ir windshifter‘is su priklausiniais. Atlikus numatytą modernizavimą planuojama, kad antrinių žaliavų atskyrimas turėtų išaugti iki 3-3,5 tūkst. t/m, bei įrenginiuose būtų numatyta galimybė pagaminti apie 20 tūkst. t/m kietojo atgautojo kuro.

Po rūšiavimo likusios netinkamos perdirbimui energetinę vertę turinčios atliekos, įskaitant ir mišrių komunalinių atliekų sraute esančias biologiškai skaidžias atliekas, ir toliau bus tiekiamos energijos gamybai į UAB „Gren Klaipėda“ biokuro ir atliekų termofikacinę jėgainę. UAB „Gren Klaipėda“ biokuro ir atliekų termofikacinėje jėgainėje ir toliau planuojama energijai naudoti Klaipėdos regione susidarančias gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekas.

Nuo 2016 m. mišrių komunalinių atliekų šalinimas ir biologiškai skaidžių atliekų šalinimas sąvartyne yra visiškai nutrauktas, t.y. visos mišrios atliekos rūšiuojamos mechaninio apdorojimo įrenginyje, atskiriant inertines atliekas (jos panaudojamos sąvartyne konstrukciniais ar atliekų perdengimo tikslais) bei perdirbimui tinkamas antrines žaliavas, o likęs srautas nukreipiamas į UAB „Gren Klaipėda“ biokuro ir atliekų termofikacinę jėgainę. Sąvartyne šalinami tik naudojimui netinkami likučiai (1,2 – 1,5 proc. nuo mišrių atliekų srauto). Sąvartyne taip pat planuojama šalinti gatvių sąšlavas, asbesto atliekas, bei statybinių atliekų apdorojimo metu ar didelių gabaritų atliekų apdorojimo metu gautus likučius, kurie netinkami nei perdirbimui, nei naudojimui energijai gauti. Vertinama, kad 2027 m. šalinamos komunalinės atliekos sudarys apie 3 proc. nuo susidarančių komunalinių atliekų kiekio (Lentelė 53).

Klaipėdos regioniniame sąvartyne ir toliau planuojama šalinti gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekas, tačiau prognozuojama, kad šių atliekų kiekiai turėtų mažėti dėl nuo 2023 m. taikomo 50 Eur/t mokesčio už šalinamas atliekas. Vertinama, kad šių atliekų bus pašalinama 20-30 tūkst. tonų per metus.

Sąvartyno teritorijoje įrengta dugno pelenų (šlako) apdorojimo aikštelė, kurios pajėgumas 90 tūkst. t per metus (60 tūkst. t vienu metu laikomas kiekis). Šią aikštelę įrengė KRATC ir 2020 m. sutartiniais pagrindais perdavė eksploatuoti UAB „Gren Lietuva“.

3.4.6 Šiukšlinimo mažinimo priemonės

Pirmą kartą į *Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. planą* yra įtrauktos šiukšlinimo prevencijos priemonės, kuriomis siekiama sumažinti aplinkos šiukšlinimą ir sutvarkyti bešeimininkes atliekas:

- organizuoti, skatinti ir dalyvauti pilietinėse šiukšlių rinkimo iniciatyvose;
- įtraukti šiukšlių rinkimą miškuose, aplink vandens telkinius, pakelėse į viešųjų darbų programas;
- išplėsti antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklą viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse), užtikrinti jų surinkimą ir sutvarkymą;
- siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas, plėtoti viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklą savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose;
- ir kt.

3.5 Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas

Iki 2023 m. komunalinių atliekų tvarkymo paslauga buvo vienintelė viešoji paslauga, kurios kaina nereguliuojama. Paskutiniais metais didėjant gyventojų nepasitenkinimui dėl taikomo skirtingo komunalinių atliekų tvarkymo apmokestinimo savivaldybėse ir ženklaus vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už paslaugas dydžio skirtumo, Aplinkos ministerijos iniciatyva buvo imtasi veiksmų, siekiant sukurti efektyvesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų apmokestinimo sistemą.

LR Vyriausybės programos įgyvendinimo plane buvo numatyta patvirtinti atliekų kainodaros principus, taikomus komunalinių atliekų tvarkymo paslaugoms. Atitinkamai 2021 m. gruodžio 23 d. priimti Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimai (įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.) dėl reguliuojamos komunalinių atliekų tvarkymo kainodaros įvedimo, suteikiant papildomas

funkcijas nepriklausomai reguliavimo institucijai – Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai (VERT).

2023 m. sausį įsigaliojus naujam reguliavimui, VERT pagal savo patvirtintą Komunalinių atliekų tvarkymo regioninės kainos nustatymo metodiką (patvirtinta 2022 m. gruodžio 28 d.) nustatys regionines komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainas ir prižiūrės, kaip jos taikomos. Regioninė kaina bus nustatoma 3 metų laikotarpiui, ją sudarys regioninio atliekų tvarkymo centro (RATC) reguliuojama kaina, pagrįsta būtinosiomis sąnaudomis. Į regioninę kainą nebus įskaičiuojamos komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo, atliekų surinkimo ir vežimo paslaugų sąnaudos.

Nuo 2023 m. RATC visas planuojamas vykdyti, vykdomas ar įvykdytas investicijas, susijusias su reguliuojama veikla, privalės pagrįsti ir suderinti su VERT. Be to, Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitime numatyta, kad RATC privalės sumokėti VERT 0,95 procento praėjusių kalendorinių metų RATC reguliuojamosios veiklos pajamų.

Taigi komunalinių atliekų, kurias savo įrenginiuose tvarkys KRATC, tvarkymo kainą nuo 2023 m. tvirtins VERT. Kadangi reguliuojama kaina bus skaičiuojama pirmą kartą 2023 m. ir šiuo metu dar nėra aiškumo dėl jos skaičiavimo, sunku įvertinti, kokia ji bus nuo 2024 m.

Reguliuojama kainos dalis skirtinguose RATC skiriasi, bet galutinėje rinkliavoje ar kitoje įmokoje už komunalinių atliekų tvarkymą tai gali sudaryti vidutiniškai apie 50 proc.

Savivaldybių tarybos, atsižvelgdamos į VERT nustatytas regionines kainas, taip pat vadovaudamosi LR Vyriausybės patvirtintomis vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą taisyklėmis bei savivaldybių vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo teisės aktais (atskirai pasitvirtina kiekviena savivaldybė), pridėdamos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo administravimo, komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo sąnaudas ir komunalinių atliekų surinkimo iš atliekų turėtojų ir vežimo paslaugų kainą, ne vėliau kaip iki 2023 m. spalio 1 d. privalės pagal naują tvarką nustatyti rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius.

Pažymėtina, kad savivaldybių tarybos, patvirtindamos rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų (fizinių asmenų) ir atliekų tvarkymą dydžius, turi įvertinti, ar jų mokama suma už paslaugas **neviršys 1 proc.** vidutinių mėnesio statistinių savivaldybės namų ūkio pajamų. Jei apskaičiuotas rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų (fizinių asmenų) ir atliekų tvarkymą dydis už atliekų tvarkymo paslaugas viršys 1 proc. vidutinių mėnesio statistinių savivaldybės namų ūkio pajamų, savivaldybės iš naujo turės įvertinti komunalinių atliekų tvarkymo administravimo, komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo sąnaudas ir perskaičiuoti rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų (fizinių asmenų) ir atliekų tvarkymą dydį, kad jis neviršytų 1 proc. vidutinių mėnesio statistinių savivaldybės namų ūkio pajamų.

4 KLAIPĖDOS REGIONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO PRIEMONIŲ PLANAS 2021-2027 m.

Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano įgyvendinimo priemonės, skatinančios atliekų paruošimą naudoti pakartotinai, perdirbimą, kitokį naudojimą ir saugų atliekų šalinimą, pateiktos Lentelė 58. Šiame priemonių plane numatytas preliminarus investicijų poreikis komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros objektams, lėšų poreikis visuomenės švietimui bei finansavimo šaltiniai.

2021-2027 metų vykdymo laikotarpiu Klaipėdos regione bus baigta kurti ir pradėta eksploatuoti jau suplanuota bei projektuojama regioninė komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra – maisto atliekų apdorojimo įrenginiai. Taip pat bus eksploatuojamos esamos 10 regioninių DGASA ir planuojamos papildomai įrengti DGASA, 7 esamos kompostavimo aikštelės, Klaipėdos regioninis sąvartynas, regioninis MA įrenginys, Didžiųjų atliekų (baldų) apdorojimo aikštelė, vykdoma uždarytų sąvartynų priežiūra. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos principai Klaipėdos regione iš esmės išliks tokie patys, kaip yra suplanuota ir numatyta *Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane*, patvirtintame Klaipėdos regiono plėtros tarybos 2014 m. lapkričio 18 d. sprendimu Nr. 51/3S-27 „Dėl Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano patvirtinimo“, t. y. ir toliau bus vystomas rūšiuojamasis atliekų surinkimas, o mišrios komunalinės atliekos po apdorojimo regioniniame MA įrenginyje bus perduodamos energijos gamybai biokuro ir atliekų termofikacinei jėgainei Klaipėdoje.

Pagrindinis dėmesys šiuo planavimo laikotarpiu bus skiriamas atliekų prevencijos, paruošimo naudoti pakartotinai bei perdirbimo skatinimui. Šių tikslų bus siekiama ne tik įgyvendinant technines priemones (pvz., sudarant geresnes atliekų rūšiavimo sąlygas), bet ir stiprinant atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo kontrolę bei šviečiant ir informuojant visuomenę.

3 skyriuje pateiktas detalesnis *Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* įgyvendinimo priemonių aprašymas.

Lentelė 58. Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo plano įgyvendinimo 2021-2027 m. priemonės.

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur be PVM	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur su PVM
1 tikslas. Bendradarbiaujant su atliekų turėtojais, ugdyti jų sąmoningumą bei atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (keisti požiūrį, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti)					
1.1. uždavinys. Padidinti visuomenės įsitraukimą įgyvendinant atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetus per partnerystes, didesnį komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir įvairias žiniasklaidos priemones					
1.1.1. Bendradarbiauti su vaikų daželiais ir mokyklomis, pateikiant daugiau informacijos apie atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetus, jų įgyvendinimą (požiūrio keitimą, atliekų mažinimą, pakartotinį naudojimą, perdirbimą, panaudojimą energijai gauti), organizuoti viktorinas/varžytuves/konkursus tarp regiono ugdymo įstaigų bei ekskursijas į Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo įrenginius	KRATC	2022-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos		
1.1.2. Esant poreikiui, sukurti KRATC išmaniąją programėlę apie KRATC teikiamas paslaugas su galimybe integruoti savivaldybių informaciją (apie teikiamas komunalinių atliekų surinkimo paslaugas, atliekų surinkimo grafikus, remonto dirbtuves, labdaros organizacijas, maisto prekių planavimą, vietinės rinkliavos savitarną ir pan.)	KRATC	2025 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos	60,0	72,6
1.1.3. Atnaujinti atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo rubrikas KRATC internetiniame puslapyje, integruoti informaciją apie remonto dirbtuves, labdaros organizacijas, kurioms galima aukoti daiktus, tobulinti keitimosi daiktais ir mainų stotelėje esančių daiktų rezervavimo internetinę platformą, pridedant rubriką apie dažų, gruntų, lakų, klijų, glaistų ir kitų statybinių medžiagų likučių, tinkamų naudojimui, dalinimąsi tarp gyventojų	KRATC	2023-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
1.1.4. Inicijuoti bendradarbiavimo veiklas su labdaros organizacijomis, amatininkais, menininkais, profesinio ugdymo, būrelių, dirbtuvių, siuvyklų, taisyklų ir kt. socialinių bei paslaugų įstaigų atstovais, plėtoti bendras iniciatyvas, edukacijas ar projektus atliekų prevencijos, pakartotinio naudojimo bei atliekų rūšiavimo srityse	KRATC	2023-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur be PVM	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur su PVM
1.1.5. Vykdyti viešinimo kampanijas, skatinančias atliekų rūšiuojamąjį surinkimą (ypač maisto, tekstilės, statybinių, baldų, pakuočių, padangų, pavojingųjų atliekų), tinkamą tvarkymą bei kompostavimą namų sąlygomis, taip pat įtraukiant ir 2.2.1 priemonėje numatytas temas	KRATC, savivaldybės/ Administratoriai*	2023-2026 m.	ES 2021-2027 m. fondų lėšos, vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, valstybės biudžeto lėšos, kitos lėšos	300,0	363,0
1.1.6. Kartu su savivaldybėmis vykdyti rūšiuojamojo atliekų surinkimo kontrolę, taikyti atsakomybę už savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimus	KRATC, Savivaldybės/ Administratoriai	2023-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, savivaldybių biudžetų lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
1.2. uždavinys. Stiprinti KRATC ir savivaldybių darbuotojų administracinius gebėjimus žiedinės ekonomikos, atliekų prevencijos ir efektyvaus tvarkymo srityse					
1.2.1. Dalyvauti konferencijose, seminaruose ar mokymuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika, organizuoti pažintines išvykas į kitų regionų ar šalių atliekų tvarkymo įrenginius	Savivaldybės/ Administratoriai, KRATC	2022-2027 m.	Savivaldybių biudžetų lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
1.2.2. Dalyvauti tarptautiniuose projektuose komunalinių atliekų prevencijos ir tvarkymo tematika (esant kvietimams ir pagal tikslingumą)	Savivaldybės/ Administratoriai, KRATC	2022-2027 m.	Savivaldybių biudžetų lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
1.2.3. Organizuoti periodinius susitikimus, aptarimus, seminarus su Klaipėdos regiono savivaldybių atstovais, siekiant aptarti atliekų prevencijos ir tvarkymo, apmokestinimo naujoves, atliekų tvarkymo rezultatus ar kitus svarbius Klaipėdos regioninės sistemos klausimus	KRATC	2023-2027 m.	KRATC lėšos, kitos lėšos		
2 tikslas. Mažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ir šiukšlinimą					
2.1. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti maisto švaistymą					
2.1.1. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo kampaniją apie maisto atliekų prevenciją, tinkamą rūšiavimą ir tvarkymą. Skatinti gyventojus maisto atliekų rūšiavimui naudoti kompostuojamus atliekų maišelius, organizuojant visuomenės informavimo kampaniją nukreiptą į plastiko ir kitų priemaišų mažinimą maisto ir žaliosiose atliekose	KRATC, Savivaldybės/ Administratoriai	2022-2024 m.	ES 2014-2020 m. fondų lėšos, vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos	100,0	121,0

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur be PVM	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur su PVM
2.1.2. Atlikti kiekybinį visuomenės nuomonės tyrimą (reprezentatyvią gyventojų apklausą) apie informacijos prieinamumą bei pakankamumą maisto atliekų prevencijos ir tvarkymo klausimais	KRATC	2021-2024 m.			
2.1.3. Esant galimybėms įgyvendinti taupaus maisto vartojimo iniciatyvas mokyklų, darželių, darboviečių valgyklose, skatinant „švediško stalo“ principu grįstą maitinimą	Savivaldybės	2023–2027 m.	Valstybės, savivaldybių biudžetų lėšos		
2.2. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ar jų pavojingumą					
2.2.1. Organizuoti viešinimo kampaniją, ypatingai atkreipiant dėmesį į ilgalaikio vartojimo gaminius, tekstilę ir vienkartinius gaminius, skatinančią rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus, vengti vienkartinių plastikinių gaminių vartojimo *(1.1.5 priemonės dalis)*	KRATC	2023–2027 m.	ES 2021-2027 m. fondų lėšos, vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
2.2.3. Parengti ir KRATC bei savivaldybių internetiniuose puslapiuose sukurti rubrikas apie buityje susidarančių pavojingųjų atliekų vengimą, alternatyvių valymo priemonių naudojimą ir pan. bei tinkamą buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiavimą	KRATC, Savivaldybės/ Administratoriai	2025 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
2.3. uždavinys. Plėtoti ir vystyti paruošimo naudoti pakartotinai veiklą					
2.3.1. Plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą (ne mažiau kaip po 1 stotelę kiekvienoje savivaldybėje) *(naujai įrengiamose DGASA bus suprojektuotos vietos daiktų mainams, taip pat Palangos m. sav. esamoje DGASA bus įrengta mainų stotelė IMK bei Klaipėdos raj. sav. – Gargždуose esančioje DGASA ar kitoje vietoje; naujoje Klaipėdos m. DGASA planuojama atliekų mainų stotelė bei pakartotinio naudojimo centras)*	KRATC arba savivaldybės/ Administratoriai	2023–2027 m.	Savivaldybių biudžetų lėšos, vietinės rinkliavos lėšos, ES 2021-2027 m. fondų lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos	Lėšų poreikis numatytas prie DGASA įrengimo, išskyrus Palangos m. sav. – 23,5; Klaipėdos raj. sav. – 100,0; Klaipėdos m. sav. – 588,2; *(iš viso 711,8)*	*861,2*

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur be PVM	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur su PVM
2.3.2. Organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų/atliekų (tekstilės, drabužių, baldų, elektros ir elektroninės įrangos, sporto ir laisvalaikio inventoriaus ir kt.) surinkimą per DGASA ir/ar priėmimo vietas (stoteles)	KRATC arba savivaldybės/ Administratoriai	2023–2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
2.3.3. Įrengti pakartotinio naudojimo centrą, kuriame būtų rūšiuojamos, tikrinamos, tvarkomos (remontuojamos, plaunamos, ir kt. atnaujinamos) pakartotiniam naudojimui paruošti tinkamos atliekos ir daiktai	KRATC	2023–2027 m.	Savivaldybių biudžetų lėšos, vietinės rinkliavos lėšos, ES 2021-2027 m. fondų lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos	*Lėšų poreikis numatytas prie 2.3.1 priemonės*	
2.3.4. Esant poreikiui, sukurti ir įgyvendinti dažų, gruntų, lakų, klijų, glaistų ir kitų statybinių medžiagų, tinkamų naudojimui, surinkimo iš gyventojų ir dalinimosi programą	KRATC	2025–2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
2.4. uždavinys. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles					
2.4.1. Organizuoti, skatinti ir dalyvauti pilietinėse šiukšlių rinkimo iniciatyvose	KRATC, savivaldybės	2023–2027 m.	Savivaldybių biudžetų lėšos, kitos lėšos		
2.4.2. Įtraukti šiukšlių rinkimą miškuose, aplink vandens telkinius, pakelėse į viešųjų darbų programas	Savivaldybės/ Administratoriai	2023–2027 m.	Valstybės, savivaldybių biudžetų lėšos, kitos lėšos		
2.4.3. Išplėsti antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklą viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse), užtikrinti jų surinkimą ir sutvarkymą	Savivaldybės/ Administratoriai	2023–2027 m.	Savivaldybių biudžetų lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos		
2.4.4. Siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas, plėtoti viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklą savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose	Savivaldybės	2022–2027 m.	Savivaldybių, valstybės biudžetų lėšos, kitos lėšos		
2.4.5. Finansuoti padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymą	Savivaldybės	2023 m.	Valstybės, savivaldybių biudžetų lėšos, kitos lėšos		
2.4.6. Teikti informaciją gyventojams apie asbesto atliekų priėmimo šalinimui galimybes, namų ūkiams naudojantis paramos lėšomis asbestinių stogų keitimui	KRATC	2022 – 2027 m.	KRATC lėšos, kitos lėšos		
3 tikslas. Didinti komunalinių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir mažinti mišrių komunalinių (nerūšiuotų) atliekų kiekius					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur be PVM	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur su PVM
3.1. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis					
3.1.1. Inicijuoti maisto atliekų savanoriško kompostavimo namuose demonstracinį projektą Klaipėdos**,** Palangos miestuose bei Neringoje, dalintis šio projekto rezultatais su visomis Klaipėdos regiono savivaldybėmis	KRATC	2023–2024 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos	10,0	12,1
3.1.2. Skatinti namudinį kompostavimą žaliosioms ir (ar) maisto atliekoms, pavyzdžiui kompostuojantiems atliekų turėtojams taikyti diferencijuotą apmokestinimą ar kt.	Savivaldybės/ Administratoriai	2024–2027 m.	-		
3.1.3. Parengti ir platinti atliekų turėtojams maisto atliekų kompostavimo namų ūkio sąlygomis instrukciją (lankstinukus, informaciją internete, žiniasklaidoje)	Savivaldybės/ Administratoriai, KRATC	2023-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos	3,0	3,6
3.1.4. Identifikuoti namudinio kompostavimo dėžių, skirtų kompostuoti maisto atliekas ir žaliąsias atliekas, Klaipėdos regiono savivaldybėse, ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo lavinimo įstaigose, poreikį	Savivaldybės/ Administratoriai, KRATC	2023-2024 m.	-		
3.1.5. Esant poreikiui, aprūpinti namudinio kompostavimo dėžėmis, skirtomis kompostuoti žaliosioms ir (ar) maisto atliekas, Klaipėdos regiono savivaldybių individualių namų gyventojus bei ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo lavinimo įstaigas *(preliminarus savivaldybių poreikis iki pilotinio projekto įgyvendinimo:* *Palangos m. sav. – 1000 vnt. maisto atliekų kompostinių (lėšų poreikis numatytas prie 3.2.1 priemonės);* *Klaipėdos m. sav. – 800 vnt., Klaipėdos r. sav. – 2000 vnt., Skuodo r. sav. – 200 vnt., Šilutės r. sav. – 2000 vnt. žaliųjų atliekų kompostinių).*	Savivaldybės/ Administratoriai, KRATC	2023-2027 m.	Savivaldybių biudžetai, vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, valstybės biudžeto lėšos, kitos lėšos	*Bus patikslinta po poreikio identifikavimo.* *Žaliųjų atliekų kompostinėms – 650,0*	*786,5*
3.1.6. Atnaujinti bei papildyti rinkliavos mokėtojų registrus pagal KRATC parengtą kompostuojančių namuose namų ūkių inventorizavimo instrukciją	Savivaldybės/ Administratoriai	2024-2027 m.	Savivaldybių biudžetai, vietinės rinkliavos lėšos, kitos lėšos		
3.2. uždavinys. Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto atliekų) rūšiuojamojo surinkimo apimtis					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur be PVM	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur su PVM
3.2.1. Įsigyti ir aprūpinti atliekų turėtojus maisto atliekų surinkimo konteineriais, virtuviniais kibirėliais *(su APVA parama Klaipėdos regiono savivaldybės iki 2023 m. pabaigos įsigis 8 120 vnt. individualių ir 598 vnt. bendro naudojimo konteinerių; papildomas poreikis iš naujo finansavimo periodo: 3 800 vnt. individualių ir 205 vnt. bendro naudojimo konteinerių; 10 300 vnt. virtuvinių kibirėlių)*	Savivaldybės/ Administratoriai, KRATC	2022-2023 m.	Savivaldybių biudžetų, vietinės rinkliavos lėšos, ES 2021-2027 m. fondų lėšos, valstybės biudžeto lėšos, kitos lėšos	*Suplanuota su daliniu valstybės biudžeto finansavimu 1 409,7;* *Papildomam konteinerių ir kibirėlių poreikiui – 694,8*	*1 705,7* *840,7*
3.2.2. Organizuoti maisto atliekų rūšiuojamojo surinkimo paslaugos teikimą gyventojams	Savivaldybės/ Administratoriai	2024–2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos		
3.2.3. Plėtoti žaliųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo apimtis *(žaliųjų atliekų surinkimui individualių konteinerių poreikis: Klaipėdos m. sav. – 500 vnt., Klaipėdos raj. sav. – 12 000 vnt., Kretingos raj. sav. – 700 vnt., Palangos m. sav. – 1 500 vnt.; bendro naudojimo konteinerių atnaujinimas Klaipėdos m. sav. – 50 vnt.)*	Savivaldybės/ Administratoriai	2023–2027m.	Vietinės rinkliavos lėšos, kitos lėšos	858,5	1 038,8
3.2.4. Įgyvendinti maisto atliekų ir žaliųjų atliekų rūšiavimo monitoringo ir kontrolės sistemą	KRATC, Savivaldybės/ Administratoriai	2024-2027 m.	Savivaldybių biudžetai, vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
3.3. uždavinys. Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) apimtis					
3.3.1. Peržiūrėti ir pagal poreikį atnaujinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas Klaipėdos regiono savivaldybėse	Savivaldybės/ Administratoriai	2022-2027 m.	Savivaldybių biudžetai, vietinės rinkliavos lėšos		
3.3.2. Užbaigti individualių namų ir juridinių asmenų aprūpinimą konteineriais pakuočių atliekoms ir kitoms antrinėms žaliavoms rūšiuoti bei jais aprūpinti naujus objektus, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą *(bendras poreikis Klaipėdos regione - 11 800 vnt. individualių pakuočių atliekų konteinerių, 17 400 vnt. individualių stiklo konteinerių)*	Savivaldybės/ Administratoriai, gamintojai ir importuotojai	2023-2027 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	-	-

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur be PVM	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur su PVM
3.3.3. Plėtoti daugiabučių namų bei viešųjų erdvių rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą, įrengiant papildomas aikšteles ar vietas su konteineriais pakuočių atliekoms ir kitoms antrinėms žaliavoms rūšiuoti, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą *(Klaipėdos m. sav. 60 vnt. aikštelių su 90 vnt. rūšiavimo konteinerių komplektų, Klaipėdos raj. sav. 15 vnt. aikštelių su 80 vnt. rūšiavimo konteinerių komplektų, Palangos m. sav. 21 aikštelė su 120 vnt. konteinerių)*	Savivaldybės/ Administratoriai, gamintojai ir importuotojai	2023-2027 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	-	-
3.3.4. Parinkti pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo savivaldybės teritorijoje surinkimo paslaugą teikiančius atliekų tvarkytojus bei infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo, plėtros, priežiūros paslaugas teikiančius paslaugų teikėjus ir sudaryti su jais sutartis (ar pavedimus)	Savivaldybės/ Administratoriai	2023 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, vietinės rinkliavos lėšos, savivaldybių biudžetų lėšos, kitos lėšos		
3.3.5. Organizuoti pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo savivaldybės teritorijoje surinkimo paslaugos bei infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo, plėtros, priežiūros paslaugos teikimo administravimą	Savivaldybės/ Administratoriai, gamintojai ir importuotojai	2023-2027 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, vietinės rinkliavos lėšos, savivaldybių biudžetų lėšos, kitos lėšos		
3.3.6. Parengti ir KRATC bei savivaldybių internetiniuose puslapiuose skelbti rūšiuojamųjų atliekų tvarkymo atmintines	KRATC, Savivaldybės/ Administratoriai	2024 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos		

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur be PVM	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur su PVM
3.4. uždavinys. Plėtoti kitų paruošimui naudoti pakartotinai ir perdirbimui tinkamų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas					
3.4.1. Parinkti vietas trūkstamų didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių Klaipėdos regiono savivaldybėse įrengimui, užtikrinant jų prieinamumą atliekų turėtojams *(preliminariai Klaipėdos m. sav. - centrinėje - pietinėje Klaipėdos miesto teritorijoje, Klaipėdos r. sav. - ties Endriejavu, Judrėnais, Kretingos r. sav. – Salantuose ir Kartenos apylinkėse, Neringos sav. – Juodkrantėje, Skuodo r. sav. - tarp Ylakių ir Barstyčių, Šilutės r. sav. - šiaurės vakarinėje ir rytinėje savivaldybės dalyse)*	Savivaldybės/ Administratoriai, KRATC	2023–2027 m.	Savivaldybių biudžetų lėšos, kitos lėšos		
3.4.2. Plėsti buityje susidarančios tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą (plėtoti konteinerių tinklą ir per DGASA) *(su APVA parama Klaipėdos regiono savivaldybės iki 2023 m. pabaigos įsigis 69 vnt. tekstilės konteinerių; papildomas tekstilės konteinerių poreikis: Kretingos r. sav. – 49 vnt., Skuodo r. sav. – 10 vnt., Šilutės r. sav. – 20 vnt.)*	Savivaldybės/ Administratoriai, KRATC	2023-2027 m.	Savivaldybių biudžetai, vietinės rinkliavos lėšos, ES 2021-2027 m. fondų lėšos, valstybės biudžeto lėšos, kitos lėšos	*Suplanuota su daliniu valstybės biudžeto finansavimu 69,6; Papildomam konteinerių ir kibirėlių poreikiui - 154,2*	*84,2* *186,6*
3.4.3. Vykdyti elektros ir elektroninės įrangos atliekų priėmimą DGASA, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą	KRATC, Administratoriai, gamintojai ir importuotojai	2023-2027 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos		
3.4.4. Vykdyti atskirą naudotų padangų ir kitų apmokestinamų gaminių priėmimą DGASA, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais apmokestinamų gaminių atliekų tvarkymą	KRATC, Administratoriai, gamintojai ir importuotojai	2023-2027 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, vietinės rinkliavos lėšos, privačios lėšos, kitos lėšos		
3.4.5. Vykdyti atskirą perdirbimui tinkamų atliekų (buityje susidarančių statybos ir griovimo atliekų, didelių gabaritų, žaliųjų atliekų ir kt. atliekų) surinkimą DGASA	KRATC, Administratoriai	2023-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, kitos lėšos		

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur be PVM	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur su PVM
3.4.6. Organizuoti atskirą didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu	Savivaldybės/ Administratoriai	2023-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos		
3.4.7. Teikti mokamą, iš anksto užsakomą išrūšiuotų didžiųjų, statybinių ir kt. atliekų nuvežimo į DGASA, didžiųjų atliekų apdorojimo aikštelę arba statybinių atliekų rūšiavimo aikštelę Dumpių k., Klaipėdos raj. paslaugą, iš anksto patvirtinus tokių papildomų paslaugų kainodarą	Savivaldybių įmonės, KRATC	2023-2027 m.	Privačios lėšos, kitos lėšos		
3.4.8. Įvertinti galimybes ir dalyvauti atliekų ženklinimo piktogramomis projekte	KRATC	2023-2025 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
3.5. uždavinys. Vystyti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas					
3.5.1. Parengti ir su Klaipėdos regiono savivaldybėmis suderinti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiavimo vadovą gyventojams	KRATC	2024 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
3.5.2. Organizuoti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamąjį surinkimą (apvažiuojamąjį surinkimą ne rečiau kaip **4** kartus per metus, individualią atliekų išvežimo paslaugą pagal gyventojo užsakymą ir pan.)	Savivaldybės/ Administratoriai, KRATC	2025-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, kitos lėšos		
3.5.3. Plėsti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą (plėtoti specialių konteinerių tinklą, plėtoti surinkimą per DGASA) *(rūšiavimo konteinerių/dėžučių poreikis – Klaipėdos m. sav. – 2000 vnt., Palangos m. sav. – 2000 vnt. individualių konteinerių/dėžučių; Klaipėdos raj. sav. – 1 vnt. bendro naudojimo)*	Savivaldybės/ Administratoriai, KRATC	2023-2027 m.	Savivaldybių biudžetai, vietinės rinkliavos lėšos, ES 2021-2027 m. fondų lėšos, valstybės biudžeto lėšos, kitos lėšos	93,1	112,6
4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą					
4.1. uždavinys. Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą					
4.1.1. Visiems atliekų turėtojams teikti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą, atitinkančią minimalius kokybės reikalavimus, kuriuos nustato Aplinkos ministerija	Savivaldybės/ Administratoriai, KRATC	2022-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos		
4.1.2. Vadovaujantis Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (VERT) patvirtinta metodika, parengti vykdomos	KRATC	2023-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos		

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur be PVM	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur su PVM
komunalinių atliekų tvarkymo veiklos regioninės kainos apskaičiavimo (ar pagal poreikį perskaičiavimo) projektą bei teikti jį derinti VERT					
4.1.3. Nustatyti vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius, atsižvelgiant į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą regioninę kainą	Savivaldybės/ Administratoriai	2023-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, savivaldybių biudžetų lėšos		
4.2. uždavinys. Plėtoti Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą					
4.2.1. Įgyvendinti maisto atliekų apdorojimo pajėgumų sukūrimo Klaipėdos RATC projektą Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2023 m.	ES 2014-2020 m. fondų lėšos, vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos	2 100,0	2 541,0
4.2.2. Įrengti papildomas (trūkstamas) DGASA savivaldybių parinktose vietose *(iš viso 8 vnt.: Klaipėdos m. sav. – 1 vnt., Klaipėdos r. sav. – 1 vnt., Kretingos r. sav. – 2 vnt., Neringos sav. – 1 vnt., Skuodo r. sav. – 1 vnt., Šilutės r. sav. – 2 vnt.)*	Savivaldybės/ Administratoriai, KRATC	2027 m.	ES 2021-2027 m. fondų lėšos, valstybės biudžeto lėšos, KRATC lėšos, vietinės rinkliavos lėšos, savivaldybių biudžetų lėšos, kitos lėšos	6 323,5	7 651,5
4.2.3. Įrengti DGASA, skirtą atliekų priėmimui iš juridinių asmenų Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2023-2025 m.	KRATC lėšos, kitos lėšos	215,0	260,2
4.2.4. Įrengti saulės elektrinę ant uždaryto Glaudėnų sąvartyno kaupo ar įgyvendinti alternatyvų saulės elektrinių įrengimo projektą	KRATC	2022-2024 m.	Klimato kaitos programos, valstybės biudžeto lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos	478,6	579,1
4.2.5. Praplėsti didelių gabaritų atliekų apdorojimo aikštelę Uosių g., Dumpių k., Klaipėdos r., numatant joje ir statybinių atliekų rūšiavimo ir apdorojimo veiklą	KRATC	2023-2025 m.	KRATC lėšos, vietinės rinkliavos lėšos, kitos lėšos	645,0	780,5
4.2.6. Įgyvendinti Palangos, Kretingos ir Glaudėnų ŽAKA plėtros ir pajėgumų didinimo projektus, atnaujinti kompostavimo įrangą, gerinti komposto kokybę	KRATC	2023-2027 m.	ES 2021-2027 m. fondų lėšos, valstybės biudžeto lėšos, KRATC lėšos,	3 200,0	3 872,0

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur be PVM	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur su PVM
			vietinės rinkliavos lėšos, kitos lėšos		
4.2.7. Atlikti regioninio mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginio Dumpių k., Klaipėdos r., kapitalinį remontą	KRATC	2023-2025 m.	KRATC lėšos, vietinės rinkliavos lėšos, kitos lėšos	1 000,0	1 210,0
4.2.8. Modernizuoti regioninį mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginį Dumpių k., Klaipėdos r., pritaikant daugiau išrūšiuoti pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų, įdiegus maisto atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, bei vykdyti atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų antrinį rūšiavimą	KRATC	2023-2027 m.	Valstybės biudžeto lėšos, KRATC lėšos, vietinės rinkliavos lėšos, kitos lėšos	1 500,0	1 815,0
4.2.9. Dalinai rekultivuoti Klaipėdos regioninio nepavojingųjų atliekų sąvartyno 1 ir 2 sekcijas Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2023-2025 m.	KRATC lėšos, vietinės rinkliavos lėšos, kitos lėšos	500,0	605,0
4.2.10. Užbaigti šlako apdorojimo aikštelės II etapą Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2022 m.	KRATC lėšos, kitos lėšos	658,1	796,3
4.2.11. Užbaigti Klaipėdos regioninio nepavojingųjų atliekų sąvartyno 3 sekcijos įrengimą Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2022 m.	KRATC lėšos, vietinės rinkliavos lėšos, kitos lėšos	1 700,0	2 057,0
4.2.12. Užbaigti įgyvendinti investicinį projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Klaipėdos miesto, Skuodo ir Kretingos rajonų bei Neringos savivaldybėse“	KRATC, savivaldybės	2023 m.	ES 2014-2020 m. fondų lėšos, savivaldybių biudžetų lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos	7 157,9	8 661,1
4.2.13. Užbaigti įgyvendinti investicinį projektą „Komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra Klaipėdos rajone“	Savivaldybė/ Administratorius	2023 m.	ES 2014-2020 m. fondų lėšos, savivaldybių biudžetų lėšos, kitos lėšos	1 340,5	1 622,0
4.2.14. Įgyvendinti DGASA plėtros projektą Gargždуose, adresu Statybininkų g. 9	Savivaldybė/ Administratorius	2024 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, savivaldybių biudžetų lėšos, kitos lėšos	380,0	459,8
4.3. uždavinys. Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti regioninę komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, optimizuoti jos darbą ir poveikį aplinkai					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur be PVM	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur su PVM
4.3.1. Eksploatuoti Klaipėdos regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną, kaupti lėšas jo uždarymui	KRATC	2022-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
4.3.2. Vykdyti uždarytų sąvartynų priežiūrą po uždarymo	KRATC	2022-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
4.3.3. Eksploatuoti regionines DGASA (esamas ir papildomai įrengtas DGASA) ir naujai įrengtą juridinių asmenų DGASA Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2022-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
4.3.4. Eksploatuoti žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles kiekvienoje savivaldybėje	KRATC	2022-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
4.3.5. Eksploatuoti regioninį mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginį Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2022-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
4.3.6. Eksploatuoti maisto atliekų apdorojimo įrenginius Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2024-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
4.3.7. Eksploatuoti šlako apdorojimo aikštelę Dumpių k., Klaipėdos r.	Operatorius	2022-2027 m.	Privačios lėšos		
4.3.8. Eksploatuoti didelių gabaritų atliekų apdorojimo ir statybinių atliekų rūšiavimo aikštelę Uosių g., Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2025-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, privačios lėšos, kitos lėšos		
4.3.9. Valdyti kvapų bei kietųjų dalelių emisijas ir diegti kvapus bei kietąsias daleles mažinančias priemones komunalinių atliekų tvarkymo įrenginiuose Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2022-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
4.3.10. Įgyvendinti iš sąvartyno sukauptų dujų panaudojimo energijos gavybai projektą, pagamintą elektros energiją naudojant atliekų rūšiavimo įrenginių darbui užtikrinti	KRATC	2022-2023	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos	350,0	423,5
4.3.11. Eksploatuoti savivaldybių DGASA	Savivaldybės/ Administratoriai	2022-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos		
4.4. uždavinys. Panaudoti komunalinių atliekų medžiaginius bei energetinius išteklius					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur be PVM	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur su PVM
4.4.1. Organizuoti mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginyje, didelių gabaritų atliekų apdorojimo aikštelėje, statybinių atliekų rūšiavimo aikštelėje atskirtų bei DGASA surinktų perdirbimui tinkamų antrinių žaliavų ir kitų perdirbimui tinkamų atliekų perdirbimą ar gautų produktų realizavimą	KRATC	2022-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
4.4.2. Organizuoti mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginyje, didelių gabaritų atliekų apdorojimo aikštelėje, statybinių atliekų rūšiavimo aikštelėje, maisto atliekų apdorojimo įrenginyje atskirtų energijos gamybai tinkamų atliekų panaudojimą energijai gauti	KRATC	2022-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
4.4.3. Organizuoti maisto atliekų apdorojimo įrenginyje paruoštos biomasės pulpos perdavimą biodujų jėgainėms	KRATC	2024-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
4.4.4. Organizuoti ŽAKA pagaminto komposto realizavimą	KRATC	2022-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
4.4.5. Įvertinti galimybes ir esant poreikiui didelių gabaritų atliekų apdorojimo aikštelėje išrūšiuotas medienos ir medinių baldų atliekas perduoti biokuro gamintojams ar gaminti biokurą iš naudotos medienos ir tiesiogiai parduoti biokuro katilinėms	KRATC	2023 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		
4.5. uždavinys. Vykdyti atliekų monitoringą ir poveikio klimato kaitai stebėseną					
4.5.1. Nustatyta tvarka vykdyti komunalinių atliekų sudėties tyrimus	KRATC	2022-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos		
4.5.2. Vykdyti surinktų ir perduotų tvarkyti komunalinių atliekų, įskaitant ir surinktas atliekas per papildančias atliekų surinkimo sistemas, apskaitą	Savivaldybės/ Administratoriai, KRATC	2022-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos		
4.5.3. Sukurti duomenų apie susidariusias ir sutvarkytas juridinių asmenų komunalines atliekas (pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų, biologinių atliekų ir kt.) duomenų bazę, kaupti ir analizuoti šiuos duomenis	KRATC, savivaldybės/ Administratoriai	2023-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos		
4.5.4. Vertinti KRATC ir visos regioninės komunalinės atliekų tvarkymo sistemos poveikį klimato kaitai, vykdyti CO_2 pėdsako	KRATC	2023-2027 m.	Vietinės rinkliavos lėšos, KRATC lėšos, kitos lėšos		

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur be PVM	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur su PVM
skaičiavimus, o rezultatus kasmet skelbti KRATC internetiniame puslapyje					
Iš viso, tame tarpe:				**32 663,2**	**39 522,5**
Visuomenės švietimui, įtraukimui, pilotiniams projektams				***473,0***	***572,3***
Priemonės, dalinai finansuojamos ES 2014-2020 m. fondų, valstybės biudžeto lėšomis				*100,0*	*121,0*
Priemonės, dalinai finansuojamos ES 2021-2027 m. fondų, valstybės biudžeto lėšomis				*152,9*	*185,1*
Priemonės, finansuojamos vietinės rinkliavos, KRATC, savivaldybių biudžetų, kitomis lėšomis				*220,1*	*266,3*
Rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros ir kompostavimo namų sąlygomis plėtrai				***19 678,5***	***23 811,0***
Priemonės, dalinai finansuojamos ES 2014-2020 m. fondų, valstybės biudžeto lėšomis				*9 977,7*	*12 073,0*
Priemonės, dalinai finansuojamos ES 2021-2027 m. fondų, valstybės biudžeto lėšomis				*4 677,9*	*5 660,3*
Priemonės, finansuojamos vietinės rinkliavos, KRATC, savivaldybių biudžetų, kitomis lėšomis				*5 022,9*	*6 077,7*
Atliekų tvarkymo įrenginių, infrastruktūros plėtrai, atnaujinimui				***12 511,7***	***15 139,2***
Priemonės, dalinai finansuojamos ES 2014-2020 m. fondų, valstybės biudžeto lėšomis				*2 100,00*	*2 541,0*
Priemonės, dalinai finansuojamos ES 2021-2027 m. fondų, valstybės biudžeto, Klimato kaitos programos lėšomis				*5 178,60*	*6 266,1*
Priemonės, finansuojamos vietinės rinkliavos, KRATC, savivaldybių biudžetų, kitomis lėšomis				*5 233,10*	*6 332,1*

Atsižvelgiant į *2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programoje* numatytus veiksmus – didinti komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo pajėgumus bei plėtoti atliekų paruošimo perdirbti ir perdirbimo pajėgumus, planuojama, kad dalis *Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane* numatytų priemonių galės būti dalinai finansuojamos 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų ir (ar) valstybės biudžeto lėšomis.

Regioninė pažangos priemonė 02-001-06-10-01 (RE) „Skatinti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą“. Planuojama, kad iš šios pažangos priemonės bus finansuojami suplanuoti papildomi tekstilės, maisto ir pavojingųjų atliekų surinkimo konteineriai, DGASA tinklo plėtra, taip pat atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, surinkimo vietų (stotelių) tinklo arčiau atliekų susidarymo vietų ar DGASA plėtra, visuomenės informavimo kampanija:

Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatyta priemonė	**Konteinerių, aikštelių ar kitų surinkimo priemonių preliminarus poreikis, vnt./ planuojamos priemonės su daliniu pažangos priemonės finansavimu**	**Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur (be PVM)/ planuojamos lėšos iš pažangos priemonės tūkst. Eur (be PVM)**	**Preliminarus rezultato rodiklis (pažangos priemonės)[23]**
2.3.1. Plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą (ne mažiau kaip po 1 stotelę kiekvienoje savivaldybėje) (naujai įrengiamose DGASA bus suprojektuotos vietos daiktų mainams, taip pat Palangos m. sav. esamoje DGASA bus įrengta mainų stotelė IMK bei Klaipėdos raj. sav. – Gargžduose esančioje DGASA ar kitoje vietoje; naujoje Klaipėdos m. DGASA planuojama atliekų mainų stotelė bei pakartotinio naudojimo centras)	Iš viso 9 vnt. stotelių/ iš pažangos priemonės – 2 vnt.	Lėšų poreikis numatytas prie DGASA įrengimo, išskyrus Palangos m. sav. – 23,5; Klaipėdos raj. sav. – 100,0; Klaipėdos m. sav. – 588,2; / į pažangos priemonę kol kas suplanuota įtraukti **611,8**	Surinktos atskirai išrūšiuotos atliekos (tonos per metus) – 3 400 t (2027 m.)
3.2.1. Įsigyti ir aprūpinti atliekų turėtojus maisto atliekų surinkimo konteineriais, virtuviniais kibirėliais	Iš viso 3 800 vnt. individualių ir 205 vnt. bendro naudojimo konteinerių; 10 300 vnt. virtuvinių kibirėlių/ iš pažangos priemonės – 2 400 vnt. individualių ir 78 vnt. bendro naudojimo konteinerių maisto atliekų surinkimui ar kompostavimui	694,8 / į pažangos priemonę kol kas suplanuota įtraukti **408,4**	
3.4.2. Plėsti buityje susidarančios tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą (plėtoti konteinerių tinklą ir per DGASA)	79 vnt./ 69 vnt.	154,2/ į pažangos priemonę kol kas suplanuota įtraukti **137,2**	
3.5.3. Plėsti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą (plėtoti	4001 vnt./ 2000 vnt.	**93,1** / į pažangos priemonę kol kas	

[23] Rezultato rodiklis bus tikslinamas, Aplinkos ministerijai parengus ir patvirtinus pažangos priemonių aprašus bei Klaipėdos regionui parengus pažangos priemonę.

specialių konteinerių tinklą, plėtoti surinkimą per DGASA)		suplanuota įtraukti **47,1**	
4.2.2. Įrengti papildomas (trūkstamas) DGASA savivaldybių parinktose vietose (iš viso 8 vnt.: Klaipėdos m. sav. – 1 vnt., Klaipėdos r. sav. – 1 vnt., Kretingos r. sav. – 2 vnt., Neringos sav. – 1 vnt., Skuodo r. sav. – 1 vnt., Šilutės r. sav. – 2 vnt.)	8 naujos DGASA/ 3 naujos DGASA (po 1 vnt. Klaipėdos m., Kretingos raj. ir Skuodo raj. sav.)	6 323,5 / į pažangos priemonę kol kas suplanuota įtraukti **2 823,5**	
Regioninė viešinimo kampanija, apimanti, bet neapsiribojanti šiomis priemonėmis 1.1.5, 2.2.1.	1 išplėstinė viešinimo kampanija	300,0 / į pažangos priemonę kol kas suplanuota įtraukti **152,9**	
Iš viso:		**8 277,3 tūkst. Eur/ į pažangos priemonę kol kas suplanuota įtraukti 4180,9 tūkst. Eur**	**3 400 t**

Pažangos priemonė 02-001-06-10-02 „Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų panaudojimą“. Planuojama, kad iš šios pažangos priemonės bus finansuojami biologinių atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimo ar plėtros projektai (esamų ŽAKA modernizavimas ir plėtra):

Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatyta priemonė	**Biologinių atliekų perdirbimo pajėgumai, t/m**	**Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur (be PVM)**	**Preliminarus rezultato rodiklis[24]**
4.2.6. Įgyvendinti Palangos, Kretingos ir Glaudėnų ŽAKA plėtros ir pajėgumų didinimo projektus, atnaujinti kompostavimo įrangą, gerinti komposto kokybę	Esami pajėgumai išplečiami 10 500 t/m	3 200	Perdirbta biologinių atliekų per 1 metus – 5 000 t/m
Iš viso:		**3 200 Eur (be PVM)**	**5000 t/m**

Planuojama, kad iki 2027 m. bus galimybė pasinaudoti daliniu finansavimu iš **valstybės biudžeto (Atliekų prevencijos ir tvarkymo programos ar kt. lėšomis)** regioninio mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginio, Dumpių k., Klaipėdos r., modernizavimui (pritaikant daugiau išrūšiuoti pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų, įdiegus maisto atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, bei vykdyti atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų ar kitų atliekų antrinį rūšiavimą); preliminarus lėšų poreikis priemonės įgyvendinimui – 1 500,0 tūkst. Eur be PVM. Įgyvendinus šį projektą, padidėtų perdirbimui paruošiamų atliekų kiekiai.

Taip pat planuojama, kad priemonė „4.2.4. Įrengti saulės elektrinę ant uždaryto Glaudėnų sąvartyno kaupo ar įgyvendinti alternatyvų saulės elektrinių įrengimo projektą“ bus įgyvendinama dalinai iš **Klimato kaitos programos lėšų**, siekiant padidinti energijos iš

[24] Rezultato rodiklis bus tikslinamas, Aplinkos ministerijai parengus ir patvirtinus pažangos priemonių aprašus.

atsinaujinančių išteklių gamybą ir vartojimą. Planuojamas lėšų poreikis - 478,6 tūkst. Eur be PVM.

5 PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai:

1. kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* įgyvendinimo priemonės, pateiktos Lentelė 58;

2. kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano* komunalinių atliekų tvarkymo užduotys (užpildoma Lentelė 59):

Lentelė 59. Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano įgyvendinimo vertinimo kriterijų ir jų siekiamų reikšmių sąrašas

VAPTP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027
	Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys						
260.1-260.2	*Planuojamas paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti Klaipėdos regiono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)*	*Siektina reikšmė*	*42%*	*47%*	*52%*	*56%*	*61%*
		Faktinė reikšmė	...	...	...	...	...
260.3	*Planuojamas šalinti Klaipėdos regiono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)*	*Siektina reikšmė*	*4%*	*4%*	*4%*	*4%*	*3%*
		Faktinė reikšmė	...	...	...	...	...
	Rūšiuojamojo surinkimo kiekybinės užduotys savivaldybėms/regionui						
261.1	*Planuojamas susidarymo vietoje sutvarkyti biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinkti Klaipėdos regiono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)*	*Siektina reikšmė*	**60%**	**65%**	**70%**	**75%**	**80%**
		Faktinė reikšmė	...	...	...	...	...
261.2	Namų ūkių aprūpinimas biologinių atliekų surinkimo priemonėmis bei kompostavimo susidarymo vietoje priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, tame tarpe:						
	Žaliųjų atliekų kompostavimo dėžės, vnt.	*Faktinė reikšmė*		...	...	...	...
	Maisto atliekų kompostavimo dėžės, vnt.	*Faktinė reikšmė*		...	...	...	...
	Žaliųjų atliekų surinkimo konteineriai, vnt.	*Faktinė reikšmė*		...	...	...	...
	Maisto atliekų surinkimo konteineriai, vnt.	*Faktinė reikšmė*		...	...	...	...
261.5	Gyventojų aprūpinimas surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti, vnt.	*Faktinė reikšmė*			...	...	...

VAPTP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027
261.7.5	Iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų	*Siektina reikšmė*	**13***	**13**	**13**	**13**	**21**
		Faktinė reikšmė					...
263.3.	plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą;	*Siektina reikšmė*	2	2	2	2	**11**
		Faktinė reikšmė					...

* 10 regioninių DGASA ir 3 Klaipėdos rajono savivaldybės DGASA.

Priedai

Priedų sąrašas:

1 priedas. Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2014-2020 m. plano priemonių įgyvendinimo analizės rezultatai.

Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano

1 priedas

Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plano priemonių įgyvendinimo analizės rezultatai

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Įgyvendinimas
1 tikslas. Skatinti atliekų prevenciją, užtikrinant, kad Klaipėdos regiono teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų kiekis mažėtų arba bent jau išliktų stabilus ekonominio augimo sąlygomis.			
1.1. uždavinys. Šviesti ir informuoti visuomenę atliekų prevencijos srityje			
1.1.1. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones atliekų prevencijos ir atsakingo vartojimo srityje (pvz., leisti leidinius, straipsnius, laidas, organizuoti renginius ir pan.)	Savivaldybių administracijos, KRATC	2014-2020 m.	Įgyvendinta
1.2. uždavinys. Skatinti atliekų prevencijos veiklą ir paruošimo naudoti pakartotinai tinklus.			
1.2.1. Viešinti informaciją apie savivaldybių teritorijose veikiančias elektros ir elektroninės įrangos ir/ar kitų daiktų remonto dirbtuves bei taisyklas, kuriose prailginamas namų ūkiuose naudojamų daiktų tarnavimo laikas ir taip išvengiama komunalinių atliekų susidarymo.	Savivaldybių administracijos, KRATC	2014-2020 m.	Įgyvendinta
1.2.2. Organizuoti pakartotiniam naudojimui tinkamų produktų (baldų, elektros ir elektroninės įrangos ir kt.) priėmimą DGASA	KRATC arba savivaldybių administracijos	2015-2020 m.	Įgyvendinta
1.2.3. Organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų drabužių surinkimą specialiais konteineriais ir/ arba per DGASA	Savivaldybių administracijos, KRATC	2014-2020 m.	Įgyvendinta
2 tikslas. Sumažinus sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekius, padidinti šių atliekų naudojimo apimtis			
2.1. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis			
2.1.1. Aprūpinti namudinio kompostavimo dėžėmis Klaipėdos regiono savivaldybių individualių namų gyventojus	Savivaldybių administracijos, KRATC	2015-2016 m.	Įgyvendinta
2.1.2. Parengti ir platinti atliekų turėtojams kompostavimo namų ūkio sąlygomis rekomendacijas (lankstinukus, informaciją internete, žiniasklaidoje)	Savivaldybių administracijos, KRATC	2014-2015 m.	Įgyvendinta
2.2. uždavinys. Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto / virtuvės atliekų) rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo apimtis			

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Įgyvendinimas
2.2.1. Aprūpinti atliekų turėtojus konteineriais ar kitomis žaliųjų atliekų rūšiavimo ir surinkimo priemonėmis	Savivaldybių administracijos, KRATC	2015 m.	Įgyvendinta
2.2.2. Organizuoti žaliųjų atliekų surinkimą iš gyventojų, gėlių parduotuvių, kapinėse ir kolektyviniuose soduose	Savivaldybių administracijos, KRATC	2015-2020 m.	Įgyvendinta
2.2.3. Įgyvendinti žaliųjų atliekų rūšiavimo monitoringo ir kontrolės sistemą	Savivaldybių administracijos, KRATC	2016-2020 m.	Įgyvendinta
2.2.4. Organizuoti ir įgyvendinti bent vieną pilotinį atskiro maisto / virtuvės atliekų surinkimo projektą Klaipėdos regiono miestuose	KRATC	2015-2016 m.	Neįgyvendinta, VATP panaikinus pilotinių projektų paramos priemonę
2.2.5. Parengti galimybių studiją dėl maisto / virtuvės atliekų atskiro surinkimo sistemos kūrimo ir tolimesnio tvarkymo galimybių bei infrastruktūros poreikio	KRATC	2017 m.	Įgyvendinta
2.2.6. Remiantis galimybių studijos dėl atskirai surinktų maisto / virtuvės atliekų infrastruktūros poreikio rezultatais ir esant ekonominiam naudingumui, sukurti reikiamus maisto / virtuvės atliekų perdirbimo pajėgumus Klaipėdos regione	Savivaldybių administracijos, KRATC	2018 m.	Įgyvendinama, maisto atliekų apdorojimo pajėgumai bus sukurti iki 2023 m. pabaigos
2.2.7. Remiantis galimybių studijos dėl maisto / virtuvės atliekų atskiro surinkimo sistemos kūrimo ir esant ekonominiam naudingumui ir techninėms galimybėms, organizuoti atskirą maisto / virtuvės atliekų surinkimą ir sutvarkymą Klaipėdos regione	Savivaldybių administracijos, KRATC	2018-2020 m.	Įgyvendinama, maisto atliekų rūšiuojamąjį surinkimą planuojama pradėti 2024 m.
2.2.8. Nustatyti žaliųjų atliekų priėmimo žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse kainodarą, skatinančią kompostuoti kuo daugiau žaliųjų atliekų	KRATC	2015-2020 m.	Neįgyvendinta
2.3. uždavinys. Rūšiuoti mišrias komunalines atliekas, siekiant atskirtas biologiškai skaidžias atliekas panaudoti energijos gamybai			
2.3.1. Organizuoti po pirminio rūšiavimo likusių komunalinių atliekų rūšiavimą mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje***	KRATC	2014-2020 m.	Įgyvendinta
2.3.2. Organizuoti po pirminio rūšiavimo likusių komunalinių atliekų rūšiavimą mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginyje	KRATC	2016-2020 m.	Įgyvendinta
2.4. uždavinys. Naudoti komunalinių atliekų energetinius išteklius			
2.4.1. Organizuoti po mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) likusių, netinkamų perdirbti ir turinčių energetinę vertę komunalinių atliekų, įskaitant biologiškai skaidžias atliekas, naudojimą energijai gauti	KRATC	2014-2020 m.	Įgyvendinta
2.4.2. Organizuoti Klaipėdos regioninio nepavojingųjų atliekų sąvartyno dujų panaudojimą energijos gamybai	KRATC	2015-2020 m.	Įgyvendinta

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Įgyvendinimas
3 tikslas. Skatinti efektyvų gamtinių ir kitų išteklių naudojimą, didinant komunalinių atliekų perdirbimo apimtis			
3.1. uždavinys. Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) ir perdirbimo apimtis			
3.1.1. Patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas Klaipėdos regiono savivaldybėse, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti	Savivaldybių administracijos	2014 m.	Įgyvendinta
3.1.2. Aprūpinti individualius namus konteineriais pakuočių atliekoms ir kitoms antrinėms žaliavoms rūšiuoti, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą	Savivaldybių administracijos, KRATC, gamintojai ir importuotojai	2014-2017 m.	Įgyvendinta
3.1.3. Plėtoti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo kolektyviniais konteineriais aikštelių įrengimą, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą, o jei nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai netikslingas, taikyti kitas priemones ir būdus (pvz., pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimas specialiais maišais, pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita)	Savivaldybių administracijos, KRATC, gamintojai ir importuotojai	2014-2017 m.	Įgyvendinta
3.1.4. Organizuoti atskirą pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimą kolektyviniais konteineriais iš daugiabučių namų, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą	Savivaldybių administracijos, KRATC, gamintojai ir importuotojai	2014-2020 m.	Įgyvendinta
3.1.5. Organizuoti atskirą pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimą iš individualių namų, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą	Savivaldybių administracijos, KRATC, gamintojai ir importuotojai	2014-2020 m.	Įgyvendinta
3.1.6. Organizuoti atskirą pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimą iš juridinių asmenų, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą	Savivaldybių administracijos, KRATC, gamintojai ir importuotojai	2014-2020 m.	Įgyvendinta
3.2. uždavinys. Plėsti kitų perdirbimui tinkamų atliekų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) ir perdirbimo apimtis			
3.2.1. Organizuoti elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimą apvažiavimo būdu ir priėmimą DGASA, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą	Savivaldybių administracijos, KRATC, gamintojai ir importuotojai	2014-2020 m.	Įgyvendinta
3.2.2. Organizuoti atskirą naudotų padangų ir kitų apmokestinamų gaminių priėmimą DGASA, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais apmokestinamų gaminių atliekų tvarkymą	Savivaldybių administracijos arba KRATC	2014-2020 m.	Įgyvendinta

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Įgyvendinimas
3.2.3. Organizuoti atskirą perdirbimui tinkamų atliekų (buityje susidarančių statybos ir griovimo atliekų, didelių gabaritų, žaliųjų atliekų, tekstilės atliekų ir kt. atliekų) surinkimą DGASA	Savivaldybių administracijos arba KRATC	2014-2020 m.	Įgyvendinta
3.2.4. Vykdyti atskirą didelių gabaritų atliekų ir kitų perdirbimui tinkamų atliekų bei tekstilės atliekų surinkimą apvažiuojant ne mažiau kaip 2 kartus per metus	Savivaldybių administracijos, KRATC, atliekų vežėjai	2014-2020 m.	Įgyvendinta
3.3. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus rūšiuoti komunalines atliekas, tobulinant komunalinių atliekų apmokestinimo sistemą			
3.3.1. Įvertinti diferencijuotos (dvinarės) vietinės rinkliavos įdiegimo galimybes pagal teisės aktų reikalavimus ir esant galimybei (ar pareigai) ją nustatyti	Savivaldybių administracijos, KRATC	2015-2016 m.	Įgyvendinta
3.3.2. Įgyvendinti antrinių žaliavų rūšiavimo monitoringo ir kontrolės sistemą	Savivaldybių administracijos, KRATC, pakuočių atliekų tvarkytojai (vežėjai)	2016-2020 m.	Įgyvendinta
3.3.3. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones atliekų rūšiavimo ir perdirbimo srityje: pristatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą (akcentuoti kaip visumą), esamą surinkimo ir tvarkymo infrastruktūrą, pasirinktą apmokestinimą, gyventojų teises ir pareigas, galimybes rūšiuoti atliekas	Savivaldybių administracijos, KRATC, gamintojai ir importuotojai	2014-2020 m.	Įgyvendinta
3.3.4. Taikyti dalinio solidarumo principą, nustatant diferencijuotą sąvartyno „vartų“ mokestį	Savivaldybių administracijos, KRATC	2014-2015 m.	Įgyvendinta
3.3.5. Tobulinti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodarą, vadovaujantis solidarumo, proporcingumo, nediskriminavimo, sąnaudų susigrąžinimo principais	KRATC	2015-2016 m.	Įgyvendinta
3.4. uždavinys. Rūšiuoti mišrias komunalines atliekas, atskiriant perdirbimui tinkamas antrines žaliavas			
3.4.1. Organizuoti po pirminio rūšiavimo likusių komunalinių atliekų rūšiavimą mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje***	KRATC	2014-2020 m.	Įgyvendinta
3.4.2. Organizuoti po pirminio rūšiavimo likusių komunalinių atliekų rūšiavimą mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginyje	KRATC	2016-2020 m.	Įgyvendinta
4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą			
4.1. uždavinys. Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą			
4.1.1. Visiems atliekų turėtojams teikti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą, atitinkančią minimalius kokybės reikalavimus, kuriuos nustato Aplinkos ministerija	Savivaldybių administracijos, KRATC	2014-2020 m.	Įgyvendinta. Šilutės rajono savivaldybėje tik 49 proc. sodų paskirties objektų

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Įgyvendinimas
			savininkų teikiama ši paslauga. Tačiau visi sodų paskirties objektų savininkai gali nemokamai naudotis DGASA ir ŽAKA paslaugomis, artimiausiais bendro naudojimo rūšiavimo konteineriais.
4.2. uždavinys. Užtikrinti, kad į mišrių komunalinių atliekų srautą patektų kuo mažiau pavojingųjų atliekų			
4.2.1. Organizuoti atskirą buityje susidarančių pavojingųjų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu (ne rečiau kaip 2 kartus per metus) ir per DGASA	Savivaldybių administracijos, KRATC	2014-2020 m.	Įgyvendinta
4.2.2. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones apie buityje susidarančių pavojingųjų atliekų žalą aplinkai ir visuomenės sveikatai, tvarkymo galimybes	Savivaldybių administracijos, KRATC	2014-2020 m.	Įgyvendinta
4.3. uždavinys. Plėtoti Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą			
4.3.1. Įrengti DGASA ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę Klaipėdos rajone (Vėžaičiuose)	KRATC	2014 m.	Įgyvendinta
4.3.2. Įrengti papildomas DGASA (2 Klaipėdos rajone (galimos aikštelių įrengimo vietos: Agluonėnų sen., Endriejavo sen., Kretingalės sen., Priekulės sen., Sendvario sen. bei Veiviržėnų sen.); 1 Kretingos m.; 1 Šilutės r.)	KRATC	2020 m.	Klaipėdos raj. sav. teritorijoje 2 naujas DGASA įrengė Klaipėdos raj. sav., trečioji DGASA statoma ir bus baigta 2023 m. Kretingos raj. sav. ir Šilutės raj. sav. papildomos DGASA bus įrengtos iki 2027 m.
4.3.3. Įrengti komunalinių atliekų mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginį Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2015 m.	Įgyvendinta
4.3.4. Parengti pelenų (šlakų) tvarkymo galimybių studiją, įvertinant šalinimo ir kitokio panaudojimo galimybes	KRATC	2014 m.	Įgyvendinta
4.3.5. Įrengti Klaipėdos regioninio nepavojingųjų atliekų sąvartyno III sekciją su asbesto atliekų šalinimo zona Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2014-2020 m.	Įgyvendinta 2022 m.
4.3.6. Įrengti Klaipėdos regioninio nepavojingųjų atliekų sąvartyno filtrato valymo įrenginius Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2015 m.	Įgyvendinta, įrengiant 3 sąvartyno sekciją

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Įgyvendinimas
4.4. uždavinys. Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti regioninę komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą			
4.4.1. Eksploatuoti Klaipėdos regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną, kaupti lėšas jo uždarymui	KRATC	2014-2020 m.	Įgyvendinta
4.4.2. Vykdyti uždarytų sąvartynų priežiūrą po uždarymo	KRATC	2014-2020 m.	Įgyvendinta
4.4.3. Eksploatuoti regionines DGASA (3 – Klaipėdos m., 2 – Klaipėdos r., po vieną – Šilutės, Skuodo, Kretingos r., Palangos m., Neringoje bei papildomai įrengtas DGASA)	KRATC arba savivaldybių administracijos	2014-2020 m.	Įgyvendinta
4.4.4. Eksploatuoti žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles kiekvienoje savivaldybėje	Savivaldybių administracijos arba KRATC	2014-2020 m.	Įgyvendinta
4.4.5. Eksploatuoti regioninį mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginį Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC arba privatus operatorius	2016-2020 m.	Įgyvendinta
4.4.6. Eksploatuoti mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo liniją Dumpių k., Klaipėdos r.***	KRATC arba privatus operatorius	2014-2020 m.	Įgyvendinta
4.5. uždavinys. Vykdyti atliekų monitoringą			
4.5.1. Nustatyta tvarka vykdyti komunalinių atliekų sudėties tyrimus	KRATC	2016, 2018, 2020 m.	Įgyvendinta
4.5.2. Nustatyta tvarka vykdyti komunalinių atliekų susikaupimo normų nustatymo tyrimus	Savivaldybių administracijos, KRATC	2014-2020 m.	Įgyvendinta
4.5.3. Vykdyti surinktų ir perduotų tvarkyti komunalinių atliekų, įskaitant ir surinktas atliekas per papildančias atliekų surinkimo sistemas, apskaitą	Savivaldybių administracijos, KRATC	2014-2020 m.	Įgyvendinta
4.6. uždavinys. Stiprinti KRATC ir savivaldybių darbuotojų administracinius gebėjimus			
4.6.1. Dalyvauti konferencijose, seminaruose ar mokymuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika, organizuoti pažintines išvykas į kitų regionų ar šalių atliekų tvarkymo įrenginius	Savivaldybių administracijos, KRATC	2014-2020 m.	Įgyvendinta
4.6.2. Dalyvauti tarptautiniuose projektuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika (esant kvietimams ir pagal tikslingumą)	Savivaldybių administracijos, KRATC	2014-2020 m.	Įgyvendinta